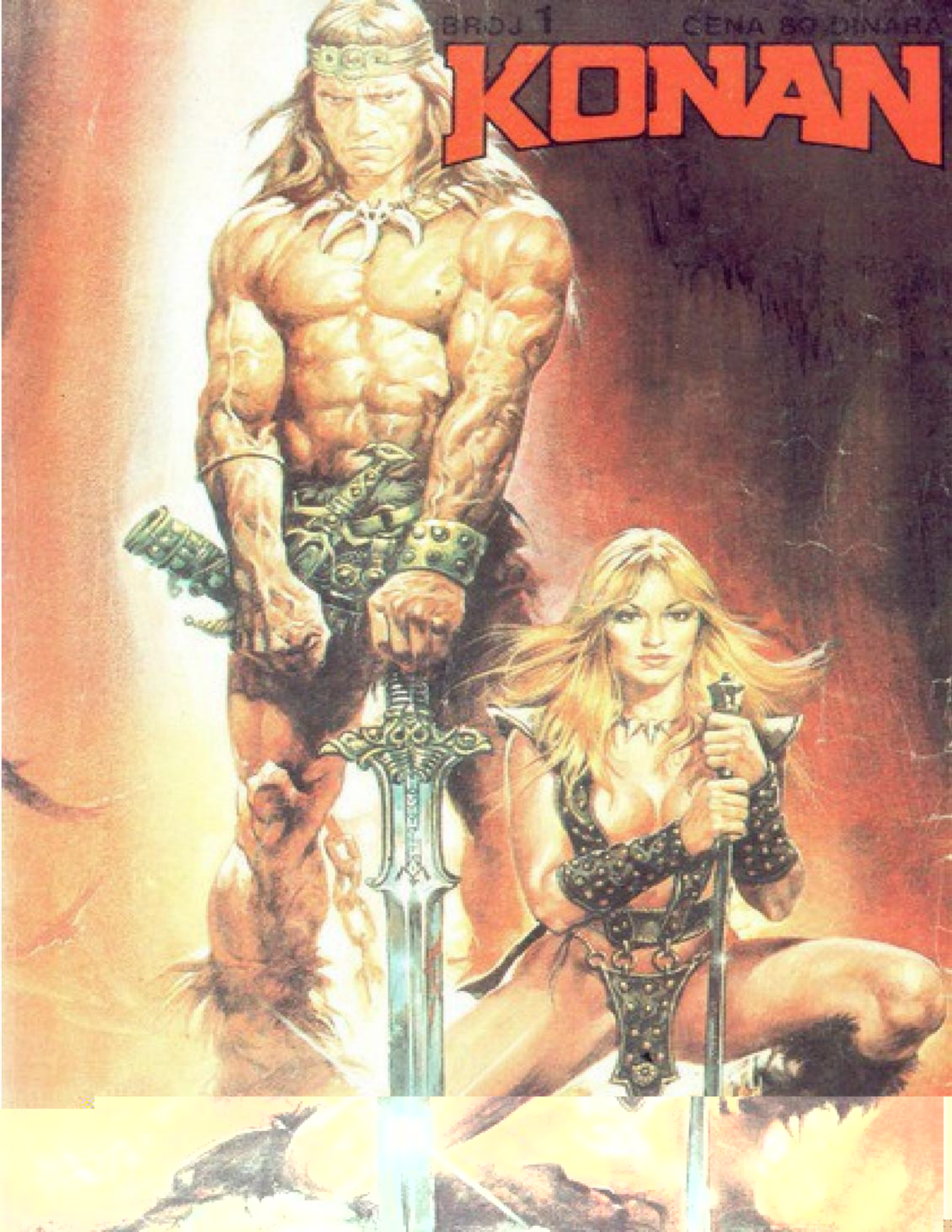

BROJ 1

CENA 80 DINARA

KONAN

ROBERT E. HAUARD,
L. SPREJG DE KAMP
i
LIN KARTER

K O N A N

Predgovor

Robert Ervin Hauard (1906—36) rođen je u Pisteru, država Teksas a ne u Kros Plejnsu, kako navode drugi izvori. Veći deo života proveo je u Kros Plejnsu, u srcu Teksasa, između gradova Ebilejn i Braunvuda. Otac mu je bio lekar i oba su mu roditelja bili potomci doseljenika. Hauard je osmogodišnju školu završio u Kros Plejnsu, a srednju u Braunvudu, u braunvudskoj gimnaziji i na Akademiji Hauard Pejn. Pošto je odslušao nekoliko semestara na koledžu u Braunvudu, potpuno se posvetio pisanju.

Još kao dečko, Hauard se zbog svog prerano sazrelog intelekta nije uklapao u svoju sredinu, pogotovu ne u onakvu kakva je bila teksaška. Često je trpeo raznorazna maltretiranja, deleći sudbinu sve izvanredno inteligentne, ali slabašne dece. Međutim, to je kratko trajalo. U želji da ojača, Hauard je počeo fanatično da se bavi sportom i vežbama, tako da je ubrzo ostvario zapažene rezultate u boksu i jahanju. To je doprinelo da maltretiranje prestane, mada je značajnu ulogu pri tom odigrala i činjenica da je, u međuvremenu, dostigao visinu od blizu dva metra i težinu od preko devedeset kilograma, od čega je veći deo odlazio na muskulaturu. Bio je introvertna osoba, podložan naglim promenama raspoloženja, kao i žestokim ljubavima i mržnjama. Kao i većina mladića pisaca, čitao je danonoćno. Dopisivao se sa piscima fantastičnih priča, kao što su H. P. Lavkraft i Klark Ešton Smit.

Tokom poslednjih deset godina (1927—37) svog života, Hauard je objavio veliki broj priča u raznim popularnim časopisima i to iz oblasti sporta, kao i detektivskih, vestern, istorijskih, istočnjačkoavanturističkih, priča o duhovima, pored pesama i mnogobrojnih fantastičnih priča. Kada se približio tridesetim godinama, zarađivao je više na svojim pričama nego bilo ko drugi u Kros Plejnsu, računajući i gradskog bankara, mada to ne govori mnogo, s obzirom da je u godinama Depresije bilo mnogo čitalaca, a honorari su obično kasnili.

Iako je bio prilično uspešan u svom poslu, pa i krupan, snažan čovek kao njegovi junaci, Hauard nije bio prilagođen svojoj okolini u tolikoj meri da je to prerastalo u psihozu. Nekoliko godina pre svoje smrti, Hauard je govorio svojim prijateljima o samoubistvu. A kada

mu je bilo trideset godina, saznao je da je njegova stara majka, kojoj je bio preterano privržen, na samrtni, te je svoju sve uspješnu spisateljsku karijeru završio ubivši se iz pištolja. Njegova novela »Crveni nokti«, jedna od priča o Konanu, kao i interplanetarni roman »Almurik«, štampani su posthumno u magazinu »Čudne priče«.

Hauard je napisao nekoliko serija fantastičnih junačkih priča koje su u najvećem broju objavljene u »Čudnim pričama«. Hauard je bio rođeni pripovedač, a njegove priče su neprevaziđene zbog živih, slikovitih i strmoglavih akcija koje se opisuju. Njegovi junaci — kralj Kul, Konan, Bren Mek Morn. Turlog O'Brajen, Solomon Kejn — širi su od života: to su ljudi snažne konstitucije, vrelog temperamenta i neukrotive volje, tako da lako dominiraju pričama kroz koje koračaju. Hauard je sledećim rečima objasnio zašto više voli junake velike fizičke snage, ali jednostavnijeg intelekta: »Oni su jednostavniji. Zapadnu u nevolju i niko od vas ne očekuje da lupate glavu kako da ih na mudar način izvučete iz te gužve. Oni su isuviše glupi da bi mogli da urade bilo šta drugo osim da poseku, ustrelu ili proburaze neprijatelja i tako se domognu slobode«. (E. Hofman Prajs: »Sećanje na R.E. Hauarda«, u »Mrtvačka lobanja i drugi« od Roberta E. Hauarda, kopirajt 1946. Ogast Derlet).

Od svih Hauardovih fantastičnih priča, najpopularnije su bile priče o Konanu. Radnja tih priča se odigrava u Hauardovom izmišljenom Hiborijskom Dobu, približno pre dvanaest hiljada godina, u periodu između potapanja Atlantide i početka pisane istorije. Hauard je napisao — ili samo započeo — preko dvadeset priča o Konanu. Od toga broja, osamnaest je objavljeno za vreme njegovog života ili odmah nakon smrti, i to jedna u jednom specijalizovanom časopisu, a ostale u »Čudnim pričama«. Hauard ovako objašnjava kako je počeo da piše o Konanu:

»lako ne idem tako daleko da verujem da izvesne priče inspirišu duhovi ili sile koje zaista postoje (pri tom ne odričem da tako nešto može da se desi), ponekad sam se pitao da li je moguće da neke nepriznate sile iz prošlosti ili sadašnjosti — pa čak i iz budućnosti — mogu da utiču na misli i postupke živih ljudi. To mi je posebno padalo na pamet kada sam počeo da pišem prve priče o Konanu. Znam da mi mesecima nije padala na um nijedna interesantna ideja, tako da

nisam mogao da napišem ništa što bi se moglo prodati. I onda, iznenada.

Konan je narastao u mojoj svesti bez ikakvog angažovanja sa moje strane, tako da su priče o njegovim doživljajima potekle iz mog pera poput reke. Ni tu nisam bio posebno angažovan. Imam utisak da u tim trenucima nisam stvarao, već samo beležio događaje koji su se odvijali. Epizoda je stizala epizodu takvom brzinom da sam jedva uspevao da ih zabeležim. Nedeljama sam, ne radeći ništa drugo, samo beležio Konanove avanture. Taj je lik potpuno bio obuzeo moju svest i potisnuo sve drugo o čemu se moglo pisati. Kada sam, namerno, pokušao da pišem o nečemu drugom, nisam bio u stanju. Ne pokušavam da ovu situaciju objasnim ezoteričnim ili okultnim tumačenjima, ali, činjenice stoje. Još uvek o Konanu pišem sa mnogo više uverenja i razumevanja nego o bilo kom od mojih drugih junaka. Ali, doći će vreme kada ni o njemu više neću moći da pišem sa ubeđenjem. To se i ranije dešavalo sa većinom mojih brojnih likova. Iznenada bih se našao van dodira sa samom idejom, kao da se čovek koji mi je stajao iznad glave i usmeravao moje napore odjednom okrenuo i otišao, ostavivši me da tragam za novim likom.« (Pismo Klarku Eštonu Smitu, 14. decembra 1933. godine; objavljeno u »Amri«, tom II, broj 39; kopirajt 1966 Terminus i Ft. Madž. Elektrik Strit Reilvej Gazet.).

»Zvučalo bi fantastično kada bih izraz »realizam« povezao sa Konanom, ali — na stranu njegove nadnaravne avanture — Konan je najrealističniji lik koji sam stvorio. On je, jednostavno, kombinacija nekolicine muškaraca koje sam poznavao, te mi se čini da se baš zbog toga pojavio u mojoj svesti kao potpuno formiran lik kada sam počeo da pišem prve priče o njemu. Neki mehanizam u mojoj podsvesti je pokupio dominantne karakteristike raznih boksera, revolveraša, krijumčara, naftaša, kockara i poštenih radnika sa kojima sam se sretao i, spojivši ih u celinu, stvorio tvorevinu koju sam ja nazvao Konan Simerijanac«. (Pismo Klarku Eštonu Smitu, 23. jul 1935. godine, objavljeno u »Hauardovom kolekcionaru«, tom I, broj 5; kopirajt 1964. Glen Lord; ponovo objavljeno u »Amri«, tom II, broj 39).

U poslednje dve decenije, otkriven je znatan broj neobjavljenih rukopisa među Hauardovim spisima. Među tim rukopisima je i osam

priča o Konanu, od kojih su neke potpune, a neke u fazi nedovršenih rukopisa, skica i fragmenata.

Meni je poveren zadatak da većinu tih priča priprelim za štampanje, pa i da dovršim one koje nisu bile završene. Takođe sam, u saradnji sa mojim kolegama, Lin Karter i Bjernom Nibergom, napisao nekoliko pastiša zasnovanih na nekim nagoveštajima koje je Hauard izneo u svojim beleškama i pismima, kako bismo popunili praznine u sagi. Dva takva pastiša nalaze se i u ovom tomu.

Kada se priča »Bog u zdeli« pojavila u rukopisu 1951. godine, znatno sam je revidirao za štampu. Međutim, za ovu sam se ediciju vratio originalnom rukopisu, tako da je ova verzija mnogo bliža originalu, uz minimalne uređivačke izmene. Ovaj tom je, hronološki gledano, prvi tom cele sage o Konanu.

»Herojska fantazija« je naziv koji sam izmislio za jedan podžanr fikcije koji se inače naziva »Mač i magija«. Radi se o priči akcije i avantura koja je postavljena u više ili manje izmišljen svet, gde magija vodi glavnu reč i gde moderna nauka i tehnologija još nisu otkrivene. Pozadina priče može biti (kao kod priča o Konanu) ova Zemlja kakva je mogla biti u davnim vremenima ili kakva bi mogla biti u dalekoj budućnosti, ili čak neka druga planeta ili dimenzija.

Takva priča kombinuje atmosferu i uzbudljivost istorijskih kostimiranih romana sa atavističkim natprirodnim uzbuđenjima koje izazivaju čuda, okultne nauke ili priče o duhovima. Kada je takva priča napisana dobro, ona pruža izvanrednu zabavu. To je eskapistička literatura u kojoj čitalac beži pravo iz stvarnog sveta u svet gde su svi muškarci snažni, sve žene lepe, ceo život avantura, svi problemi jednostavni, a niko ni ne pominje porez ili problem školstva ili socijalne medicine.

Vilijam Moriš se smatra rodonačelnikom ovog podžanra, s obzirom da je već 1880ih godina počeo u Velikoj Britaniji da piše priče koje potpadaju pod »herojsku fantaziju«. Prvih godina ovog veka, Lord Danseni i Erik R. Edison su još više doprineli razvoju ovog žanra. Tridesetih godina ovog veka, pojava časopisa »Čudne priče« i, kasnije, »Nepoznati svetovi«, omogućila je da se priče ovog tipa jave u velikom broju, pa je u tom periodu napisano mnogo izvanrednih priča tipa »Mač i magija«. Tu spadaju Hauardove priče o Konanu, Kulu i Solomonu Kejnu; jezive priče Klarka Eštona Smita o

Hiperboreji, Atlantidi, Averouanju i kontinentu iz budućnosti Zotiku; priče Henrija Katnera o Atlantidi; priče K.L. Mura o Džirelu iz Džoiru; kao i priče Frica Libera o Sivom Mačku. (Isto tako bih mogao da pomenem i priče Flečera Prata i moje o Haroldu Šeju).

Posle drugog svetskog rata, tržište časopisa ove vrste se smanjilo, te je neko vreme izgledalo kao da je fantastika postala žrtva mašinskog doba. A onda, kada je objavljena trilogija Dž. R. R. Tolkiena, »Bratstvo prstena«, a i mnoga ranija dela iz tog žanra ponovo štampana, sam žanr se oporavio. I sada ponovo cveta, tako da je neminovno da jedan od divova tog žanra, kao i njegov najveći stvaralački napor, saga o Konanu budu dostupni čitaocu.

L. Sprejg de Kamp

OBRAČUN U GROBNICI

Najveći junak hiborijskih vremena nije bio Hiborijanac, već varvarin Konan Simerijanac, oko čijeg imena se vrte čitavi ciklusi legendi. Starije civilizacije hiborijskih i atlantiđanskih vremena su ostavile samo nekoliko fragmentarnih, polulegendarnih priča. Jedna od takvih priča, »Nemedijska hronika«, pruža najviše podataka o Konanovoj karijeri. Deo koji govori o Konanu ovako počinje:

Znaj, o Prinče, da između godina kada okeani popiše Atlantidu i blistave gradove i godina uspona Sinova Arija, beše jedno neslućeno doba kada su sjajna kraljevstva ležala širom sveta kao plavi pokrivači pod zvezdama — Nemedija, Ofir, Britunija, Hiperboreja, Zamora sa svojim tamnokosim ženama i kulama punim misterija i paučine, Zingara sa svojim viteštvom, Kot koji se graničio sa pastoralnim krajevima Šema, Stigija sa svojim grobnicama koje čuvaju senke, Hirkanija čiji jahači nosaše čelik i svilu i zlato. Ali, najponosnije kraljevstvo na svetu beše Akvilonija koja suvereno vladaše uspavanim zapadom. Tu stiže Konan Simerijanac, crnokos i smrknuta pogleda, sa mačem u ruci, lopov, pljačkaš, ubica, čovek ogromne sete i ogromne radosti, da svojim u sandale obuvenim stopalima gazi draguljima optočena prestolja Zemlje.

Konanovim venama strujala je krv drevne Atlantide, koju je, osam hiljada godina pre njegovog rođenja, progutalo more. Rođen je u klanu koji je vladao teritorijom na severozapadu Simerije. Njegov deda je pripadao jednom južnom plemenu, ali je pobjegao od svog naroda zbog krvne osвете i, posle dugog lutanja, pridružio se narodu sa severa. Sam Konan je rođen na bojnom polju, za vreme borbe između njegovog plemena i horde pljačkaški nastrojenih Vanira.

Nema pisanih tragova o tome kada je mladi Simerijanac prvi put ugledao civilizaciju, ali se zna da jesa nepunih petnaest leta već bio poznat kao borac među članovima plemenskog saveta. Te godine su simerijanska plemena zaboravila svoje svađe i udružila se da odbiju napad Gundermana koji su prešli granicu Akvilonije, podigli pogranično utvrđenje Venarijum i počeli da naseljavaju južne granice Simerije. Konan je bio deo razjarene, krvoločne horde koja se sjurila niz severna brda, mačem i bakljom srazila utvrđenje i potisnula Akvilonce preko svoje granice.

U doba pustošenja Venarijuma, Konan je, iako još nije dostigao punu visinu i težinu, bio visok skoro dva metra i težak preko osamdeset kilograma. Bio je oprezan i hitar kao svaki rođeni šumski čovek, imao je gvozdenu čvrstinu ljudi sa planina, herkulovsku građu nasleđenu od oca kovača, a nožem, sekirom i mačem je baratao kao da je s njima rođen.

Posle pustošenja akvilonskog utvrđenja, Konan se nakratko vraća svom plemenu. Podstican oprečnim nagonima svoje mladosti, svoje tradicije i svog vremena, on nekoliko meseci provodi sa jednom grupom Esira u neplodnom pljačkanju Vanira i Hiperborejaca. Ovaj potonji pohod se završio tako što se šesnaestogodišnji Simerijanac našao u lancima. Međutim, ne ostaje dugo u zarobljeništvu...

1. Crvene oči

Već dva dana su ga vukovi pratili kroz šumu, a sada su ga ponovo opkoljavali. Bacivši pogled preko ramena, mladić je načas mogao da ih vidi.

Bile su to čupave, pogurene prilike tamnosivog krzna koje su se krile iza crnih stabala drveća, očiju koje su gorele kao usijano ugljevlje u sumraku koji se spuštao. Ovog puta, osećao je, neće moći da se odbrani kao što je to ranije činio.

Nije mogao daleko da vidi pošto su se svuda oko njega uzdizala nebrojena stabla crne smrče, kao nemi vojnici neke začarane vojske. Sneg se mestimično zadržao na severnim padinama brda. Ipak, žuborenje mnogih potočića koji su nastali topljenjem snega i leda najavljuje dolazak proleća. Ovi predeli su bili mračni, tihi i sumorni i usred leta; a sada su, kako je prigušena dnevna svetlost nestajala i padao sumrak, izgledali još sumorniji.

Mladić je trčao dalje, uz gusto pošumljenu padinu, neprekidno već drugi dan otkako je uspeo da pobegne iz hiperborejskog zatvora za robove. Iako je čistokrvni Simerijanac, pridružio se jednoj grupi Esira koji su pljačkali naselja duž države Hiperborejaca. Vitki, plavokosi ratnici te sumorne zemlje su postavili zamku napadačima i rasturili ih, tako da je mladić Konan prvi put u životu osetio svu gorčinu lanaca i biča, što je inače bilo normalno za robove.

Međutim, nije dugo ostao u ropstvu. Dok su ostali noću spavali, on je strugao jednu kariku na lancu kojim je bio vezan sve dok nije toliko oslabila da je mogao da je prekine. A onda je, prilikom jedne velike oluje, to i učinio.

Vitlajući teškim, prekinutim lancem dužim od jednog metra, ubio je svog čuvara i jednog vojnika koji je priskočio da mu prepreči put, a onda nestao u pljusku.

Kiša koja ga je zaklanjala od pogleda takođe je omela i pse tragače koje je potera poslala za njim.

Iako je tog časa bio slobodan, mladić je bio suočen sa činjenicom da mora da pređe pola te negostoljubive zemlje kako bi stigao u svoju rodnu Simeriju. Zato je krenuo na jug, kroz divlje, brdovite krajeve koji su delili južne granice Hiperboreje od plodnih dolina Britunije i Turanskih stepa. Negde na jugu, kako je čuo, leži čuveno

kraljevstvo Zamora — sa svojim tamnokosim ženama i kulama punim misterije i paučine. Tamo su ga čekali i čudesni gradovi: prestonica Šadizar, nazvana Grad Zla; lopovski grad Arendun; i Jezud, grad boga—pauka.

Godinu dana ranije, Konan je prvi put okusio luksuz civilizacije kada je, kao deo krvoločne horde simerijanskih saplemenika koji su se prebacili preko zidina Venarijuma, učestvovao u pljačkanju tog akvilonskog utvrđenja. I taj ukus mu je samo pojačao apetit. Pred sobom nije imao nikakvu jasnu ambiciju niti program akcije; ništa više od neodređenih snova o očajničkim avanturama u bogatim zemljama juga. Vizije sjajnog zlata i dragog kamenja, neograničene količine hrane i pića, kao i vreli poljupci lepih žena plemenitog roda, kao nagrade za njegovu hrabrost, proletale su kroz njegovu mladički naivnu svest. Na jugu, mislio je, njegova krupna građa i velika snaga bi nekako lako trebalo da mu donesu slavu i bogatstvo među slabijima iz grada. I tako je pošao na jug u potragu za svojom sudbinom bez ikakve druge opreme do jedne iznošene i poderane tunike i komada lanca.

A onda su vukovi uhvatili njegov miris. Snažan i aktivan čovek obično ne bi trebalo da se plaši vukova. Ali, zima je bila pri kraju; vukovi, izgladneli posle loše sezone, bili su spremni na sve.

Prvi put kada su ga stigli, mladić je tako besno mahnuo svojim lancem da je jedan vuk pao u sneg previjajući se i urlajući, pošto mu je kičma bila slomljena, a drugi na mestu ostao mrtav razbijene glave. Krv je poprskala sneg koji se topio. Izgladneli čopor se odmakao od mladića žestokih očiju i sa strašnim lancem, a onda se bacio na svoju palu braću, tako da je mladi Konan ponovo pojurio na jug. Ali, nije prošlo mnogo vre mena, a oni su mu ponovo ušli u trag.

Juče, u sumrak, stigli su ga kod zamrznute reke na granici Britunije. Borio se sa njima po klizavom ledu, vitlajući krvavim lancem kao mlatilom, sve dok jedan odvažniji vuk nije zgrabio zubima poslednju kariku na lancu i istrgao mu iz već utrnulih ruku. A onda su žestina borbe i sve veći broj vukova probili led na reci. Konan se odjednom našao u ledenoj vodi, pokušavajući da dođe do daha. Nekoliko vukova je palo zajedno sa njim. Na trenutak je video jednog vuka kako gre be prednjim šapama po ledu kako bi se izvukao — ali,

koliko njih je uspjelo da se izvuče i koliko ih je brza matica odvukla pod led, to nikada nije saznao.

Cvokoćući, uspeo je da se podigne i izvuče na ledenu površinu na drugom kraju, ostavivši pobesneli čopor za sobom. Cele noći je bežao na jug, skoro nag i promrzao, Bežao je i celog dana. I sada su ga ponovo stigli.

Ledeni planinski vazduh mu je palio umorna pluća, tako da mu je svaki udisaj izgledao kao da se otvaraju vratnice neke paklene peći. Neosetljive na bol zbog hladnoće i umora, noge su mu se automatski podizale i spuštale. Pri svakom koraku, njegova stopala su tonula u raskvašenu zemlju, a onda se ponovo dizala.

Znao je da nenaoružan nema nikakvih šansi da se odbrani od celog tuceta čupavih ubica. Ipak, trčao je dalje bez zaustavljanja. Njegova vrela simerijanska krv mu nije dozvoljavala da se preda, čak ni sada, suočen sa sigurnom smrću.

Sneg je ponovo padao — krupne, vlažne pahuljice su padale i šarale vlažnu, crnu zemlju i visoka stabla crne smrče nebrojenim belim tačkicama. Poneki veliki kamen je tu i tamo strčao iz iglicama prekrivene zemlje; teren je postajao sve stenovitiji. Tu bi, mislio je Konan, mogla da mu se ukaže jedina prilika da spase život. Mogao je da zauzme odbrambeni položaj tako što bi mu leđa bila uz stenu i da odbija jednog po jednog vuka. Šansa je bila minimalna, dobro mu je bila poznata hitrina tih vitkih, žilavih tela, ali je i to bilo bolje nego nikakva šansa.

Šuma je bivala sve ređa kako je padina postajala strmija. Konan je trčao ka jednoj grupi stena koje su štrčale iz brda, kao ulaz u zakopani zamak. Samo što je stigao do stena, vukovi su izašli iz guste šume i pojurili ka njemu urlajući kao crveni demoni pakla koji gone i hvataju izgublenu dušu.

2. Vrata u steni

Kroz već uskovitlanu mećavu mladić je primetio tamni prosek kako zjapi među stenama i bacio se ka njemu. Vukovi su mu bili za petama. Kada je proleteo kroz useklinu pred sobom, činilo mu se da oseća njihov vreo, smrdljivi dah na svojim golim nogama. Jedva se uvukao unutra kada se prvi vuk bacio na njega. Oštri zubi škljocnuše u prazno; Konan je bio na sigurnom.

Ali, koliko dugo?

Sagnuvši se, Konan poče da pipa po mraku, ispitujući grubo tesan kameni pod u potrazi za bilo kakvim predmetom kojim bi mogao da se odbrani od razjarenog čopora. Čuo ih je kako tapkaju po svežem snegu i grebu kandžama po kamenju. Baš kao i on, vukovi su disali kratko i isprekidano. Njuškali su i cvileli, žedni krvi. Ali, nijedan se nije usudio da se provuče kroz otvor kroz koji je Konan prošao. A to je bilo čudno.

Konan se našao u potpuno mračnoj uzanoj prostoriji u steni. Samo oko ulaza je vladao sumrak. Neravni pod ćelije bio je prekriven talogom koji je vetar nanosio vekovima, ili koji su donosile ptice i zveri: opalo lišće, iglice smrče, grančice, nekoliko razbacanih kostiju, šljunak i komadići stene. Prebirajući po tim otpacima, Konan nije uspeo da nađe ništa što bi mu poslužilo kao oružje.

Potpuno se uspravivši, a već je dosezao visinu od dva metra, mladić poče da pretražuje zid. Uskoro je stigao do jednih vrata. Dok je, pipajući, tražio put kroz te dveri, njegovi osetljivi prsti su napipali tragove dleta u kamenu. On nije mogao da zna da su ti tragovi predstavljali neko tajanstveno pismo. U svakom slučaju, neškolovani dečko sa varvarskog severa, koji nije znao ni da piše ni da čita, ne bi ni mogao da ih razazna. Konan je u to vreme takve civilizovane veštine smatrao izrazom feminiziranog ponašanja.

Morao je dobro da se savije kako bi prošao kroz ta vrata, ali, čim se našao u drugoj prostoriji, ponovo je mogao da se uspravi. Zastao je, oprezno osluškujući. Iako je tišina bila apsolutna, neko čulo kao da ga je upozoravalo da nije sam u toj sobi. To nije bilo ništa što bi mogao da vidi, čuje ili onjuši, već pre neki osećaj »prisustva«, različit od svih drugih osećaja.

Njegove osetljive uši šumskog čoveka su mu, posle osluškivanja odjeka, saopštile da je prostorija u kojoj se nalazio daleko veća od prve. Soba je mirisala na drevnu prašinu i izmet slepih miševa. Pošto je vukao noge dok je koračao, nailazio je na neke predmete razbacane po podu. Iako nije mogao da vidi te predmete, mogao je da zaključi da se oni razlikuju od otpadaka iz prirode koji su pokrivali pod prve prostorije. Imao je utisak da se radi o predmetima koje je napravio čovek.

Kada je hitro zakoračio duž zida, sapleo se o jedan takav predmet. Pošto je tresnuo svom težinom, taj predmet se rasprsnuo u paramparčad. Jedan komadić polomljenog drveta okrznu mu potkolenicu, dodajući tako još jednu ogrebotinu brojnim tragovima sudara sa vukovima i granama smrče. Opsovavši, on se pridiže, a onda prstima poče da traga za predmetom koji je uništio. Ubrzo je saznao da se radi o stolici čiji su drveni delovi toliko istrulili da se ona lako raspala pod njegovom težinom.

Sada je opreznije nastavio svoje traganje. Uskoro su njegovi prsti opipali jedan drugi, daleko veći predmet koji je odmah prepoznao kao kočiju čiji su točkovi otpali kada su im paoci istrulili, tako da je sada telo kočije ležalo na podu usred delića paoka i opreme.

Konanovi prsti dotakoše nešto hladno i metalno. Njegovo čulo dodira mu je saopštilo da se najverovatnije radi o zarđalom gvozdenom delu opreme kočije.

To mu je dalo ideju. Okrenuvši se, on pipanjem nađe put natrag do unutrašnjih vrata koja jedva da je razaznavao u pomrčini. Sa poda je pokupio pregršt suvih grančica i nekoliko kamenova. Kada se vratio u unutrašnju prostoriju, spustio je grančice i suvo lišće na pod, a onda počeo da kreše kamenje o gvožđe. Posle nekoliko neuspelih pokušaja, našao je kamen koji je zaiskrio kada je njime udario o gvožđe.

Uskoro je pred njim gorela skromna vatra koja je pravila mnogo dima i koju je on podsticao polomljenim prečagama stolice i ostacima točkova kočije. Sada je mogao da se opusti, odmori od iscrpljujuće trke i ugrije svoje obamrle udove.

Vatra koja je živahno pucketala zadržaće vukove koji su još uvek obigravali oko ulaza u pećinu, oklevajući da pođu za njim u

unutrašnjost pećine, ali istovremeno nevoljni da napuste svoj plen.

Vatra je bacala toplu, žućkastu svetlost na zidove od grubo tesanog kamena.

Konan je gledao oko sebe. Prostorija je bila četvrtastog oblika i mnogo veća nego što mu se to u prvi mah učinilo. Visoka tavanica se gubila u mračnim senkama i bila je prekrivena spletovima paukovih mreža. Još nekoliko stolica je stajalo uza zid, zajedno sa dva ili tri kovčega koji su se raspali tako da se video njihov sadržaj — odeća i oružje. Velika kamena soba je mirisala na smrt, na drevne stvari koje nikada nisu sahranjene.

A onda mu se nakostrešije dlačice na vratu. Koža mu se naježi od straha od natprirodnog. Jer tamo, na ogromnom kamenom prestolu na drugom kraju prostorije, sedela je džinovska prilika nekog nagog čoveka sa isukanim mačem preko kolena i skoro ogoljenom lobanjom i zurila u momka preko drhtavog plamena.

Skoro istog časa kada je spazio nagog diva, Konan je znao da je mrtav, i to već vekovima. Udovi mrtvacu su bili tamni i sparušeni kao suve grančice. Meso na njegovim ogromnim grudima se osušilo, skvrčilo i raspalo, tako da je sada visilo na golim rebrima poput dronjaka.

Međutim, ovo saznanje, nije nimalo popravilo Konanovo raspoloženje. Za svoje godine, neustrašiv u borbi, spreman da se suprotstavi i čoveku i divljoj zveri, mladić se nije plašio ni bola, ni smrti, ni smrtnih neprijatelja. Ali, on je ipak bio varvarin iz severnih brda zaostale Simerije. Kao i svi varvari, užasavao se natprirodnih pojava iz grobnica i mraka, sa svim užasima i demonima i monstruoznim, ljigavim bićima iz Stare noći i Haosa kojima primitivni narodi nastanjuju tamu izvan dometa njihovih logorskih vatri. Konan bi daleko radije izašao i suprotstavio se izgladnelim vukovima nego ostao ovde sa tim mrtvacem koji je zurio u njega sa svog kamenog prestola, dok je treperava svetlost koju je bacala vatra udahnjivala život u sparušeno lice i pokretala senke u praznim očnim dupljama koje su delovale kao tamne, užarene oči.

3. Biće na prestolu

Iako mu se krv sledila u žilama, a dlačice na vratu se nakostrešile, mladić se brzo pribrao. Proklinjući svoj strah od tame, krenuo je ukočenih nogu na drugi kraj grobnice da bi izbliza pogledao drevnog mrtvaca.

Presto je bio načinjen od jednog jedinog četvrtastog komada staklastog, crnog kamena, grubo otesanog u sredini u obliku stolice na postolju visokom jednu stopu. Nagi mrtvac je ili umro dok je sedeo na njemu ili je posle smrti postavljen na presto u sedećem položaju. Štogod da je od odeće imao na sebi, to je davno pretvoreno u prašinu. Bronzane kopče i kožni remeni sa njegove opreme još uvek su mu ležali podno nogu. Ogrlica od grumenja zlata nepravilnog oblika mu je visila oko vrata; nebrušeno drago kamenje je svetlucalo iz zlatnog prstenja na njegovim prstima koji su podsećali na kandže i koji su još uvek držali naslon prestola. Bronzana kaciga sa rogovima, sada prekrivena slojem zelene patine, krasila je lobanju nad osušenim, smeđim užasom koji je predstavljalo njegovo lice.

Čeličnih nerava, Konan se usudio da zaviri u te vremenom pojedene crte.

Oči su se osušile, ostavljajući dve crne rupe. Koža se ogulila sa osušenih usana, tako da su se žuti zubi videli u celini, a usta izgledala kao da se cere.

Ko je on bio, taj drevni mrtvac? Ratnik iz drevnih vremena, veliki poglavica koga su se plašili za života, a u smrti ostavili na prestolu? Niko to nije mogao da mu kaže. Stotine rasa je lutalo i vladalo ovim planinama otkada je Atlantida potonula pod smaragdne talase Zapadnog okeana, pre osam hiljada godina.

Sudeći po kacigi sa rogovima, mrtvac je mogao da bude jedan od poglavica prvobitnih Vanira ili Esira ili primitivni kralj nekog zaboravljenog hiborijskog plemena, koje je davno nestalo u senkama vremena i potonulo u prašinu stoleća.

Tada Konanov pogled pade na ogromni mač koji je ležao preko koščatih butina mrtvaca. Bilo je to izvanredno oružje: široki mač sa sečivom dugim skoro čitav metar. Sečivo je bilo načinjeno od plavog

gvožđa, ne od bakra ili bronz, kao što se moglo očekivati sudeći po njegovoj očiglednoj starosti. Vrlo je verovatno da je to jedan od najranijih primeraka gvozdenog oružja koje je izradio čovek; legende koje su sačuvali Konanovi saplemenici govore o vremenima kada su ljudi sekli i boli oruđem od crvene bronz, i kada je proizvodnja gvožđa bila nepoznata. Mnoge bitke je video ovaj mač u maglovitoj prošlosti pošto je njegovo široko sečivo, iako još uvek oštro, na mnogim mestima imalo useke od susreta sa drugim sečivima mačeva i sekira prilikom borbe prsa u prsa. Obeležen vremenom i umrljan rđom, mač je ipak bio oružje koga se treba plašiti.

Mladić je osenio kako mu krv bije u žilama. Krv čoveka koji je rođen za rat uzavrela je u njemu. Krome, kakav mač! Sa takvim mačem ne samo da bi mogao da se odbrani od izgladnelih vukova koji su tapkali, zavijali i čekali pred ulazom u pećinu, već i da ih se zauvek reši. Kada je pružio ruku da uhvati dršku mača, mladić nije primetio bljesak upozorenja koji je načas zaškrio u tamnim očnim dupljama drevnog ratnika.

Konan podiže mač. Bio je težak kao da je od olova, mač iz starih vremena.

Možda ga je nosio neki čuveni kralj, junak iz prošlosti, neki polubog kao što je Kul iz Atlantide, kralj Valuzije iz vremena pre nego što je Atlantida potonula pod talasima nemirnog mora...

Mladić je zamahnuo mačem, osećajući kako su mu mišići nabrekli od nove moći i kako mu srce brže kuca ponosom zbog izvanrednog oružja koje je stekao. Bogovi, kakav mač! Sa takvim sečivom nijedan cilj za ratnika poput njega neće biti nedostižan! Sa takvim mačem, čak i polunagi varvarin iz sirovih divljina Simerije bi mogao da prokrči sebi put kroz svet i pređe reke krvi da bi se našao rame uz rame sa najvišim kraljevima na kugli zemaljskoj!

Odmakao se od kamenog prestola, a onda počeo da maše mačem kao u borbi, navikavajući se na uglačanu dršku na svom grubom dlanu. Oštro staro sečivo je fijukalo kroz zadimljen vazduh, a treperava svetlost vatre se odbijala u blistavim zracima od njega i prelamala se po kamenim zidovima, udarajući u njih kao mali, zlatni meteori. Sa takvim moćnim oružjem u ruci, ne samo da bi mogao da se suprotstavi gladnim vucima napolju, već i svim ratnicima na svetu.

Mladić duboko udahnu vazduh nadimajući grudi, a onda ispusti divlji ratni poklič svoga naroda. Odjeci tog pokliča su gromeli u grobnici, uznemirujući drevne seni i staru prašinu. Konan ni za trenutak nije zastao da se zapita da li bi takav izazov, na takvom mestu, mogao da probudi i nešto drugo osim seni i prašine — nešto što je po svakoj logici trebalo da spava neuznemiravano kroz sve buduće eone.

Zastao je, u polukoraku, kada je začuo zvuk, neko suvo škripanje, koje je nemoguće opisati, iz pravca prestola. Okrenuvši se, video je... i osetio kako mu se kosa diže na temenu, a krv ledi u žilama. Svi njegovi strahovi i iskonske noćne more nagrnuše u njegovu svest uz urlanje i ispuniše je senima ludila i strave. Jer, mrtvac je oživeo.

4. Kada mrtvac hodaju

Polako, uz trzaje, mrtvac ustade sa svoje velike kamene stolice i zagleda se u mladića svojim praznim očnim dupljama odakle su sada blještale naizgled žive oči hladnim, zloslutnim sjajem. Na neki način, mladi Konan nije mogao da dokuči kojom to iskonskom nekromantijom, život je još uvek pokretao sparušenu mumiju davno umrlog poglavice. Iscerene vilice su se otvarale i zatvarale, izvodeći jezivu pantomimu govora. Ali, jedini zvuk bilo je škripanje koje je Konan čuo, kao da se osušeni ostaci mišića i žila taru jedni o druge.

Konanu je ta bezglasna imitacija govora delovala mnogo strašnije od činjenice da je mrtvac oživeo i pokrenuo se.

Škripajući, mumija je sišla sa postolja svog prastarog prestola i okrenula lobanju u Konanovom pravcu. Njen pogled bez očiju zaustavio se na maču u Konanovoj ruci, a avetinjske veštičje vatre su gorele u praznim dupljama. Kruto koračajući grobnicom, mumija se ustremila na Konana kao neka prikaza neizrecivog užasa iz košmara ludog zloduha. Pružila je svoje koščate kandže da zgrabi mač iz Konanovih snažnih mladih ruku.

Skamenjen od sujevernog straha, Konan je uzmicao korak po korak. Plamen je ocrtavao crnu, monstroznu senku mumije na zidu iza nje. Senka se talasala preko grubog kamena. Osim pucketanja vatre koja je sagorevala komade starog nameštaja kojim ju je Konan založio, šuškanja i škripanja mrtvačevih koži sličnih mišića koji su ga pokretali korak po korak kroz grobnicu i mladićevog isprekidanog disanja dok se borio za vazduh u kandžama straha, ništa se nije čulo. Grobnica je bila nema.

Sada je mrtvac priterao Konana uza zid. Jedna smeđa kandža se drhtavo ispruži ka njemu. Mladićeva reakcija je bila automatska; instiktivno, on je zamahnuo mačem. Sečivo je fijuknulo i odseklo ispruženu ruku koja je krenula kao slomljeno drvce. Još uvek grabeći u prazno, odsečena šaka pade uz tup zvuk na pod; ni kap krvi nije potekla iz sasušenog patrljka ruke.

Užasna rana koja bi zaustavila svakog živog ratnika nije čak ni usporila mrtvaca koji je hodao. Mrtvac je samo spustio patrljak odsečene ruke i ispružio drugu ruku.

Konan se, razjaren, odgurnu od zida i široko, ubitačno, zamahnu mačem.

Jedan udarac pogodi mumiju u bok. Rebra popucaše poput suvih grančica a mrtvac izgubi ravnotežu i pade uz zveketanje. Konan je stajao na sredini prostorije ubrzano dišući i čvrsto stežući izlisanu dršku mača svojim oznojenim prstima. Širom otvorenih očiju pratio je mumiju kako se polako, uz škripu, ponovo podiže na noge i mehaničkim koracima kreće ka njemu, sa ispruženom preostalom rukom.

5. Dvoboj sa mrtvacem

Hodajući ukrug, jedan oko drugog, obigrali su čudni protivnici. Konan je pomamno zamahivao mačem, ali je uzmicao korak po korak pred mrtvim bićem koje je bivalo sve bliže.

Udarac usmeren na preostalu ruku mumije nije pogodio svoj cilj, pošto je mumija iznenada sklonila ruku sa putanje mača; od siline zamaha Konan se zanese i, pre nego što se ispravio, mumija se skoro nadnela nad njim. Njegova kandži slična šaka je grabila za Konanom, ali je uspela da uhvati kraj mladićeve tunike i strgne pohabanu tkaninu sa njega. Konan je tako ostao gotovo nag; na sebi je imao samo sandale i tkanicu.

Konan se povrati i zamahnu mačem u pravcu mumijine glave. Mumija se izmače, pa je Konan opet morao da ustukne kako bi izbegao dodir njene ruke.

Najzad mu je pošlo za rukom da je udari postrance u glavu, ali je samo odsekao jedan rog na kacigi. Sledećim udarcem zbacio je kacigu koja je uz zveket pala u ugao sobe. Udarcem koji je usledio zario je mač u suvu, smeđu lobanju. Sečivo se zaglavilo za trenutak i to je moglo da košta mladića života. Prastari crni nokti počeli su već da ga grebu dok je pokušavao da oslobodi svoje oružje.

Mač je još jednom udario mumiju u rebra, pa se opet, za jedan fatalni tren, zadržao zariven u kičmu, ali ga je mladić sada brže oslobodio. Izgledalo je kao da ništa ne može da zaustavi mrtvu nakazu. Posle svakog udarca ponovo je kretala, posrćući i vukući se po sobi, neumorna i nepokolebljiva, iako je na telu imala takve rane od kojih bi se tuce snažnih ratnika previjalo u prašini.

Kako možeš da ubiješ nešto što je već mrtvo? Ovo pitanje je sumanuto odjekivalo u Konanovoj svesti. Neprekidno ga je postavljao sve dok nije pomislio da će poludeti od tolikog ponavljanja. Isprekidano je disao; srce mu je lupalo kao da će iskočiti. Ma koliko on udarao i sekao, ništa nije moglo čak ni da uspori mrtvaca koji se vukao za njim.

Sada je Konan počeo da primenjuje lukavstvo. Ukoliko mumija ne može da hoda, mislio je, onda ga neće ni progoniti, Snažno zamahnu i udari je mačem u koleno. Kost se slomi, a mumija pade ničice na prašnjavi pod pećine. Ali, još uvek je neprirodni život goreo

u mumijinim skvrćenim grudima. Teturajući se ona se podiže i ustremi na mladića.

Konan ponovo zamahnu mačem i donji deo lica mumije nestade; vilična kost je zvekećući nestala u tami. Ali, mrtvac nije zastao. Na mestu vilice sijala je smrskana bela kost, ali su oči i dalje odavale utisak da su žive zbog jezive svetlosti koja je dopirala iz njih. Mrtvo telo je nastavilo da se kreće za svojim protivnikom neumornim, mehaničkim korakom. Konan pomisli kako bi čak bilo bolje da je ostao napolju sa vukovima nego što je potražio zaklon u ovoj proklesnoj grobnici u kojoj stvari koje je trebalo da umru pre hiljadu godina još uvek vrebaju i ubijaju.

A onda ga nešto zgrabi za članak na nozi. Izgubivši ravnotežu, tresnuo je svom dužinom o kameni pod, koprcajući se izbezumljeno u nastojanju da se oslobodi neugodnog zahvata. Spustio je pogled ka svojoj nozi i krv mu se sledila u žilama. Spazio je odsečenu ruku mrtvacu kako ga drži za stopalo.

Košcati prsti te šake zariše mu se u meso poput kandži.

Već sledećeg trenutka jeziva prilika iz košmarnih snova i vizija luđaka nadnese se nad njim. Smrvljeno, unakaženo lice mrtvacu mu se kezilo dok je svojom stravičnom rukom grabio za mladićevim grlom.

Konan je reagovao instinktivno. Svom snagom je šutnuo nogama mumiju u sasušeni stomak. Hitnuta u vazduh, mumija pade mladiću iza leđa, pravo u rasplamsalu vatru.

Konan zatim zgrabi odsečenu ruku koja ga je još uvek držala za zglavak.

Uspeo je da je istragne, skoči na noge i baci u vatru, zajedno sa mumijom. Zastao je da podigne mač i okrenuo se ka vatri, ali, bitka je bila gotova.

Sasušena usled protoka nebrojenih vekova, mumija je gorela žestinom suvog šipražja. Neprirodni život u njoj se još uvek nije ugasio, jer je mumija pokušavala da se uspravi dok je plamen lizao njenu sparušenu priliku, skaćući sa jednog uda na drugi, pretvorivši je u živu buktinju. Mumija je skoro uspela da se izvuče iz vatre kada joj je otkazala osakaćena noga i ona se ponovo sruši u razbesnelu vatru. Jedna zapaljena ruka otpade kao dogorela grana. Lobanja se otkotrlja među ugljevlje. Za nekoliko minuta, mumija je potpuno

nestala u plamenu, ostavivši samo nekoliko užarenih ugaraka
pocrnele kosti.

6. Konanov mač

Konan odahnu sa olakšanjem i onda duboko udahnu vazduh. Napetost ga je prošla, ostavivši za sobom malaksalost u telu. Obrisao je hladni znoj straha sa lica i prstima zagladio svoju dugu, crnu kosu. Mumija mrtvog ratnika je najzad bila stvarno mrtva i sjajni mač je bio njegov. Mladić ga ponovo odmeri, uživajući u njegovoj težini i moći.

Za trenutak je pomislio da provede noć u grobnici. Bio je zaista umoran.

Napolju ga je čekala hladnoća i vukovi da se definitivno obračunaju s njim, a čak ni njegov smisao za orijentaciju koji poseduje svako ko je odrastao u divljini ne bi mu pomogao da ostane na pravom putu u noći bez mesečine i zvezdanog sjaja u nepoznatoj zemlji.

A onda oseti strašno gađenje. Dimom ispunjena prostorija sada je zaudarala ne samo na vekovnu prašinu već i na stolicima mrtvo telo koje je izgorelo. Bio je to čudan smrad kakav Konanovo oštro čulo mirisa nikada ranije nije osetilo, smrad koji je izazivao mučninu. Prazan presto kao da mu se podrugivao. Onaj osećaj »prisustva« koji ga je obuzeo kada je prvi put ušao u ovu prostoriju još uvek je bio svež u njegovoj svesti. Naježio se pri pomisli da provede noć u ovoj ukletoj grobnici.

Osim toga, sa svojim novim mačem u ruci, mladić je osetio novo samopouzdanje. Duboko je udahnuo vazduh, a onda opet počeo da zamahuje mačem koji je fijukao kroz vazduh.

Nekoliko časova kasnije, uvijen u stari krzneni ogrtač koji je našao u jednom kovčegu sa bakljom u jednoj i mačem u drugoj ruci, Konan je izašao iz pećine.

Nigne nije bilo traga vukovima. Jedan pogled na nebo rekao mu je da se razvedrava. Konan počeo da proučava zvezde koje su treperile između oblaka, a onda još jednom usmeri svoje korake ka jugu.

SLONOVA KULA

Nastavljajući put ka jugu, preko divljih planina koje dele istočne hiborijske narode od turanskih stepa, Konan stiže u Arendun, zloglasni zamorski »Grad lopova«. Nemajući velikog iskustva sa civilizacijom i po prirodi nepokoran zakonima, on gradi svoju karijeru kao profesionalni lopov među ljudima kojima je lopovluk umetnost i časno zanimanje. Pošto je još uvek vrlo mlad i više odvažan nego vešt, njegovo napredovanje u ovoj profesiji je u početku sporo.

1.

Baklje su tmurno osvetljavale pijanke u Molu gde su lopovi Istoka održavali svoj noćni karneval. U Molu su mogli da pijanče i vesele se koliko im je volja, pošto su pošteni ljudi izbegavali taj kraj, a stražari, dobro plaćeni izlizanim novčićima, nisu se mešali u njihovu zabavu. Duž krivudavih, nepopločanih ulica prekrivenih gomilama otpadaka i blatnjavim barama, teturale su se pijane galamdžije. Čelik je svetlucao u mraku odakle je dopirao kreštav smeh žena, kao i zvuci komešanja i tuča. Bleda svetlost baklji je dopirala kroz razbijene prozore i širom otvorena vrata odakle su miris ustajalog vina i zadah oznojenih tela, zveckanje vinskih pehara i lupa pesnica o grube drvene stolove, odlomci bezobraznih pesama, dočekivali namernika kao šamar.

U jednoj takvoj krčmi veselje je odzvanjalo od niske, od dima potamnele tavanice. Tu se okupljao najrazličitiji ološ — secikese, prepredeni otimači, lopovi hitrih prstiju, kočoperni razbojnici sa svojim curama, ženama pištavih glasova, neukusno i skoro vašarski odevenih u skupocenu odeću. Domaći ološ je bio najbrojniji među prisutnima. Tamnopusi i tamnooki Zamorijanci sa bodežima za pojasom i prevarom u srcu. Ali, tu je bilo i vukova iz nekoliko drugih zemalja. Bio je tu jedan ogromni Hiperborejac, odmetnik, podmukao, opasan, sa širokim mačem oko vitkog struka. Muškarci u Molu su otvoreno nosili oružje. Tu je bio i šemitski falsifikator, kukastog nosa i kovrdžave i kao noć crne brade. Jedna Britunka odvažnog pogleda sedela je u krilu jednog Gundermana žućkastosmeđe kose, lutajućeg vojnika plaćenika, dezertera iz neke poražene vojske. A debela, krupna bitanga čije su skaredne šale i izazivale toliki smeh u krčmi, bio je profesionalni oti mač koji je došao iz dalekog Kota da podučiti Zamorijance u otimanju žena, Zamorijance koji se rađaju sa više znanja o toj veštini nego što bi on ikada uspeo da savlada. I taj čovek sada zastade u opisivanju jedne potencijalne žrtve i zagnjuri njušku u ogromni vrč zapenjenog piva. A onda, oduvavši penu sa svojih debelih usana, reče: — Bela mi, boga svih lopova, pokazaću im ja kako se otimaju cure; prevešću je preko zamorijanske granice pre zore, a tamo će već čekati jedan karavan da je prihvati. Tri stotine srebrnjaka mi je obećao jedan grof iz Ofira ako mu dovedem

vitku, mladu Britunku iz bolje klase. Nedeljama sam lutao pograničnim gradovima preobučen u prosjaka dok nisam našao devojku za koju sam bio siguran da će odgovarati. Samo da vidite kakvo je to parče!

On posla jedan balavi poljubac u neodređenom pravcu.

— Znam neke velike gospodare u Šemu koji bi rado otkrili tajnu Slonove kule samo da je dobiju — dodao je, a onda se usredsredio na svoje pivo.

Jedan laki dodir po rukavu njegove tunike ga natera da okrene glavu, mršteći se što ga neko prekida. Video je visokog, snažno građenog mladića kako stoji pred njim. Ta osoba je pripadala ovom mestu u onolikoj meri u kojoj veliki sivi vuk spada među šugave pacove sa đubrišta. Njegova jeftina tunika nije mogla da prikrije čvrste, okretne konture njegovog snažnog tela, široka, mišićava ramena, masivni grudni koš, vitak struk, mišićave ruke. Koža mu je bila preplanula od mnogih dana provedenih na suncu, oči plave i vatrene. Gusta griva čupave, crne kose ukrašavala mu je široko čelo. O pojasu mu je visio mač u izlizanim kožnim koricama.

Koćanin se nevoljno odmače; ovaj čovek nije pripadao nijednoj civilizovanoj rasi koju je poznao.

— Govorio si o Slonovoj kuli — reče stranac, govoreći zamorijanski sa nepoznatim naglaskom. — Mnogo sam slušao o toj kuli; u čemu se sastoji njena tajna?

Nastup ovog mladića nije bio preteći, tako da je Koćanin povratio hrabrost, malo zahvaljujući pivu, a malo i podršci i odobravanju gomile. Odjednom se sav naduo od važnosti.

— Tajna Slonove kule? — uzviknuo je u čuđenju. — Pa, svaka budala zna da sveštenik Jara živi tamo sa ogromnim dragim kamenom koji ljudi nazivaju Slonovo srce i u kome leži tajna njegove magije.

Varvarin je razmišljao o onome što je čuo.

— Video sam tu kulu — rekao je najzad. — Nalazi se u vrtu iznad nivoa grada, okruženom visokom ogradom. Nisam primetio nikakve stražare. Ne bi bilo teško prebaciti se preko zida. Zašto niko do sada nije ukrao taj tajanstveni dragulj ?

Koćanin je širom otvorenih usta zurio u naivnog mladića, a onda se grohotom nasmejao, rugajući mu se. Uskoro su mu se i ostali pridružili.

— Slušajte ovog nevernika! — urlao je debeljko. — On bi da ukrade Jarin dragulj! Slušaj, momče — reče važnim glasom varvarinu. — Pretpostavljam da si varvarin sa severa...

— Ja sam Simerijanac — prekide ga stranac nimalo prijateljskim glasom.

Međutim, njegov odgovor i način na koji je odgovorio malo su kazivali Koćaninu; pošto je dolazio iz kraljevine sa dalekog juga, na granici sa Šemom, jedva da je nešto znao o narodima sa severa.

— Onda slušaj, momče, pa se nauči pameti — reče on upirući svojim vrčem u zbunjenog mladića. — Znaj da u Zamori, a posebno u ovom gradu, živi više odvažnih lopova nego bilo gde u svetu, čak i u Kotu. Da je obični smrtnik mogao da ukrade taj dragulj, budi siguran da bi to već davno bilo učinjeno.

Govoriš o prebacivanju preko zida. Ali, prebaciš li se preko, brzo ćeš poželeti da se vratiš nazad. Noću u bašti, iz sasvim dobrih razloga, nema stražara — bar ne ljudskih stražara. Ali, u stražarskoj sobi, u donjem delu kule, nalaze se naoružani ljudi. I zato, ako bi i uspeo da izbegneš one koji čuvaju baštu noću, morao bi da prođeš pored vojnika, pošto se dragulj nalazi negde u gornjem delu kule.

— Ali, ako bi nekome pošlo za rukom da prođe kroz baštu — primeti Simerijanac — zašto ne bi mogao do dragulja da dođe sa gornje strane kule i tako izbegne vojnike?

Koćanin još jednom zinu u neverici.

— Slušajte ga! — uzviknuo je podrugljivo. — Ovaj varvarin je orao koji će odleteti do draguljima optočene ivice kule koja je jedva nekih pedesetak metara iznad zemlje, a sama kula je klizavija od uglačanog stakla!

Simerijanac se osvrte oko sebe, posramljen podrugljivim smehom i pogrdama koji su dočekali njegovu primedbu. On nije nalazio da je ono što je rekao smešno, a još uvek je bio novajlija u civilizaciji da bi mogao da razume njene neučtivosti. Civilizovani ljudi su daleko neučtiviji od divljaka pošto znaju da mogu da budu neugodni, a da im niko zbog toga ne razbije glavu. Bio je začuđen i tužan i sigurno bi

se pokunjeno povukao u stranu da Koćanin nije odlučio da ga i dalje izaziva.

— Hajde, hajde — vikao je debeljko. — Reci ovim jadnim momcima koji jedva da se bave lopovskim zanatom od pre tvog rođenja, reci im kako da ukradu taj dragulj!

— Uvek postoji način, ukoliko je želja potpomognuta hrabrošću — kratko odgovori Simerijanac, vidno ozlojeđen.

Koćanin je to shvatio kao ličnu uvredu. Lice mu se zajapurilo od besa.

— Šta! — urlao je. — Usuđuješ se da nam soliš pamet, a onda još nazivaš kukavicama! Gubi se! Gubi mi se sa očiju!

Rekavši to, on grubo gurnu Simerijanca.

— A ti mi se prvo rugaš, a onda i napadaš — procedi varvarin kroz zube, osetivši kako mu krv navire u lice.

Uzvratio je udarac jednim udarcem otvorenom šakom koji je njegovog mučitelja oborio s nogu i bacio na grubo istesan sto. Pivo je pljusnulo iz vrča, a Koćanin zaurla od besa i izvuče mač.

— Neverničko pseto! — vikao je. — Iščupaću ti srce zbog ovoga!

Čelik blesnu i gomila se u magnovenju razmače da im napravi mesta. U tom komešanju neko obori jedinu sveću koja je osvetljavala krčmu, tako da se cela prostorija nađe u mrklom mraku. Tu i tamo tamu je presecalo treskanje prevrnutih klupa, tapkanje užurbanih stopala, povici, psovanje ljudi koji su se saplitali jedni preko drugih. Jedan jedini prodorni krik preseče galamu poput noža. Kada je sveća ponovo bila upaljena, većina gostiju je već bila nestala bilo kroz vrata, bilo kroz polomljene prozore, dok su se ostali krili iza ćupova sa vinom ili pod stolovima. Varvarin je takođe nestao; sredina prostorija je bila prazna, ali je na podu ležalo proburaženo telo Koćanina. Simerijanac je, koristeći se svojim nepogrešivim instinktom varvarina, ubio svoju žrtvu u mraku i metežu.

2.

Bleda svetlost i pijana terevenka su ostali daleko za Simerijancem. Skinuo je svoju pocepanu tuniku i sada je koračao kroz noć gotovo nag; jedino što je imao na sebi bila je tkanica oko bedara i sandale sa kaiševima do kolena. Kretao se gracioznom gipkošću džinovskog tigra, dok su mu čelični mišići igrali pod smeđom kožom.

Zašao je u deo grada koji je bio predviđen za hramove. Sa svih strana hramovi su bleštali svojim belilom, okupani svetlošću zvezda — snežnobeli stubovi i zlatne kupole i srebrni lukovi, svetišta mnogobrojnih čudnih bogova Zamore. Ali, on nije lupao glavu zbog njih; znao je da je religija Zamorijanaca, kao i sve drugo kod civilizovanih, davno doseljenih naroda, zamršena i složena i da je u velikoj meri izgubila svoju prvobitnu suštinu u lavirintu dogmi i rituala.

Satima je čučao u dvorištima filozofa, slušajući rasprave između teologa i učitelja, a onda odlazio zbunjen, siguran samo u jedno: svi oni su malo ćaknuti.

Njegovi bogovi su bili jednostavni i razumljivi; Krom im je bio vrhovno božanstvo i živeo je u ogromnoj planini odakle je slao nesreće i smrt. Nije bilo nikakve koristi od dozivanja Kroma, pošto je on bio natmuren, divlji bog koji je mrzeo slabiće. Ali, on je čoveku davao hrabrost na rođenju i volju i snagu da ubije svoje neprijatelje, što je, u svesti Simerijanca, predstavljalo sve što bi jedan bog trebalo da uradi.

Njegove sandale nisu pravile nikakav zvuk dok je hodao sjajnim pločnicima.

Nije naišao ni na jednog stražara, pošto su čak i lopovi iz Mola izbegavali hramove, gde su se čudne stvari dešavale onima koji remete njihov mir. Uskoro je pred sobom ugledao Slonovu kulu kako se ocrtava na noćnom nebu. Pitao se zašto se tako zove. Izgleda da niko nije znao. Nikada nije video slona, ali je iz priča zaključio da se radi o nekoj monstruožnoj životinji sa repom i napred i pozadi. To mu je pričao jedan Šemit lualica koji se kleo da je video na hiljade takvih životinja u zemlji Hirkanijanaca; ali, ceo svet je znao kakvi su lažovi ljudi iz Šema. U svakom slučaju, u Zamori nije bilo slonova.

Svetlucavi stub kule se uzdizao poput ledenog koplja ka zvezdanom nebu.

Na sunčevoj svetlosti kula je blistala takvom žestinom da je mali broj ljudi mogao da je gleda. Govorilo se da je napravljena od srebra. Bio je to u stvari jedan vitak, savršen cilindar, visok blizu pedeset metara, čija je ivica svetlucala na svetlosti zvezda zbog nebrojenih dragulja kojima je bila optočena. Kula je stajala među lelujavim, egzotičnim drvećem u bašti koja je bila visoko iz dignuta u poređenju sa ostalim delovima grada. Visoki zid je okruživao ovaj vrt, a van tih zidina bio je jedan niži nivo, isto tako okružen zidom. Nikakva svetlost nije gorela; izgledalo je kao da na kuli nema prozora, bar ne iznad visine unutrašnjeg zida. Samo su dragulji visoko na vrhu kule ledeno bleštali na svetlosti zvezda.

Grmlje je bilo gusto oko nižeg, spoljnog zida. Simerijanac je dopuzao do zida, a onda se uspravio pored same prepreke, odmeravajući joj visinu golim okom. Zid je bio visok, ali mogao je toliko da skoči i dohvati ivicu prstima.

Posle toga, podizanje i prebacivanje preko zida bi išlo kao pesma. Bio je uveren da bi isto mogao da uradi i sa unutrašnjim zidom. Ali, ipak je oklevao. Pomislio je na neobične opasnosti za koje je čuo da vrebaju uljeze. Ovi ljudi su mu bili čudni i nedokučivi; nisu pripadali njegovoj sorti — čak nisu bili ni iste krvi kao Britunijanci na zapadu, Nemedijanci, Koćani i Akvilonci o čijim je civilizovanim misterijama u dalekoj prošlosti slušao. Narod Zamore je bio veoma star i, sudeći po onima koje je sretao, veoma zao.

Razmišljao je o Jari, prvosvešteniku koji se bavio čudnom mađijom u svojoj draguljima ukrašenoj kuli. Dlačice na vratu su mu se nakostrešile kada se setio priče koju je čuo od jednog pijanog paža sa dvora — kako se Jara jednom nasmejao u lice jednom neprijateljski nastrojenom knezu i podigao blistavi, zli dragi kamen, i kako su zaslepljujući zraci sevnuli iz tog užasnog dragulja i obavili kneza koji je vrisnuo i pao na pod. Počeo je da se smanjuje sve dok se nije pretvorio u crnog pauka koji je unezvereno skakutao po sobi sve dok ga Jara nije zgazio petom.

Jara nije često izlazio iz svoje magične kule, a kada bi to učinio, obično je donosio nesreću nekom čoveku ili celom jednom narodu. Kralj Zamore ga se plašio više nego same smrti i bio je sve vreme pijan, pošto je taj strah bio tako veliki da ga trezan nije mogao podneti. Jara je bio veoma star — vekovima star, govorili su ljudi i

dodavali kako će živeti večno zbog čari njegovog dragulja koji je narod nazivao Slonovo srce; razlog za takav naziv je bio isto tako nepoznat kao i razlog što se Jarina kula zvala Slonova kula.

Zakupljen takvim mislima, Simerijanac, se hitro priljubi uza zid. Unutar bašte neko je prolazio koračajući odmerenim korakom. Simerijanac začu zveket metala. Znači, ipak je neki stražar obilazio baštu. Simerijanac je sačekao, pretpostavljajući da će ga ponovo čuti kada se bude vraćao. Međutim, u tajanstvenom vrtu je vladala tišina.

Najzad, obuzela ga je radoznalost. Lako odskočivši, dočepao se ivice zida, a onda se podigao na vrh jednom rukom. Ležeći potrbuške na širokoj nadstrešnici pogledao je dole, u široki razmak između zidova. Ispod njega, uz spoljašnji zid,

nije bilo nikakvog rastinja, ali je primetio nekoliko pažljivo šišanih žbunova u blizini unutrašnjeg zida. Svetlost zvezda je obasjavala ošišani travnjak, a iz daljine je dopirao žubor vodoskoka.

Simerijanac se oprezno spusti na travnjak između zidova, izvuče mač, a onda se obazre oko sebe. Osećao je nervozu kao svaki divljak kada se nađe na brisanom prostoru, nezaštićen i osvetljen zvezdanim sjajem. Nečujnim korakom, držeći se samog zida, zamače za zavoj zaštićen senkom zida i tako stiže do rastinja koje je primetio. Onda je hitro potrčao ka žbunju, ali se skoro sapleo o telo koje je ležalo sklupčano kraj samog žbunja.

Brzi pogled levo i desno kazao mu je da u blizini nema nijednog neprijatelja, bar ne vidljivog, pa se saže da izbliza pogleda šta je to. Njegovo oštro oko, čak i pri prigušenoj svetlosti zvezda, primeti da pred njim leži jedan krupan čovek u posrebrenom oklopu i sa šlemom ukrašenim krestom, obeležjem kraljevske garde Zamore. Štit i koplje su ležali u njegovoj neposrednoj blizini, a jednim letimičnim pogledom je otkrio da je vojnik zadavljen. Varvarin se osvrte oko sebe osetivši neku nelagodnost. Znao je da je čovek koji tu leži bio stražar koga je malopre čuo da prolazi. Nečije ruke su uspele da se ispruže iz tame i uguše život u tom čoveku.

Naprežući oči u tami primetio je gotovo nezatno kretanje kroz žbunje blizu unutrašnjeg zida. Uputio se u tom pravcu, čvršće stežući svoj mač. Nije napravio veću buku od pantera koji se prikrada u noći, ali ga je nepoznati koga je uhodio čuo. Simerijanac je uspeo da vidi jednu ogromnu priliku u neposrednoj blizini zida.

Odahnuo je što je nepoznati ipak bio čovek. Taj čovek se okrete velikom brzinom, pri tom zabrekta kao u panici, zauze pozu za skok, steže pesnice, a onda uzmače kada Simerijančev mač blesnu na svetlosti zvezda.

Nekoliko napetih trenutaka ni jedan ni drugi ne progovoriše ni reči, spremni da odgovore na svaki pokret onog drugog.

— Ti nisi vojnik — prošišta nepoznati na kraju. — Ti si lopov kao i ja.

— A ko si ti? — sumnjičavim šapatom upita Simerijanac.

— Ja sam Taurus iz Nemedije.

Simerijanac spusti mač.

— Čuo sam za tebe. Ljudi te nazivaju princem među lopovima.

Prigušeni smeh mu odgovori. Taurus je bio visok koliko i Simerijanac, ali krupniji; imao je veliki stomak i bio je debeo, ali je svaki njegov pokret odavao tanani dinamički magnetizam, što se ogledalo u oštrom pogledu očiju koje su svetlucale od vitalnosti, čak i pri slaboj svetlosti zvezda. Bio je bos i nosio je kotur tankog, jakog konopca, sa čvorovima u određenim razmacima.

— Ko si ti? — šapatom je upitao.

— Konan, Simerijanac — prigušenim glasom je odgovorio. — Došao sam da vidim kako da ukradem Jarin dragulj, onaj što ga ljudi nazivaju Slonovo srce.

Konan zapazi kako se ogromni čovekov stomak trese od smeha. Ali, taj smeh nije bio podrugljiv.

— Tako mi Bela, boga svih lopova — mulao je Taurus — ja mislio da sam jedini koji je toliko hrabar da pokuša! Ovi Zamorijanci nazivaju sebe lopovima — pih! Konane, dopada mi se što imaš petlju. Nikada nijednu avanturu nisam podelio sa nekim: ali, tako mi Bela, ovo ćemo zajedno pokušati, ako se slažeš.

— Znači, i ti hoćeš da ukradeš taj dragulj ?

— Šta drugo? Već mesecima planiram ovu pljačku. Ali, izgleda da si se ti na to iznenada odlučio, prijatelju moj.

— Ti si ubio vojnika?

— Naravno. Preskočio sam zid kada je on bio na drugom kraju bašte. Sakrio sam se u žbunju; čuo me je, ili mu se učinilo da nešto čuje. Kada je naivno uleteo u zamku, nije mi bilo teško da mu zađem za leđa, iznenada zgrabim za vrat i završim s njegovim budalastim

životom. Bio je kao Većina ljudi u tami — poluslep. Dobar lopov bi trebalo da ima oči kao mačka.

— Napravio si samo jednu grešku — reče Konan.

Taurusove oči ljutito blesnuše.

— Ja? Ja napravio grešku? To mi izgleda neverovatno!

— Trebalo je da odvučeš telo i sakriješ u ono žbunje. — reče učenik učitelju ove veštine.

— Straža se neće smenjivati pre ponoći. Ako bi neko od njih ipak došao da ga potraži pre smene straže i našao njegovo telo, odmah bi obavestio Jaru. Mi bismo imali dovoljno vremena da pobegnemo. Ukoliko ga ne nađu, svuda bi nas tražili dok nas ne uhvate u zamku kao pacove.

— U pravu si — složi se Konan.

— Tako je. Sada slušaj. Gubimo vreme u ovom prokletom razgovoru. U unutrašnjem vrtu nema stražara, mislim na ljude, ali zato nešto mnogo opasnije čuva kulu. Njihovo prisustvo me je najviše mučilo, ali najzad sam našao načina kako da ih izbegnem.

— Šta je sa vojnicima u donjem delu kule? — upita Konan.

— Stari Jara boravi u gornjim prostorijama. Mi ćemo tim putem ući, a nadam se, isto tako i otići. Nemoj sada da me pitaš kako. Smislio sam kako.

Spustićemo se kradom sa vrha kule i zadaviti starog Jaru pre nego što baci neku od svojih prokletih čini na nas. Bar ćemo pokušati to da uradimo. Imamo dva izlaza: da budemo pretvoreni u pauke ili žabe ili da se dočepamo ogromnog blaga i moći. Svi dobri lopovi treba da znaju kako da rizikuju.

— Ja idem dokle bi se usudio i bilo koji drugi čovek — reče Konan i skide sandale.

— Onda pođi za mnom.

Okrenuvši se, Tauras skoči uvis, uhvati se za ivicu zida i podiže gore.

Njegova okretnost je bila zadivljujuća, imajući u vidu njegovu masu; izgledalo je kao da je jednostavno skliznuo preko ivice zida. Konan ga je sledio. Ležeći priljubljeni uz ivicu zida, šaputali su.

— Ne vidim nikakvu svetlost — promrmlja Konan.

Donji deo kule je izgledao kao i gornji koji je mogao da se vidi izvan bašte — savršeni, sjajni cilindar, bez ikakvih vidljivih otvora.

— Prozori i vrata su vrlo mudro konstruisani — odvрати Taurus — ali su sada zatvoreni. Vojnici udišu vazduh koji dolazi odozgo.

Bašta je bila puna nejasnih senki. Paperjasto žbunje i nisko drveće širokih grana lelujali su se u tami. Konanova oprezna duša je osetila kako nad vrtom pritajeno čeka neka opasnost. Osetio je užareni pogled nevidljivih očiju, a onda i jedva osetan miris od koga su mu se dlačice na vratu instinktivno nakostrešile, kao što se i lovački pas sav nakostreši kada oseti miris iskonskog neprijatelja.

— Prati me — prošaputa Taurus. — Idi za mnom u stopu, ako ti je život mio.

Izvadivši neki predmet koji je izgledao kao cevčica od bakra. Nemedijanac se nečujno spusti među rastinje unutar zidina. Konan mu je bio za petama, spremnoga mača, ali Taurus ga odgurnu nazad, tik uza zid, ne pokazujući nameru da ide dalje. Njegovo držanje je odavalo napeto iščekivanje, dok mu je pogled, kao i Konanov, bio prikovan za senovitu masu žbunastog rastinja nekoliko metara dalje od mesta na kome su stajali. Žbunje se talasalo, iako je vetar zamro. A onda blesnuše dva ogromna oka iz lelujavih senki. Za njima se ukazaše i druge vatrene iskre koje su svetlucale u tami.

— Lavovi — promrmlja Konan.

— Tako je. Tokom dana ih drže u podzemnim odajama ispod kule. Zato nema stražara u ovom vrtu.

Konan brzo prebroja oči.

— Vidim ih pet. Možda ih ima još u grmlju. Napašće nas svakog časa...

— Tišina! — promrmlja Taurus i odmače se od zida, oprezno, kao da korača po sečivima, a onda podiže vitku cevčicu.

Potmulo režanje se ču iz žbunja, a sjajne oči kretoše napred. Konan je mogao da oseti ogromne čeljusti, ćubaste repove, kako šibaju mišićave bokove.

Napetost u vazduhu je rasla. Simerijanac steže svoj mač, očekujući napad i nezadržive skokove ogromnih tela. U tom času, Taurus približi cevčicu svojim usnama i snažno dunu kroz nju. Dugački mlaz žućkastog praha izlete sa drugog kraja cevčice i raširi se u vidu gustog, zelenožutog oblaka koji se spustio na grmlje, zaklanjajući užarene oči.

— Taurus se brzim trkom vrati do zida. Konan je zurio, ne shvatajući šta se dešava. Gusti oblak je potpuno zaklonio grmlje iz koga nije dopirao nikakav zvuk.

— Kakva je to prašina? — upita, osećajući nelagodnost, — Smrt! — šapatom reče Nemedijanac. — Ako se vetar podigne i oduva oblak ka nama, moramo da bežimo preko zida. Ali, mislim da do toga neće doći.

Vetra nema, a prah se sleže. Sačekaćemo dok potpuno ne nestane. Onaj ko ga udahne, ostaje na mestu mrtav.

Uskoro su samo žučkasti pramenovi avetinjski visili u vazduhu; onda su i oni nestali, pa Taurus rukom dade znak svom pratiocu da krene. Prikrali su se žbunju i Konan zapanjeno udahnu. U senci je ležalo pet velikih, žutomrkih telesa. Vatra u njihovim očima zauvek je ugasnula. Slabunjav, težak miris još se osećao u vazduhu.

— Uginuli su ne pustivši glasa od sebe— mrmljao je Simerijanac. —Tauruse, kakav je to prašak?

— Napravljen je od crnog lotosa čiji se cvetovi mogu naći u neprohodnim džunglama Kitaja gde borave samo Junovi sveštenici žutih lobanja. Ti cvetovi ubijaju svakoga ko ih omiriše.

Konan kleče pored ogromnih nepomičnih tela da bi se uverio da im te zveri zaista više ne mogu nauditi. Zavrteo je glavom; magija egzotičnih zemalja je istovremeno bila tajanstvena i strašna za varvare sa severa.

— Zašto ne bi na isti način, ubio i vojnike u kuli? — upita Konan iznenada.

— Zato što nemam više praha. A način na koji sam došao do njega je dovoljan da me proslavi za sva vremena među lopovima u svetu. Ukrao sam ga iz Karavana koji je išao za Stigiju i to tako što sam ga izvukao, zajedno sa zlatnom vrećicom, iz klupka ogromne zmije koja ga je čuvala. Nisam je ni probudio. Ali, pođimo, tako ti Bela! Hoćemo li celu noć provesti u priči?

Klizili su kroz grmlje sve dok se nisu našli u sjajnom podnožju kule gde je Taurus spretnim pokretom ruke, u potpunoj tišini, odmotao svoj čvornovati konopac na čijem je kraju bila jaka čelična kuka. Konan je tada shvatio njegov plan i nije postavljao nikakva pitanja kada je Nemedijanac uhvatio konopac odmah ispod ruke i počeo da

vitla njime iznad glave. Konan priljubi uvo uz glatki zid i oslušnu, ali se ništa nije čulo. Bilo je očigledno da vojnici u kuli nisu očekivali prisustvo uljeza koji nisu bili bučniji od noćnog vetra koji je duvao oko drveća. Ali, varvarin je osećao neku čudnu nervozu; možda je to bilo zbog mirisa lavova koji se svuda osećao.

Jednim trzajem svoje snažne ruke Taurus je bacio kuku sa konopcem. Kuka se vinula u vazduh na neki neobičan način koji je teško opisati, a onda nestala iza ruba kule ukrašenog draguljima. Izgleda da se čvrsto zakačila, pošto se oprezno cimanje, a onda i snažno trzanje nije završilo padom kuke.

— Imali smo sreće u prvom bacanju — promrmlja Taurus. — Ja...

Konanov instinkt divljaka ga je nagnao da se iznenada okrene, pošto smrt koja se ustremila na njih nije davala glasa od sebe. Jedan kratki pogled otkrio je Simerijancu ogromnu, žućkastomrku priliku koja se, još uvek u letu, spremala da mu zada smrtonosan udarac. Nijedan civilizovani čovek se ne bi ni upola tako brzo pokrenuo kao što je to učinio varvarin. Njegov mač zablista svojim ledenim sjajem na svetlosti zvezda. Sledećeg trena, čovek i zver su zajedno pali na zemlju.

Psujući nerazgovetno sebi u bradu, Taurus se naže nad gomilu i vide da njegov pratilac pomera ruke i noge, pokušavajući da se izvuče ispod ogromnog tereta koji je beživotno ležao preko njega. Jedan pogled je bio dovoljan da zapanjeni Nemedijanac shvati da je lav mrtav i da mu je lobanja raspolučena.

Dohvatio je lešinu i povukao, tako da je Konan uz njegovu pomoć uspeo da zbacila lava sa sebe i ustane, ne ispuštajući svoj krvavi mač.

— Jesi li povređen, čoveče? — brižno upita Taurus, ne mogavši još uvek da se povрати od šoka i neverovatne brzine kojom se završila ova opasna epizoda.

— Nisam, Kroma mi! — od govori varvarin. — Ali, nikada u toku svog burnog života nisam bio tako blizu smrti kao sada. Zašto ta prokleta zver nije zarežala kada je krenula u napad?

— Mnogo je neobičnih stvari u ovom vrtu — primeti Taurus. — Lavovi bešumno na padaju, ali ni ostali napadači ne daju nikakvo upozorenje unapred.

Ali, hajdemo. Iako si bio gotovo nečujan kada si ubio tog lava, vojnici su možda nešto čuli, ako već nisu zaspali ili se napili. Zver mora da je bila u drugom kraju vrta i tako izbegla smrti od lotosovog praha, ali ne verujem da ih još ima.

Moramo se popeti uz ovaj konopac. Znam da nema potrebe da pitam jednog Simerijanca da li može to da učini.

— Ako izdrži moju težinu — progundā Konan i obrisa mač o travu.

— Moju težinu će izdržati — odgovori mu Taurus. Upreden je od pramenova kose mrtvih žena koje sam krao iz njihovih grobova noću i umočen u otrovno vino drveta upas da bi dobilo na čvrstini. Prvo ću se ja popeti, ali ti kreni odmah za mnom.

Nemedijanac čvrsto uhvati konopac i savivši koleno oko njega, poče da se penje. Peo se kao mačka, negirajući prividnu nezgrapnost svog ogromnog tela.

Simerijanac krete za njim. Konopac se ljuljao i uvijao, ali to ih nije omelo u penjanju; obojica su imali i teže uspone od ovog. Draguljima ukrašena ivica kule je blistala visoko iznad njihovih glava. Dragulji su štrčali od ivice, tako da je njihov konopac visio na stopi udaljen od zida kule, što je uveliko olakšavalo njihov uspon.

Peli su se tiho, dok su se svetla grada gubila u daljini. Svetlost zvezda je bivala sve prigušenija kako su se bližili sjajnim draguljima duž ivice. Sada je Taurus ispružio ruku i uhvatio se za samu ivicu, a onda se podigao i prebacio preko ivice. Konan je za trenutak zastao na samom rubu, očaran tim ogromnim, ledenim draguljima čiji je blesak zaslepljivao njegove oči. Bili su to dijamanti, rubini, smaragdi, safiri, tirkizi, kao zvezde usađeni u sjajno srebro. Iz daljine, njihovi različiti odsjaji su se stapali u treperav blesak bele boje; ali, sada, izbliza, svetlucali su u nebrojenim tonovima i nijansama duginih boja, hipnotišući ga svojim treperenjem.

— Ovo ovde predstavlja neizmerno bogatstvo, Tauruse — prošaputa Konan.

Međutim, Nemedijanac mu nestrpljivo odgovori: — Hajdemo! Ako se dočepamo Srca, ovo i sve drugo u kuli će biti naše.

Konan se najzad prebaci preko bleštavog ruba. Nivo vrha kule je bio nekoliko stopa niži od draguljima ukrašene ivice. Površina je bila ravna, načinjena od neke plave supstance ukrašene zlatom ko je je odbijalo svetlost zvezda, tako da je sve izgledalo kao jedan veliki

safir isprskan sjajnom zlatnom prašinom. Preko puta mesta gde su se prebacili nalazila se nekakva prostorija, sazidana na krovu. Bila je od istog srebrnastog materijala od koga je bila sazidana i kula, a ukrašena nekim šarama koje su sačinjavali manji dragulji.

Jedna vrata na toj prostoriji bila su od zlata, a njihova površina je bila načinjena u vidu krljušti i posuta draguljima koji su svetlucali kao led.

Konan baci pogled na treperava svetla koja su se pružala daleko ispod njih, a onda na Taurusa. Nemedijanac je izvlačio svoj konopac i namotavao ga.

Pokazao je Konanu gde se zakačila kuka — samo jedan delić vrha se zabio pod veliki, bleštavi dragulj na unu trašnjoj strani ruba.

— Opet smo imali sreće — promrmlijao je. Čovek bi pomislio da će naša ukupna težina izvaliti taj kamen iz ležišta. Pođimo. Prava opasnost celog poduhvata je tek pred nama. Nalazimo se u zmijskom leglu.

Kao tigrovi koji se prikradaju plenu, njih dvojica se došunjaše preko svetlucavog poda do blistavih vrata. Spretnim i opreznim pokretom, Taurus dohvati vrata, probajući da li su otvorena. Vrata se lako otvoriše i oni pogledaše unutra, spremni na sve. Konan je preko Nemedijančevog ramena uspeo da za trenutak vidi bleštavu prostoriju čiji su zidovi, tavanica, pod, bili prekriveni velikim belim draguljima koji su je osvetljavali i koji su izgleda i bili jedino osvetljenje u toj sobi. Izgledalo je da unutra nema nikoga.

— Pre nego što odsečemo sebi i poslednju odstupnicu — prošišta Taurus —idi do ruba i pogledaj na sve strane; ako vidiš da se vojnici kreću po vrtu, ili primetiš nešto sumnjivo, vrati se da mi kažeš. Čekaću te u ovoj prostoriji.

Konan nije baš video zašto bi to trebalo da uradi, pa čak i posumnja u Nemedijanca, ali je uradio kako mu je rekao. Kada je pošao natrag, Nemedijanac prođe kroz vrata i zatvori ih za sobom. Konan obiđe ceo krug duž ivice kule. Nije primetio ništa sumnjivo među drvećem koje se lagano talasalo pod njima. Okrenuo se sa namerom da uđe unutra, kad začu neko krkljanje u toj prostoriji.

On skoči ka vratima, naelektrisan, ali se sjajna vrata širom otvoriše i Taurusova krupna prilika se ocrta u njima, skoro crna u odnosu na hladni blesak iza njega. Zateturao se i razdvojio usne, ali se iz

njegovog grla čulo samo neko suvo krkljanje. Uhvativši se za zlatna vrata kao oslonac, bacio se ka krovu, a onda pao koliko je dug, hvatajući se za vrat. Vrata se sama zatvoriše za njim.

Spreman na skok, kao panter koji se sprema da ubije svoju žrtvu, Konan nije uspeo, za onih nekoliko trenutaka koliko su vrata bila otvorena da vidi ništa neobično u sobi iza. Samo mu se učinilo, ako to nije bio trik koji je izvela svetlost, da je neka tamna senka preletala preko poda. Ništa nije krenulo za Taurusom na krov, pa mu Kanon priđe i naže se nad njim.

Nemedijanac je zurio u nebo proširenih zenica i okamenjenog užasnutog pogleda. Ruke su mu i dalje bile oko vrata, na usta mu je išla pena. Onda se iznenada ukočio. Zapanjeni Simerijanac je shvatio da je njegov drug mrtav.

Osećao je da je Taurus umro ne shvatajući šta ga je pogodilo. Konan je zbunjeno zurio u tajanstvena zlatna vrata. U toj praznoj sobi sa blistavim, draguljima ukrašenim zidovima, smrt je stigla princa među lopovima isto onako brzo i tajanstveno kao što je on pobio lavove dole u vrtu.

Varvarin oprezno pređe rukom po polunagom telu lopova, tražeći neku ranu.

Ali, jedino što se ukazivalo na nasilje, nalazilo se na njegovim leđima, između ramena, visoko prema njegovom debelom vratu — tri ranice koje su izgledale kao da su tri eksera zakucana duboko u meso, a onda izvučena. Ivice tih ranica su bile crne, a osećao se i slabi zadah truljenja. Otrovnice strelice? Konan se pitao da li je to, ali mu onda pade na pamet da bi strelice u tom slučaju još uvek bile u ranama.

Oprezno se prikrao zlatnim vratima, otvorio ih i bacio pogled unutra.

Prostorija je bila prazna, okupana hladnom treperavom svetlošću nebrojenih dragulja. U samoj sredini tavanice primetio je interesantnu šaru — crnu, sa osam krakova, u čijem središtu su svetlucala četiri dragulja, ali za razliku od ostalih, crvenkastim odsjajem. Na drugoj strani prostorije bila su još jedna vrata, slična ovima kraj kojh je stajao, ali ona nisu bila izrezbarena u vidu krljušti. Da li je kroz ta vrata ušla smrt, pa pošto je uzela svoju žrtvu ponovo nestala kroz njih?

Zatvorivši vrata za sobom, Simerijanac je ušao u tajanstvenu prostoriju.

Njegove bose noge ne napraviše nikakav zvuk na kristalnom podu. U toj prostoriji nije bilo ni stolova ni stolica, samo tri ili četiri svilena kauča, izvezena zlatom u vidu zmijskih šara, kao i nekoliko kovčega od mahagonija okovanih srebrom. Neki od kovčega su bili zaključani teškim zlatnim katancima; drugi su bili otvoreni i otkrivali su gomile dragulja raznih boja, čija je vesela, ra znobojna igra zaslepljivala Simerijančeve radoznale oči. Konan opsova sebi u bradu; u toku ove noći je video više blaga nego što je mislio da postoji u svetu.

Vrtelo mu se u glavi od pomisli koliko li vredi dragulj koji hoće da ukrade.

Sada je bio u sredini sobe, hodajući pogureno, glave oprezno isturene napred, sa isukanim mačem. U tom času smrt je ponovo napala, bešumno.

Leteća senka koja je šmugnula preko blistavog poda bila mu je jedino upozorenje, a njegov instinktivni skok u stranu mu je spasao život. U magnovenju je video čupavi crni užas koji je proleteo pored njega škljocajući zapenušanim čeljustima, a nešto ga poprska po ramenu i opeče kao kapljice tečne paklene vatre. Uspravivši se ponovo, sa isukanim mačem pred sobom, on vide kako isti crni užas dotače pod, okrete se neverovatnom brzinom i pojuri ka njemu. Bio je to ogromni crni pauk kakvog ljudi viđaju samo u košmarima.

Pauk je bio veličine svinje, a njegovih osam debelih, dlakavih nogu je nosilo džinovsko telo po sobi vrtoglavom brzinom; njegova četiri zla i sjajna oka su blistala nekom strašnom inteligencijom, a sa zuba mu je kapao otrov koji ji Konan već upoznao kada mu je nekoliko kapljica palo na rame i žestoko ga opeklo prilikom prvog, neuspelog napada. Znao je, taj otrov donosi brzu smrt.

Ovo je bio ubica koji se spuštao iz svog legla na sredini tavanice, niz jednu nit svoje mreže, na vrat Nemedijanca. Kakve su budale bili! Nisu ni pomislili da će i gornje odaje biti pod stražom, baš kao i donje!

Ali nije bilo vremena za razmišljanje. Čudovište je ponovo jurišalo u napad.

On visoko odskoči, tako da ono prođe ispod njega, okrete se i jumu nazad.

Ovoga puta je izbegao napad tako što je odskočio u stranu, istovremeno zamahnuvši mačem. Njegov mač odseče jednu paukovu dlakavu nogu. Opet je za dlaku izbegao smrt kada se monstrum, skrenuvši, ustremio na njega škljocajući zubima. Ali, stvorenje potom odustade od daljeg gonjenja; okrenuvši se, ono odbaulja preko kristalnog poda i pope se uza zid do tavanice gde se zadržalo nekoliko trenutaka, zureći u Konana svojim opakim crvenim očima. A onda, bez upozorenja, bacilo se u vazduh, ostavljajući za sobom debelu nit, sačinjenu od neke ljigave, sivkaste materije.

Konan se izmače kako bi izbegao napad iz vazduha, a onda se panično sagnuo i tako na vreme uteče debeloj niti paučine koja je mogla da se obmoti oko njega. Video je šta čudovište smjera pa je potrčao ka vratima. Ali, ono je bilo brže. Lepljiva nit bačena preko vrata zarobila ga je. Nije smeo da je preseče svojim mačem; znao je da će se ta materija zalepiti za sečivo i da će neman, pre nego što on uspe da ga oslobodi, zariti svoje zube u njegov vrat.

I tako je započela očajnička igra u kojoj su se sukobili pamet i brzina čoveka sa đavolskom veštinom i brzinom ogromnog pauka. Pauk više nije trčkarao preko poda, niti se sa tavanice bacao na njega, već je trčao preko tavanice i zidova, pokušavajući da ga zarobi u mrežu lepljivih, sivih niti koje je bacao neverovatnom preciznošću. Ove niti su bile debele poput užeta. Konan je znao: Ukoliko se obmotaju oko njega, njegova nadljudska snaga neće biti dovoljna da ih pokida pre nego što ga neman ujede.

I ta đavolska igra se sada odvijala u potpunoj tišini. Samo se čulo isprekidano disanje progonjenog čoveka i škljocanje vilice đavolske nemani koje je podsećalo na zvuk kastanjeta. Sive niti u hramu su ležale na podu, visile sa zidova, prekrivale kovčege sa draguljima i svilom prekrivene otomane i visile poput lijana sa visoke tavanice. Konanova divljačka brzina tela i oka ga je spasavala od lepljive mreže, mada su pojedine niti prolazile tako blizu njega da su mu, tu i tamo, očešale kožu. Znao je da neće moći večno da ih izbegava; ne samo što je morao da pazi na niti koje su padale sa tavanice, već je morao da motri i na pod kako ne bi stao u gomilu iste materije. Pre ili kasnije, lepljiva mreža će se obaviti oko njega kao piton iz džungle. Onda će on, učauren kao lutka nekog insekta, biti na milosti i nemilosti čudovišta.

Pauk je pretrčao preko poda odaje, vukući za sobom sivu nit. Konan odskoči uvis, izbegavši jedan oman, ali, čudovište se brzo okrete i ustrča uza zid, a nit lelujući kao živa, obmota se Simerijancu oko zglavka. Padajući, dočeka se na ruke, očajnički tresući nogom da bi se oslobodio lepljivog konopca koji ga je prikovao za mesto kao zagrljaj džinovskog pitona. Čupavo čudovište se spuštalo niza zid da bi dokrajčilo svoju žrtvu. Suočen sa smrću. Konan zgrabi najbliži kovčeg sa draguljima i baci ga svom snagom ka čudovištu. I čudni projektil tresnu posred grudi krvoločnog pauka, baš tamo gde mu se odvajahu dlakave noge. Odajom se razleže mučni, krckavi zvuk. Krv i neka zelenkasta, ljjigava tečnost prsnuše na sve strane i razmrskana masa skliznu na pod, zajedno sa razbijenim kovčegom punim dragulja. Smrvljeno crno telo je ležalo među bleštavim kamenčićima koji su se preivali u svim duginim bojama; dlakave noge su se očajnički koprcale, a umiruće crvene oči sve slabije bleskale među raskošnim draguljima.

Konan se osvrte oko sebe, ali se nijedno drugo čudovište ne pojavi. Poče hitro da preseca sive niti koje su ga držale prikovanim za jedno mesto. Čudna materija se lepila za njegove noge i ruke, ali je najzad uspeo da je se oslobodi.

Uzevši svoj mač, on oprezno krenu, stupajući dalje od sivih niti, ka unutrašnjim vratima. Kakvi su ga užasi čekali iza njih, nije znao. Simerijančeva krv je bila uzavrela i, pošto je stigao već dovde i prebrodio toliko opasnosti, odlučio je da ide do kraja avanture, ma šta ga čekalo na njenom kraju. Instiktivno je znao da se dragulj koji traži ne nalazi među tolikim drugim, nemarno razbacanim dragim kamenjem u ovoj prostoriji.

Poskidavši niti koje su prljale i zatvarale unutrašnja vrata, otkrio je da ni ova, kao ni prva nisu bila zaključana. Pitao se da li su vojnici u podnožju kule već saznali za njegovo prisustvo. Ipak, bio je visoko iznad njih, a ako su priče koje je čuo bile tačne, oni su bili navikli da čuju čudne zvuke u kuli iznad njih — zlokobne zvuke i krike patnje i užasa.

Jara mu je bio u svesti, tako da se nije baš lepo osećao dok je otvarao zlatna vrata.

Ali, jedino što je video bile su srebrne stepenice koje su vodile dole, osvetljene nekom tajanstvenom, prigušenom svetlošću čiji izvor nije

mogao da utvrdi. Pošao je niz te stepenice nečujnim korakom, čvrsto stežući svoj mač.

Nikakav drugi zvuk nije čuo, tako da je ubrzo stigao do vrata od slonove kosti ukrašenih hematitima. Oslušnuo je, ali nije čuo da se unutra išta pomera. Jedino što je primetio bio je nekakav dim koji se lenjo provlačio ispod vrata, donoseći neki čudni, egzotični miris koji nije mogao da prepozna. Ispod njega, srebrne stepenice su se spiralno spuštale na niže i nestajale u tami. Ni odatle nije dopirao nikakav zvuk. U jednom trenutku je sa jezom pomislio da se nalazi sam u toj kuli, čiji su jedini stanovnici bili duhovi i fantomi.

3.

Oprezno je gurnuo vrata od slonovače i ona se tiho otvoriše. Zastavši na svetlucavom pragu, Konan osmotri okolinu, spreman da se bori ili pobegne.

Pred njim je bila jedna ogromna odaja sa zasvođenom zlatnom tajnicom; zidovi su bili od zelenog žada, pod od slonovače, tu i tamo pokriven debelim tepisima.

Dim i egzotični miris tamjana su lebdeli iznad kadionice koja je stajala na zlatnom tronošcu. Iza nje je sedeo neki idol na mermernom otomanu. Konan je sa nevericom zurio u tog idola; imao je telo čoveka, nago i zelene boje. Ali, glava kao da je bila proizvod košmarnih snova luđaka. Prevelika za ljudsko telo, nije imala nikakvih ljudskih odlika. Konan je blenuo u ogromne, široke uši, savijenu surlu sa čije su obe strane stajali veliki beli zubi sa zlatnim lopaticama na vrhu. Oči su mu bile sklopljene, kao da spava.

Znači, to je bio razlog što se ova kula zove Slonova kula. Glava je ličila na glave životinja o kojima je Konanu pričao šemitski lutalica. To je bilo Jarino božanstvo; a gde bi na drugom mestu mogao da se nalazi dragulj nego u samom idolu, pošto su taj kamen nazivali Slonovim srcem?

Kada je Konan krenuo napred, ne skidajući pogled sa nepokretnog idola, ovaj iznenada otvori oči! Simerijanac stade kao ukopan. To ipak nije bio lik, već živo biće, a on je bio zarobljen u ovoj odaji!

To što istog časa nije skočio sa iskusnim mačem u ubilačkoj strasti, činjenica je ravna užasu koji je osetio i koji ga je potpuno paralizovao. Civilizovan čovek bi na njegovom mestu potražio zaštitu u verovanju da je skrenuo s uma; ali, Simerijancu nije bilo ni na kraj pameti da sumnja u svoja čula. Znao je da se nalazi oči u oči sa jednim od demona starog sveta. To saznanje ga je lišilo svih moći osim vida.

Taj užas podiže surlu i poče da njuška okolo, dok su mu oči boje topaza slepo lutale po odaji. Konan je tog časa shvatio da je čudovište slepo. Samo što je to pomislio, nervi polako počеше da mu se otkravljaju. On lagano krete natraške ka vratima. Ali, stvorenje ga je čulo. Osetljiva surla se uperi u njega i Konan se ponovo ukoči kada to stvorenje progovori čudnim, zamuckujućim glasom koji

nijednog časa nije menjao visinu i boju. Simerijanac je znao da te vilice nisu stvorene da bi se izražavale ljudskm govorom.

— Ko je to? Da li si opet došao da me mučiš, Jara? Zar nikada nećeš prestati? O, Jagkoša, zar nema kraja agoniji?

Suze skliznuše iz slepih očiju, a Konanov pogled se spusti na udove čudovišta. I tada mu bi jasno da ono neće ustati da ga napadne. Prepoznao je tragove mučenja i ožiljke od opekotina, pa je, mada tvrda srca, ostao zgrožen nad deformisanim telom koje je, razum mu je govorio, bilo razvijeno i zgodno kao i njegovo, nekada, pre svih mučenja. Iznenada ga strah i odbojnost napustiše i obuze ga velika tuga i sažaljenje. Ko je bilo to stvorenje, Konan nije znao, ali su posledice njegove patnje bile tako strašne da ga je obuzela tuga.

Nije znao zašto. Samo je osećao da pred sobom ima jednu kosmičku tragediju, pa se skupi od srama, kao da je krivica cele ljudske rase bila svaljena na njegova pleća.

— Ja nisam Jara — rekao je tiho. — Ja sam samo običan lopov. Neću ti nauditi.

— Priđi mi bliže da te dodirnem — oklevajući reče stvorenje i Konan mu priđe bez straha, vukući zaboravljeni mač za sobom.

Osetljiva surla ga dotače po licu i ramenima, pažljivo kao ruka slepog čoveka i nežno kao dodir devojke.

— Ti ne pripadaš Jarinim đavolima — primeti stvorenje uz uzdah. — Obeležava te čista žestina divljih krajeva. Znam tvoj narod još iz starih vremena, još iz vremena kada je nosio drugo ime i kada je, davno, jedan drugi svet uzdizao svoje draguljima ukrašene kule put zvezda. Ali, osećam krv na tvojim rukama.

— Ubio sam jednog pauka u gornjim odajama i lava u bašti — promrmlja Konan.

— Noćas si ubio i jednog čoveka — dodade stvorenje. — Osećam još jednu smrt u gornjim odajama. Osećam, znam.

— Tako je — opet se složi Konan. — Princ svih lopova leži mrtav od ujeda jednog skota.

— Tako, tako je — oglasi se čudni, neljudski glas kao da zapeva. — Ubistvo u krčmi i ubistvo na krovu — znam, osećam. A treće će načiniti takvu vradžbinu o kakvoj ni sam Jara ne sanja — o, vradžbinu oslobođenja, zeleni bogovi Jaga!

I opet suze potekoše iz očiju koje ne vide, a izmučeno telo se zatrese u kovitlacu raznih osećanja. Konan je i dalje samo gledao, začuđen.

A onda drhtavica prođe; tople, slepe oči se okretoše u pravcu Simerijanaca, a surla ga pozva napred.

— O, čoveče, slušaj — obrati mu se tada čudno stvorenje. — Delujem ti užasno i čudovišno, zar ne? Ne, nemoj da mi odgovoriš, znam to. Ali, i ti bi meni isto tako čudno izgledao kada bih mogao da te vidim. Ima mnogo svetova osim ove planete, a život uzima najrazličitije oblike. Ja nisam ni božanstvo ni demon, već biće od krvi i mesa, kao i ti, mada se naš izgled donekle razlikuje, jer nisu ni svi kalupi isti. — Ja sam veoma star, čoveče iz divljina; pre mnogo vekova došao sam na ovu planetu sa mojim drugovima iz mog sveta, sa zelene planete Jag koja večno kruži na krajnjoj granici svemira. Preleteli smo svemir na moćnim krilima koja su nas nosila kroz prostor brže od svetlosti, jer smo ratovali protiv kraljeva Jaga i bili potučeni i prognani. Više se nismo mogli vratiti, jer su nam se na zemlji naša krila sparušila i otpala sa ramena. I tako smo tu ostali, živeći izvan zemaljskih zbivanja. Borili smo se protiv čudnih i groznih oblika života koji su onda nastanjivali zemlju, tako da su počeli da nas se plaše i izbegavaju u maglovitim džunglama Istoka gde smo se nastanili.

Videli smo kako čovek postaje od majmuna i gradi blistave gradove Valuzije, Kamelije, Komorije i drugih država. Videli smo ih kako posrcu pred neznabožачkim Atlantidanima, Piktima i Lemurijancima. Videli smo kako su se okeani podigli i prekrili Atlantidu i Lemuriju i ostrva Pikta i blistave gradove civilizovanog sveta. Videli smo kako preživeli Pikti i Atlantidani grade svoja carstva u kamenom dobu i kako ponovo propadaju, zaokupljeni međusobnim krvavim ratovima. Videli smo kako su Pikti potonuli u mračno divljaštvo, a Atlantidani se vratili na nivo majmuna. Videli smo, onda, nove divljake kako se spuštaju na jug u osvajačkim naletima od arktičkog kruga i grade novu civilizaciju sa novim kraljevima koje se zovu Nemedija, Kot, Akvilonija i druge. Videli smo kako se tvoj narod ponovo uzdiže pod novim imenom iz džungli majmuna koji su nekada bili Atlantidani. Videli smo potomke Lemuraca, koji su preživeli kataklizmu, kako se

ponovo uzdižu kroz fazu divljaštva i odlaze na zapad, kao Hirkanijanci. I videli smo kako ova đavolska rasa koja vodi poreklo od jedne drevne civilizacije iz vremena pre nego što je Atlantida potonula ponovo ustaje i postaje moćna — ova prokleta kraljevina Zamora.

Sve smo to gledali, ne pomažući niti onemogućavajući izvršenje nepromenljivog kosmičkog zakona, pa smo, jedan po jedan, umirali; mi sa Jaga nismo besmrtni, iako su naši životi dugi poput života planeta i sazvežđa.

Najzad, ja sam ostao sam da sanjarim o prohujalim vremenima među ruševinama hramova u džunglama izgubljenog drevnog Kitaja, obožavan kao božanstvo od strane drevnog naroda žute kože. A onda je došao Jara, upoznat sa mračnim znanjima koja su prenošena sa kolena na koleno kroz doba varvarstva još iz vremena kada je Atlantida potonula.

U početku je sedeo kraj mojih nogu i učio se mudrosti. Ali, on nije bio zadovoljan onim što sam ga naučio, pošto je to bila bela magija, a on je žudeo za crnom, pomoću koje bi porobio kraljeve i zadovoljio svoju đavolsku ambiciju. Nisam hteo da ga podučim u crnoj magiji koju sam upoznao, protivno svojoj volji, kroz eone svog postojanja.

Međutim, njegova mudrost je bila veća nego što sam pretpostavljao; posluživši se lukavstvom koje je stekao među senovitim grobnicama mračne Stigije, naterao me je da mu otkrijem jednu tajnu koju nisam nameravao da mu saopštim; i tako, posluživši se mojom moći koju je uperio protiv mene, uspeo je da me zarobi. Ah, tako mi bogova Jaga, od tog časa život mi je postao pravi pakao!

Odveo me je iz zaboravljenih džungli Kitaja gde su sivi majmuni igrali na zvuke sviraljki žutih sveštenika, a ponude u voću i vinu prekrivale moje oltare.

Više nisam bio božanstvo dobrodušnom narodu iz džungle, već rob đavolu u ljudskom obličju.

I opet mu suze potekoše iz slepih očiju.

— Zatvorio me je u ovu kulu koju sam mu ja, na njegovu zapovest, izgradio u toku jedne noći. Pomoću vatre i sprava za mučenje vladao je mnome. U agoniji sam pomišljao da oduzmem sebi život, ali to nije bilo moguće. On me je održavao u životu, izmučenog, slepog, osakaćenog, da bi ispunjavao njegove pokvarene zahteve. I već tri

stotine godina ispunjavam njegove zahteve, sedeći na ovom mermernom otomanu, ocrnjujući svoju dušu kosmičkim gresima i prljajući svoju mudrost zločinima, jer drugog izbora nisam imao. Ipak, nije uspeo da iz mene iščupa sve tajne starostavne, tako da će mu moj poslednji poklon biti vradžbina zvana Krv i Dragulj.

Jer, osećam da mi se bliži sudnji čas. Ti si ruka Sudbine. Molim te, uzmi dragulj koji stoji na ovom oltaru.

Konan se okrete ka oltaru od zlata i slonovače koje mu je stvorenje pokazalo i uze ogromni okrugli dragulj, bistar kao kristal crvene boje; tog časa je znao da u rukama drži dragulj zvan Slonovo srce.

— A sada, vreme je za veliku vradžbinu, moćnu vradžbinu kakvu zemlja nikada ranije nije videla niti će opet videti za milione i milione milenijuma.

Svojom životonosnom krvlju je prizivam, krvlju koja je rođena na zelenim grudima Jaga koji sanjari u svojoj udaljenosti u ogromnom, plavom Svemiru.

Uzmi svoj mač, čoveče, i izvadi moje srce; onda ga stisni tako da krv poteče nad tim crvenim kamenom. Potom siđi niz ove stepenice i uđi u sobu od abonosa u kojoj Jara sanja svoje lotosnove zla. Pozovi ga po imenu i on će se probuditi. A onda postavi ovaj kamen pred njega i reci »Jagkoša ti šalje poslednji dar i poslednju vradžbinu«. I brzo izađi iz kule; nemoj se plašiti, put će ti biti otvoren. Život čoveka nije isto što i život Jaga, niti je ljudska smrt ista kao smrt Jaga. Dozvoli mi da se oslobodim ovog kaveza, osakaćenog i slepog tela, pa ću opet biti Joga sa Jaga, ovenčan jutrom i blistav, sa krilima da letim, nogama da igram, očima da vidim i rukama da kršim.

Konan priđe nesigurnim korakom. Jagkoša ili Joga, kao da je osetio njegovu nesigurnost, pokaza mu gde treba da ga poseče. Konan stisnu zube i duboko zari mač u njegove grudi. Krv šiknu i isprska mač i njegove ruke, a stvorenje se zgrči, a onda opruži u potpunom miru. Uveren da ga je život napustio, bar onakav život kakav je Konan shvatio, Simerijanac se baci na posao. Ubrzo je u rukama držao nešto što je verovao da je srce čudnog stvorenja, mada se ono znatno razlikovalo od ljudskog srca. Podigavši organ, koji je još uvek pulsirao, iznad bleštavog dragulja, Konan ga stisnu obema rukama i potok krvi se sruči na dragulj. Na njegovo iznenađenje, krv

se nije slila niz kamen već se upila u dragulj, baš kao što sunder upija vodu.

Oprezno držeći dragulj, on izađe iz fantastične odaje i ponovo se nađe na srebrnim stepenicama. Nije se osvrnuo za sobom; instiktivno je osećao da se neka čudna transformacija odvijala u telu koje je ležalo na mermernom otomanu i da tako nešto ljudske oči ne treba da gledaju.

Zatvorio je vrata od slonovače za sobom i, ne oklevajući, krenuo niz srebrne stepenice. Nije mu ni na pamet palo da ne poslušá upustva koja je dobio. Zastao je pred vratima od abonosa u čijem je središtu bila iskežena srebrna lobanja i otvorio ih. Zavirio je u odaju od abonosa i drugih crnih materijala i video jednu mršavu, visoku priliku kako leži na crnom, svilenom otomanu. Jara, sveštenik i čarobnjak, ležao je pred njim i, otvorenih očiju i proširenih zenica od isparenja žutog lotosa, zurio negde u daljinu, u ponore i visove van ljudskog domašaja.

— Jara! — pozva ga Konan, kao sudija koji izgovara osudu. — Probudi se!

Sveštenikove oči se istog časa razbistriše i postadoše hladne i okrote kao oči lešinara. Visoka, u svilu odevena prilika se uspravi i naže nad Simerijancem.

— Pseto! — zašišta Jara kao kobra. — Šta radiš ovde?

Konan spusti dragulj na veliki sto od abonosa.

— Onaj koji ti šalje ovaj dragulj rekao mi je da ti kažem: Jagkoša šalje poslednji dar i poslednju vradžbinu.

Jara ustuknu i preblede. Dragulj više nije bio kristalno bistar; njegove mutne dubine su pulsirale i kucale, a čudni dimni talasi u bojama koje su se menjale prekrivali su njegovu površinu. Kao hipnotisan, Jara je prišao i nagnuo se nad stolom, zgrabivši dragulj obema rukama, a onda se zagledao u njegove senovite dubine, kao da je to magnet koji privlači njegovu drhtavu dušu i izvlači je iz tela. I dok je Konan zabezeknuto gledao šta se dešava, pomislio je da ga oči varaju. Kada je Jara ustao sa otomana, delovao je divovski visok; a sada, jedva da je dosezao glavom do Konanovog ramena. Simerijanac, trepnu očima, začuđen, prvi put sumnjajući u svoja čula. A onda je sa zaprepašćenjem shvatio da se sveštenik smanjuje rastom — da se skuplja pred njegovim očima.

Ono što se dalje odvijalo gledao je kao nepristrasni posmatrač, kao čovek koji prati neku predstavu; obuzet osećanjem neke nestvarnosti, više nije siguran ni ko je on sam; jedino je znao da je ono što gleda samo spoljna manifestacija neviđene igre ogromnih Spoljnih sila van njegove moći poimanja.

Sada Jara nije bio veći od deteta; sledećeg časa bio je veličine odojčeta koje leži na stolu, ne ispuštajući dragulj, i tada čarobnjak iznenada uvide svoju sudbinu i skoči, ispuštajući dragulj. Ali, i dalje se smanjivao, tako da je Konan sada gledao sićušnu priliku koja je sumanuto trčkarala po stolu od abonosa mašući majušnim rukama i vrišteći glasom koji je pre zvučao kao zujenje insekta nego ljudski glas.

Najzad je bio tako sićušan da je veliki dragulj stajao iznad njega kao visoko brdo. Konan primeti kako je pokrio oči rukama kao da ih štiti od nekog bleska i kako se tetura kao luđak. Konan je osećao da neka tajanstvena privlačna sila vuče Jaru ka dragulju. Tri puta je sveštenik sumanuto trčao oko dragulja u sve užem krugu, tri puta je pokušavao da se okrene i pobegne na drugi kraj stola; a onda, uz krik koji jedva da je čulo uvo posmatrača, sveštenik podiže ruke uvis i potrča pravo na bleštavi kamen.

Nagnuvši se, Konan vide kako se Jara popeo uz glatku, oblu površinu.

Nemoguće, kao kada bi se čovek peo uz staklenu planinu. Sada je sveštenik bio na vrhu, još uvek podignutih ruku, prizivajući nekakva užasna imena koja samo bogovi znaju. Iznenada, potonuo je u samo središte dragulja, kao što čovek tone u more, a Konan vide kako mu se mutni talasi sklopiše nad glavom. Onda ga je ponovo video u rumenom središtu dragulja, koji je ponovo bio kristalno jasan, kao da gleda tu scenu iz neke velike daljine. Sada je u središte dragulja stigla i jedna zelena, blistava, krilata prilika sa telom čoveka i glavom slona — ali, sada više nije bila ni slepa ni osakaćena. Jara opet diže ruke uvis i poče da beži kao da je video samu smrt, ali mu je osvetnik bio za petama. Najzad, poput mehura kada eksplodira, prekrasni dragulj nestade u blesku svetlosti koja se prelivala u svim duginim bojama, a sto od abonosa ostade prazan, baš kao i mermerni otoman u gornjoj odaji, verovao je Konan, na kome je ležalo to transkosmičko biće po imenu Jagkoša ili Joga.

Simerijanac se okrete i pobeže iz odaje niz srebrne stepenice. Toliko je bio zbunjen da mu nije palo na pamet da pobjegne iz kule istim putem kojim je i došao. Trčao je niz zavojitu, svetlucavu građevinu sve dok se nije našao u jednoj većoj prostoriji u podnožju sjajnih stepenica. Tu je za čas zastao; obreo se u odaji sa vojnicima. Video je njihove srebrne oklope kako svetlucaju, zasenio ga je blesak njihovih draguljima ukrašenih mačeva. Većina je bila podelala po trpezarijskom stolu, a perjanice na kacigama su se lelucale nad njihovim oborenim glavama; ležali su među kockicama i prevrnutim peharima na vinom umrljanom podu od plavog kamena. Konan je znao da su mrtvi.

Obećanje se ispunilo. Reč je bila održana. Da li su vradžbine ili magija ili smrtonosna senka velikih zelenih krila utišali terevenku, Konan nije znao, ali, put mu je bio slobodan. A srebrna vrata su bila širom otvorena i kroz njih se naziralo sivilo rane zore.

Simerijanac istrča u ustalasanu zelenu baštu i, kada ga dotače prvi jutarnji povetarac, on se trže kao čovek koji se budi iz sna. Nesigurno se okrenuo i zagledao u tajanstvenu kulu iz koje je upravo izašao. Da li ga je neko omađijao ili začarao? Da li je sve što se desilo samo sanjao? Gledajući tako, shvati da se blistava kula zaljuljala naspram rumenila jutra, a njen draguljima optočen vrh blešti od sve jačeg svetla, da bi odjednom tresnula i razbila se u hiljade blistavih komadića.

DVORANA MRTVIH

Zasativši se Grada lopova (a i ovaj njega), Konan odlazi na zapad, u prestonicu Zamore, u Grešni Šadizar. Tu će, nada se on, plen biti bogatiji. I jedno vreme je, zaista, uspešniji u svom lopovluku nego što je bio u Arendunu —mada ga žene Šadizara brzo oslobađaju njegove zarade, uvodeći ga u veštinu ljubavi. Glasine o blagu vode ga do obližnjih ruševina drevne Larše, ispred odeljenja vojnika poslatih da ga uhapse.

Klanac je bio mračan, mada je sunce na zalasku ostavilo jedan pojas narandžaste, žute i zelene svetlosti na zapadnom horizontu. Naspram ovog pojasa svetlosti i boja, oštro oko bi još uvek moglo da vidi crne siluete kupola i tornjeva Grešnog Šadizara, grada tamnokosih žena i kula punih misterije i paučine — prestonicu Zamore.

Kako se sumrak pretopio u noć, na nebu se pojaviše prve zvezde. Kao da odgovaraju na neki signal, svetla odjednom zatrepereše na udaljenim kupolama i tornjevima. Dok je svetlost zvezda bila bleđa i slabašna, ona koja je dopirala kroz prozore Šadizara imala je mutni sjaj ćilibara koji je nagoveštavao gnusna zbivanja.

Klanac je bio tih. Jedino su se čuli noćni insekti, ali tišinu je ubrzo prekinuo zvuk ljudi u pokretu. Uz klanac su dolazili zamorijanski vojnici — petorica ljudi u običnim čeličnim šlemovima i kožnim prslucima okovanim dugmadima od bronzne koje je predvodio jedan oficir u uglačanom bronzanom panciru i kacigi sa raskošnom krestom od konjske dlake. Njihove noge u steznicima od bronzne su promicale kroz visoku, bujnu travu koja je prekrivala dno klanca.

Njihova oprema je škripala, a oružje zveckalo i lupalo. Trojica su nosili lukove, dok su druga dvojica imala kratka koplja; kratki mačevi su im visili o pojasu, dok su im štitovi bili prebačeni preko leđa. Oficir je bio naoružan dugim mačem i bodežom.

Jedan vojnik promrmlja:

— Ako uhvatimo tog Konana, šta će da rade sa njim?

— Poslaće ga u Jezud i žrtvovati bogupauku, garantujem ti — reče drugi. —Međutim, pitanje je da li ćemo mi biti živi da uzmemo tu nagradu koju su nam obećali.

— Da ga se, slučajno, ne plašiš? — umeša se treći.

— Ja? — podrugljivo upita drugi vojnik. — Ja se ničega ne plašim, računajući i samu smrt. Pitanje je samo, čiju smrt? Ovaj lopov nije civilizovan čovek, već divlji varvarin koji ima snagu desetorice. Zato sam otišao sudiji da napravim testament...

— Mora da te raduje što će tvoji naslednici uzeti nagradu — umeša se jedan vojnik.

— Šteta što se ja nisam toga setio.

— O, naći će oni neki razlog da nam ne daju nagradu — ogłosi se prvi vojnik. — Pa čak i ako uhvatimo tog zlikovca.

— Prefekt je lično obećao — primeti drugi. — Bogati trgovci i plemići koje je Konan pljačkao skupili su novac u fond. I ja sam video taj novac — vreća je toliko teška da je čovek jedva može podići. Pošto su je mnogi videli ne verujem da će moći da poreknu nagradu.

— Ipak, pretpostavimo da ga ne uhvatimo — ponovo se umeša drugi vojnik.

— Čuo sam da ćemo tako nešto platiti svojim glavama.

Govornik podiže glas: — Kapetane Nestore! — povika. — Šta se ono pričalo o našim glavama...

— Jezik za zube, svi koliko vas ima! — obrecnu se oficir. — Možete da se čujete čak u Arendunu. Ako je Konan i milju daleko od nas, vaša galama će ga upozoriti. Zato, prestanite sa pričom i krećite se bez mnogo buke.

Oficir je bio čovek širokih pleća, srednjeg rasta i snažne građe; pri dnevnoj svetlosti videlo bi se da su mu oči sive boje, a kosa svetlosmeđe, prošarana sedim vlasima. Bio je Gunderman, iz najsevernije pokrajine Akvilonije, hiljadu i pet stotina milja na zapad. Njegov zadatak — da uhvati Konana živog ili mrtvog — zadavao mu je glavobolju. Prefekt ga je upozorio da, ukoliko ne uspe, može da očekuje strogu kaznu, možda čak i dželatov panj. Kralj Zamore lično je zahtevao da odmetnik bude uhvaćen, a on je primenjivao kratak postupak sa slugama koje nisu uspevale da obave svoj zadatak. Anonimna dostava iz podzemlja otkrila je da je Konan viđen nešto ranije na putu za ovaj klanac, pa je Nestorov komandant poslao ovu jedinicu, na brzinu sastavljenu od vojnika — prisutnih u tom času.

Nestor nije imao poverenja u vojnike koji su išli za njim. Smatrao je da su hvalisavci koji će pobeći čim se suoče sa opasnošću, ostavljajući ga da se sam bori sa varvarinom. Mada je Gunderman

bio hrabar, nije se zavaravao u pogledu svojih šansi u sukobu sa tim krvoločnim, divovskim mladim divljakom. A njegov oklop gotovo da mu neće biti ni od kakve koristi.

Kada je i poslednja svetlost ugasnula na nebu, tama je postala sve gušća, a zidovi klanca uži, strmiji i stenovitiji. Iza Nestorovih leđa vojnici su počeli opet da mrmljaju:

— To mi se ne sviđa. Ovaj put vodi do ruševina Proklete Larše gde duhovi drevnog naroda vrebaju da prožderu prolaznike. A u tom gradu, kažu, nalazi se i Dvorana mrtvih...

— Umukni! — prodera se Nestor, okrenuvši glavu. — Ako...

U tom času oficir se saplete o kožni konopac koji je bio zategnut širinom staze i pade ničice u travu. Začulo se krckanje grane koja je držala konopac, pa se konopac ubrzo olabavio.

Uz strašnu grmljavinu, gomila kamenja i zemlje se obruši niz padinu na levoj strani. Dok je Nestor pokušavao da ustane, jedan kamen veličine ljudske glave ga pogodi u grudi i on ponovo pade. Drugi kamen mu je smaknuo kacigu, dok su ga drugi, manji, udarali po rukama i nogama. Iza sebe je čuo krike vojnika i tresak kada bi kamen udario u metal. A onda je zavladala tišina.

Teturajući se, Nestor se podiže, iskašlja prašinu iz pluća i okrete se da vidi šta se desilo. Nekoliko koraka od mesta na kome je stajao gomila kamenja je blokirala klanac od zida do zida. Prišavši bliže, razaznao je ljudsku ruku i stopalo kako vire iz odrona. Dozivao je svoje vojnike, ali niko se nije odazvao.

Kada je dotakao udove koji su virili, video je da u njima nema života. Odron izazvan zatezanjem konopca zbrisao je celu njegovu jedinicu.

Nestor počeo da savija ruke i noge da bi ustanovio neku povredu. Izgleda da mu nije bila polomljena nijedna kost, mada mu je pancir bio ulubljen, a na rukama i nogama imao je jasne tragove udaraca od kamenja. Gorući od besa, on pronađe svoju kacigu i nastavi put sam. To što ne bi uhvatio lopova bilo bi loše samo po sebi; ali kada bude morao da kaže da je izgubio vojnike, doživeće sporu i bolnu smrt. Njegova jedina šansa za spas bila je da dovede Konana, ili bar da donese njegovu glavu.

Sa mačem u ruci, Nestor hramljući krete kroz beskrajne zavoje klanca.

Svetlost na nebu je značila da je izlazio mesec, skoro pun. Naprezao je oči, očekujući da varvarin skoči na njega iza svake okuke u klisuri.

Klanac je uskoro postao plići, a zidovi manje strmi. I sa desne i sa leve strane su počele da se pojavljuju jaruge, a dno je postalo kamenito i neravno, što je primoravalo Nestora da baulja preko stena i niskog rastinja. Najzad je nestalo klanca. Uspevši se uz kratak uspon, Gunderman se nađe na ivici jednog brdskog platoa koga su okruživale udaljene planine. Na strelomet od mesta na kome je stajao, zidina belih poput ispranih kostiju na mesečini, nalazila se Larša.

Masivne vratnice su stajale direktno pred njim. Vreme je nagrizlo drevne zidine iza kojih su se uzdizali polusrušeni krovovi i kule.

Nestor zastade. Pričalo se da je Larša strašno stara. Sudeći prema legendama, njeno osnivanje potiče još iz vremena Katakлизme kada su preci Zamorijanaca, Zemri, stvorili jedno ostrvo polucivilizacije u moru varvarstva.

Priče o smrti koja je vrebala u ovim ruševinama bile su česte na bazarima Šadizara. Koliko je Nestor uspeo da sazna, nijedan od mnogih ljudi koji su u prošlosti ušli među ruševine u potrazi za blagom koje je, navodno, tu postojalo, nije se vratio. Niko nije znao kakve su sve opasnosti vrebale uljeze, pošto niko nije preživeo da o tome priča.

Pre jedne decenije, kralj Tiridatis je poslao četu svojih najhrabrijih vojnika, usred bela dana, u taj grad, dok je on sam čekao ispred zidina. Uskoro su se začuli krici i topot užurbanih nogu, a onda — ništa. Ljudi koji su čekali napolju pobegoše, pa je i kralj bio prisiljen da beži s njima. To je bio poslednji pokušaj da se običnom silom dokuči tajna Larše.

Iako je Nestor, kao i svi plaćeni vojnici, osećao žudnju za bogatstvom, ipak nije bio brzoplet. Godine koje je proveo u vojnoj službi u kraljevinama između Zamore i njegove domovine naučile su ga da bude oprezan. Dok je stajao, ocenjujući opasnosti koje su mu donosile različite alternative, nešto što je video nateralo ga je da se ukoči. Blizu samog zida grada, primetio je priliku jednog čoveka kako hita ka vratnicama grada. Iako je taj čovek bio isuviše daleko da bi

na mesečini mogao da mu raspozna lik, nikako nije mogao da pogreši kada je u pitanju bio taj panterov korak. Konan!

Odjednom ispunjen silnim gnevom, Nestor krete ka njemu. Koračao je hitro, pridržavajući futrolu svog mača da ne bi zvečala. Ali, mada se kretao izuzetno tiho, oštro uvo upozori varvarina da neko dolazi. Konan se brzo okrete, a onda nečujno izvuče mač iz korica. Međutim, videvši da ga progoni samo jedan čovek, on ostade na istom mestu.

Kako mu se približavao, Nestor je počeo da primećuje pojedinosti varvarinove pojave. Konan je bio visok preko dva metra, a njegova pohabana tunika nije uspevala da sakrije oštre linije njegovih moćnih mišića. Kožna torba mu je visila o ramenu. Lice mu je bilo mladalačko, ali grubo i uokvireno gustom crnom kosom.

Nijedan ne progovori ni reči. Nestor zastade da povrati dah i odbaci plašt, a Konan iskoristi taj trenutak da se baci na njega.

Dva mača blesnuše kao munje na mesečini, a njihov sudar i zveket oštrica razbiše grobnu tišinu. Nestor je bio iskusniji borac, ali su domet i zaslepljujuća brzina ovog drugog poništavale tu prednost. Konanov napad je bio tako silovit i neodoljiv kao nalet uragana. Iako mu je proračunato parirao, Nestor je bio primoran da se povuče, korak po korak. Pažljivo je pratio svaki potez protivnika, iščekujući da njegov napad oslabi zbog iscrpljenosti. Ali, Simerijanac kao da nije znao za umor.

Zamahnuvši nadlakticom napred, Nestor iseče Konanovu tuniku preko grudi, ali nije dotakao kožu. Neverovatno brzim uzvratnim udarcem, vrh Konanovog mača ureza duboku brazdu na Nestorovom grudnom oklopu od bronz.

Kada je Nestor uzmakao pred narednim žestokim napadom, jedan kamen mu se izmače pod nogom. Konan je bio snažno zamahnuo, uperivši sečivo ka Gundermanovom vratu. Da je sečivo stiglo tamo gde je upravljeno, Nestoru bi glava odletela sa ramena; ali, kako se sappleo udarac je pogodio njegovu kacigu.

Metal je udario u metal, sečivo se žarilo u gvožđe, a Nestor se srušio na zemlju.

Duboko udahnuvši, Konan koraknu napred sa isukanim mačem. Ali, njegov progonitelj je ležao nepomično, dok mu je krv curila iz proreza na kacigi.

Mladalačka samouverenost u snagu sopstvenih udaraca navela je Konana da pomisli kako je ubio svog protivnika. Vrativši mač u korice, krenuo je ka gradu drevnog naroda.

Simerijanac priđe vratnicama. One su se sastojale od dva krila, dvostruko viša od čoveka, i načinjena od drveta debelog čitavu stopu i okovanog bronzom.

Konan gurnu krila, ali bez uspeha. Isukao je mač i udario bronzani okov jabukom na balčaku. Pošto su se vratnice ulegle kada ih je udario, Konan je shvatio da je drvo istrulilo; ali bronza je bila isuviše debela da bi je presekao bez štete po oštricu svog mača. A bilo je i lakših načina da se uđe unutra.

Tridesetak koraka severno od vratnica, zidine su počele da se ruše, tako da je najniža tačka bila visoka jedva šest ili sedam metara. Na istom mestu gomila srušenog kamenja je dostizala visinu od preko tri metra, tako da je do ivice srušenog zida preostajalo isto toliko.

Konan priđe srušenom zidu, odmače se nekoliko koraka, a onda potrča napred. Uspeo se uz brdo srušenog kamenja, odskočio u vazduh i dohvatio okrunjenu ivicu zida. Duboko je udahnuo vazduh, snažno se odgurno o stranu zida, uspenrao do ivice i našao na samom vrhu, ne razmišljajući o posekotinama i modricama koje je zaradio u tom poduhvatu. Onda je spustio pogled na grad.

S druge strane zida bio je brisani prostor. Razno rastinje vekovima je vodilo bitku sa pločnikom. Pločnik je tu i tamo bio razbijen i povijen, pa su na tim mestima bujali trava, korov i neko patuljasto drveće.

Iza toga ležale su ruševine jedne od siromašnih četvrti grada. Tu su jednospratnice od zemljanih cigala pretvorene u obične gomile zemlje. Iza njih, blešteći belinom na mesečini, razaznavale su se očuvane građevine od kamena — hramovi, palate i kuće plemića i bogatih trgovaca. Kao i kod većine drevnih ruševina, atmosfera zla kao da se nadvila nad ovim gradom.

Načuljivši uši, Konan se obazre na sve strane. Ništa se nije micalo. Jedino što je čuo bilo je cvrčanje cvrčaka.

I Konan je slušao priče o opasnostima koje vrebaju u Laršu. Iako je sve natprirodno u njegovoj varvarskoj duši budilo paničan, atavistički strah, bodrio se mišlju da sve natprirodno što uzme materijalni oblik može biti ranjeno ili ubijeno stvarnim oružjem, baš kao i svaki živi

čovjek ili čudovište. Nije došao ovako daleko da ga čovjek, zver ili đavo spreče da se dokopa blaga.

Prema pričama koje je čuo, znamenito blago Larše se nalazilo u kraljevskoj palati. Pridržavajući levom rukom mač u koricama, mladi lopov skoči sa unutrašnje strane srušenog zida. Nekoliko trenutaka kasnije, već je odvažno koračao duž zavojitih ulica ka centru grada. Ni senka ne bi bila tiša od njega.

Tako se bešumno kretao.

Ruševine su ga okruživale sa svih strana. Tu i tamo poneka fasada zgrade je pala na ulicu, pa je Konan morao da je obilazi ili da se penju uz gomilu slomljene cigle i mermerna. Grbavi mesec je sada već bio visoko na nebu, pa je obasjavao drevne ruševine sablasnom svetlošću. Na Simerijančevoj desnoj strani se uzdizao jedan hram, polusrušen, ali očuvanog predvorja koje su držala četiri nedirnuta mermerna stuba. Duž ivice krova, jedan niz mermernih skulptura je gledao ka ulici — niz statua koje su predstavljale čudovišta iz starih vremena, pola demoni pola zveri.

Konan pokuša da se priseti delova legende koju je čuo u vinskim podrumima Mola u vezi sa napuštanjem Larše. Koliko se sećao, radilo se o prokletstvu koje je na grad poslalo jedno razliučeno božanstvo, pre mnogo vekova, kao kaznu za zlodela tako strašna da su zločini i gresi Šadizara delovali kao vrline...

Ponovo je pošao ka centru grada, ali je sada osetio nešto čudno. Sandale su mu se lepile za razbijeni pločnik kao da je prekriven vrelinim asfaltom. Đonovi su pravili čudan zvuk, kao da korača kroz duboko blato. Sagnuo se i opipao tle.

Bilo je prekriveno slojem, bezbojne, lepljive supstance koja je već bila skoro suva.

Spustivši šaku na dršku mača, Konan se obazre oko sebe pri mesečevoj svetlosti. Ali, ništa nije ni čuo ni video. Ponovo je krenuo i ponovo su mu sandale šljiskale kao po blatu. Zastao je i osvrnuo se.

Gotovo je bio spreman da se zakune da je čuo sličan, šljiskavi zvuk iza sebe.

Načas je pomislio da to njegovi koraci odjekuju u daljini. Ali, već je prošao pored napola srušenog hrama i sada oko njega nije bilo nikakvih zidova koji bi odbijali zvuk.

Opet je krenuo dalje, pa onda stao. Ponovo je začuo šljiskanje koje nije prestalo kada se on ukopao u mestu. Štaviše, postajalo je glasnije. Njegovo oštro čulo sluha mu je govorilo da zvuk dolazi pravo ispred njega. Pošto nije video ništa na ulici ispred sebe, zaključio je da zvuk dolazi iz neke od bočnih ulica ili iz obližnjih ruševina.

Zvuk je sada prerastao u jedan neopisivi klizavi šum. Čak su i Konanovi nervi bili poremećeni od napetosti i iščekivanja da se nepoznati izvor čudnog zvuka pojavi.

I najzad, nešto ogromno, ljigavo, leprozno sive boje na mesečini, izli se oko prvog ugla. Kliznulo je niz ulicu brzo se krećući ka njemu, uz onaj čudni zvuk koji je Konan čuo. Na njegovom prednjem delu isticale su se izrasline koje su podsećale na rogove, duge bar tri metra, ispod kojih se video par kraćih izraslina. Dugi rogovi su se savijali na sve strane i Konan vide da na njihovim krajevima stoje oči.

Stvorenje je u stvari bio puž golać, baš kao i svaki bezopasni baštenski puž koji u svojim noćnim lutanjima ostavlja za sobom sluzavi trag. Međutim, ovaj puž je bio dugačak preko petnaest metara i preko pojasa širok koliko je Konan bio visok. Ali, kretao se izuzetnom brzinom. Smrad je najavljivao njegov dolazak.

Trenutno paralizovan od iznenađenja, Konan je buljio u ogromnu masu pihijastog mesa koja se ustremila na njega. Puž se oglasi zvukom koji je podsećao na zvuk kada čovek pljune, ali uvećan nekoliko stotina puta.

Najzad podstaknut na akciju, Konan odskoči u stranu. Samo što je to učinio, mlaz neke tečnosti šiknu kroz noćni vazduh i pogodi mesto gde je on do tada stajao. Jedna sićušna kap mu pade na rame i opeče ga kao žeravica.

Konan se okrete i potrča nazad, u pravcu odakle je i došao, dok su mu duge noge bleskale na mesečini. Ponovo je morao da preskoči gomile polomljenih cigala. Uši su mu govorile da mu je puž za petama. Možda ga je i stizao. Nije se usuđivao da se okrene i pogleda, plašeći se da se ne saplete o neki deo ruševina i padne koliko je dug; čudovište bi se bacilo na njega pre nego što bi uspeo da ustane.

Opet se začulo pljuvanje. Konan panično odskoči u stranu; i opet mlaz tečnosti prošišta kraj njega. Čak ako bi i uspeo da stigne do gradskih zidina pre puža, bio je siguran da će sledeći mlaz pogoditi svoju metu.

Konan zamače za jedan ugao, da bi imao što više prepreka između sebe i čudovišta. Trčao je niz usku, cikcak ulicu, a onda zađe za sledeći ugao. Bio je izgubljen u lavirintu ulica, znao je; ali, najvažnije je bilo bežati iza uglova ulica kako stvorenje ne bi moglo da ga pogodi svojom pljuvačkom. Šljiskanje i smrad su bili siguran znak da ga čudovište prati. U jednom trenutku, kada je zastao da povрати dah, osvrnuo se i video kako puž izlazi iz jedne bočne ulice odakle je Konan maločas izašao.

Trčao je levo i desno po lavirintu ulica drevnog grada. Možda će mu poći za rukom da ga zamori. Znao je da čovek može da izdrži više od mnogih životinja u trčanju na duge staze. Ali, puž kao da nije znao za umor.

Nešto u vezi sa zgradom pored koje je prolazio učini mu se poznatim. Onda shvati da se približava polusrušenom hramu pored koga je prošao pre nego što je naišao na puža. Jedan brzi pogled mu ukaza da mogućnost da vešt penjač može lako da stigne do gornjeg dela hrama.

On se uspenra uz gomilu razbijenih cigala do vrha srušenog zida. Skačući sa kamena na kamen, uspeo se uz ispučeni profil zida do jednog čitavog dela koji je gledao na ulicu. Našao se na delu krova iza reda mermernih statua. Prišao im je, stupajuć oprezno, jer se plašio da mu se polusrušeni krov ne otvori pod nogama ili da ne propadne kroz neku pukotinu u donje prostorije.

Zvuk i smrad koji su pratili puža dopre do njega sa ulice. Shvativši da mu je izgubilo trag i kolebajući se na koju stranu da krene, čudovište se zaustavilo ispred hrama. Krajnje oprezno, pošto je bio siguran da puž može da ga vidi na mesečini, Konan proviri iza jedne statue i baci pogled na ulicu.

Ispod njega je ležala siva, ogromna masa i kupala se u mesečevoj svetlosti.

Drške sa očima na vrhu su lelujale na sve strane, tražeći svoju žrtvu. Ispod njih, kraće drške su se ljuljale levo i desno iznad samog tla, kao da njuškaju Simerijančev trag.

Konan je bio siguran da će mu puž uskoro ući u trag. Nije ni sumnjao da čudovište neće moći da se popne uz zidove hrama isto tako lako kao i on.

Spustio je ruku na jednu statuu, lik nekog bića iz košmara sa telom čoveka, krilima slepog miša i glavom reptila, i pogurao je. Statua se zaljuljala i poče da krčka u podnožju.

Ma koliko zvuk bio slab, puževi rogovi se uspraviše i uperiše ka krovu hrama. Puž zatim podiže i glavu, tako da mu je telo bilo presavijeno skoro pod pravim uglom. Glava mu je bila uz sam zid hrama. Tada poče da puže uz jedan ogromni stub, direktno ispod mesta na kome je Konan stajao iskeženih zuba.

»Mač ne bi bio od velike koristi protiv ovakvog čudovišta«, razmišljao je Konan. Kao i svi drugi niži oblici života, puž bi mogao da preživi ranu koja bi istog časa usmrtila neki viši oblik života.

Puževa glava je klizila uza stub, a oči su, na svojim dugim drškama, ispitivale okolinu. Sudeći prema veličini nje govog tela, glava će mu dospeti do ivice krova, dok će mu najveći deo tela još uvek ležati na ulici.

I tada Konan shvati šta treba da čini. Bacio se na statuu. Gurnuo ju je snažno preko ivice krova. Umesto da se uz tresak razbije u paramparčad pri dodiru sa kamenim pločnikom, začuo se vlažan, šljiskavi zvuk, a onda i potmuli tresak kada je prednji deo puževog tela pao na ulicu.

Konan se usudi da proviri preko ivice krova. Statua se zarila duboko u puževo telo, tako da je izgledalo kao da je zakopana. Ogromna, sivkasta masa se trzala i uvijala kao glista na ribarskoj udici. Jedan udarac repom zatrese fasadu hrama. Negde u unutrašnjosti zgrade, nekoliko labavih kamenova se otkotrlja.

Konan se pitao da li će se cela zgrada odjednom srušiti pod njim i zatrpati ga.

— Evo ti! — reżao je Simerijanac.

Krenuo je pored ostalih statua dok nije našao jednu koja je labavo stajala baš iznad jednog dela puževog tela. Sledećeg trena je poletela dole i ponovo se začuo onaj šljiskavi zvuk. Treća statua je promašila cilj i razbila se o pločnik.

Četvrtu, manju statuu je podigao svojeručno i, naprežući svaki mišić, bacio je što dalje od hrama, tako da je pala na drhtavu glavu

čudovišta.

Kada su grčevi čudovišta skoro prestali, Konan je gurnuo još dve statue, za svaki slučaj. Kada je telo prestalo da se grči, sišao je na ulicu. Prišao je velikoj, smrdljivoj masi opreznim korakom, sa isukanim mačem. Najzad, skupivši svu hrabrsot, on ga zari u ljigavo meso. Tamna, vodnjikava krv poteče iz rane i puževu ljigavo, sivo telo se još jednom zatrese. I mada su neki delovi pokazivali znake nezavisnog života, puž je u celini, bio mrtav.

Konan je još uvek udarao po pužu svom žestinom, kada ga trže jedan glas: — Sada si moj!

Bio je to Nestor koji je prilazio sa isukanim mačem i krvavim povezom oko glave na mestu gde mu je ranije bila kaciga. On zastade kada je video džinovskog puža.

— Mitre mi! Šta je to?

— To je duh Larše — odvrati Konan na zamorijanskom jeziku, ali sa varvarskim naglaskom. — Jurio me je po celom gradu pre nego što sam ga ubio.

I, dok je Nestor sa nevericom buljio u čudovište, Konan nastavi: — Ali, šta ti radiš ovde? Koliko puta moram da te ubijem da bi ostao mrtav?

— Sad ćeš videti koliko sam mrtav — zareža Nestor i podiže mač.

— Šta je bilo sa tvojim vojnicima?

— Svi su nastradali u odronu kamenja koji si nam namestio. Ali, i ti ćeš uskoro biti mrtav...

— Slušaj, budalo — prekide ga Konan. — Zašto tračiš snagu na udarce mačem kada ovde leži više blaga nego što nas dvojica možemo da odnesemo — ukoliko su priče tačne? Ruke su ti vešte; zašto mi se ne pridružiš u pljačkanju bogatstva Larše?

— Morani da izvršim svoju dužnost i osvetim svoje ljude! Brani se, pseto ili varvarine!

— Kroma mi, boriću se, ako hoćeš! — zareža Konan i zauze napadački stav, podižući mač. — Ali, razmisli, čoveče! Ako se vratiš u Šadizar, razapeće te na krst što si izgubio svoju jedinicu, pa čak i ako doneseš moju glavu, mada ne verujem da ćeš to uspeti da uradiš. Ako je samo deseti deo priča istinit, tvoj deo plena će biti veći nego što bi zaradio da stotinu godina služiš kao plaćenički kapetan.

Nestor spusti mač i odmače se za korak. Nemo je stajao, duboko razmišljajući. Konan dodade:

— Osim toga, od onih zamorijanskih poltrona nikada nećeš stvoriti prave vojnike!

Gunderman uzdahnu i vrati mač u korice.

— U pravu si, proklet bio. Dok ne završimo ovaj poduhvat, borićemo se rame uz rame i podeliti plen na jednake delove, a?

Rekavši to, Nestor ispruži ruku.

— Važi! — složi se Konan i vrativši mač u korice steže Gundermanovu ruku. — Ako budemo morali da bežimo i razdvojimo se, predlažem da se nađemo kod Ninusove fontane.

Kraljevska palata se nalazila u centru grada Larše, nasred prostranog trga. To je bila jedina građevina koja je odolela zubu vremena i to iz sasvim jednostavnog razloga. Bila je isklesana iz jednog komada, velike stene, ili brdašca, koje je nekada predstavljalo jedino uzvišenje na ravnom platou na kome se nalazila Larša. Međutim, izgradnja palate je bila do te mere precizna da je trebalo dobro zagledati da bi se utvrdilo kako se ne radi o klasičnom načinu gradnje. Pruge ugravirane u crnu, bazaltnu površinu su verno imitirale žlebove gde se spajaju građevinski blokovi.

Stupajući oprezno, Konan i Nestor zaviriše u mračnu unutrašnjost.

— Biće nam potrebno nekakvo osvetljenje — primeti Nestor. — Ne bih voleo da naletim na još nekog puža u pomrčini.

— Po mirisu bih rekao da nema drugog puža u blizini — umiri ga Konan. — Ali, možda blago čuva neki drugi stražar.

Konan se osvrte, a onda poseče jednu borovu mladicu koja se probila kroz razbijeni pločnik. Onda je odsekao grane i isekao stablo na kraće štapove. Zatim je izdeljao čitavu gomilicu cepki svojim mačem i zapalio vatru pomoću kremena i čelika. Smolasto drvo je lepo gorelo. Konan pruži jednu baklju Nestoru, a onda obojica pokupiše rezervne cepke i zatakoše ih za pojas. Tako opremljeni, isukaše mačeve i ponovo priđoše palati.

Kada su se našli pod svodom, nemirni žuti plamičci su se odbijali od uglačanih zidova od crnog kamena; ali, prašina pod njihovim nogama je bila nekoliko santimetara debela. Nekoliko slepih miševa koji su visili sa kamenih rezbarija iznad njihovih glava ljutito zacijukaše i odlepršaše u gušći mrak.

Prošli su pored statua stravičnog izgleda, postavljenih u niše sa obe strane.

Mračni hodnici su vodili dublje u palatu. Prošli su kroz prestonu dvoranu.

Presto, isklesan u istom crnom kamenu kao i cela palata, još uvek je stajao.

Stolice i divani, načinjeni od drveta, odavno su pretvoreni u prašinu, ostavivši na podu gomilu eksera, metalnih ukrasa i poludragog kamenja.

— Mora da je već hiljadama godina prazno — prošaputa Nestor.

Prošli su kroz još nekoliko odaja, najverovatnije kroz privatne kraljevske odaje; ali, pošto je nameštaj uglavnom istrulio, nisu mogli sa sigurnošću da znaju. A onda se nađoše pred jednim vratima. Konan prinese svoju baklju.

Vrata su delovala čvrsto, postavljena u jednom kamenom luku i načinjena od masivnog drveta okovanog bakrom koji je odavno pozeleneo. Konan zari mač u vrata; sečivo lako prođe kroz drvo; fina drvena prašina zasu pod ispred vrata.

— Drvo je trulo! — promrmlja Nestor i udari vrata nogom.

Čizma mu je skoro isto tako lako prošla kroz drvo kao i Konanov mač.

Bakarni okov uz zveku pade na pod.

Lako su razbili trulo drvo i pretvorili ga u prah. Zatim se obojica sagnuše, proturivši prvo svoje baklje kroz otvor. Svetlost, odbivši se od srebra, zlata i dragog kamenja, zablesnu im oči.

Nestor se provuče kroz otvor, ali se tako brzo vrati da nalete na Konana.

— Unutra ima ljudi! — prošaputa.

Konan proturi glavu kroz vrata i pogleda levo i desno po tajanstvenoj odaji.

— Mrtvi su. Hajdemo!

Kada su se našli unutra, buljili su oko sebe toliko dugo da su im baklje dogorele pa su morali da upale druge. U samoj odaji, zavaljeni u stolice, sedeli su divovi, visoki bar dva i po metra. Bilo je sedam takvih ratnika. Glave su im bile zavaljene na naslon stolica, a usta otvorena. Nosili su uniforme iz davnih vremena; njihove kacige od bakra sa perjanicama i bakarne krljušti na oklopima bile su zelene

boje od patine koja se uhvatila. Koža im je bila smeđa i podsećala je na vosak, kao koža mumija, dok su im proserde brade dosezale do pojasa.

Halebarde sa sečivima od bakra i koplja bila su prislonjena uza zid kraj njihovih stolica ili su ležala na podu.

U sredini odaje nalazio se oltar, isklesan od istog crnog bazalta kao i cela palata. U blizini oltara, na podu, ležalo je nekoliko sanduka sa blagom. Drvo od koga su sanduci bili načinjeni je davno istrulilo; sanduci su se otvorili, te je čitava reka bleštavog blaga potekla na pod.

Konan priđe bliže jednom vojniku i dotače mu nogu svojim mačem. Telo je ostalo nepomično. Mladić promrmlja: — Mora da su ih balsamovali, kao što to čine sa mrtvima sveštenici u Stigiji.

Nestor nelagodno pogleda sedam nepomičnih prilika. Slabašni plamen baklji nije uspevao da razbije gusti mrak, tako da su crni zidovi i tavanica ostali neosvetljeni.

Blok od crnog kamena koji je stajao nasred sobe bio je visok do pojasa. Na njegovoj uglačanoj površini, prošaranoj uskim komadićima slonovače, razaznavao se jedan dijagram sa krugovima i trouglovima koji su se prožimali.

Celina je činila zvezdu sa sedam krakova. Prostor između linija je bio obeležen simbolima nekog pisma koje Konan nije poznavao. Umeo je da čita na zamorijanskom jeziku, pa čak i da piše. Donekle je poznavao i hirkanijski i korintijski, ali ovi tajanstveni znaci mu nisu ništa značili.

U svakom slučaju, daleko više su ga interesovale neke stvari koje su ležale na vrhu oltara. Na svakom kraku zvezde, svetlucajući pri rumenom, treperavom svetlu baklji, ležao je veliki dragulj zelene boje i veći od kokošijeg jajeta. U središtu dijagrama stajala je statuica zmije sa uzdignutom glavom, takođe zelene boje i najverovatnije izrezbarena u žadu.

Konan približi svoju baklju velikim, sjajnim draguljima.

— Ja hoću ovo — promrmljao je. — Ti uzmi sve ostalo.

— E, nećeš! — usprotivi se Nestor. — Ovi dragulji vrede više nego sve blago u ovoj odaji. Ja ću ih uzeti!

Napetost je rasla između dvojice muškaraca, a slobodne ruke im skliznuše ka koricama. Nekoliko trenutaka su stajali nepomično i bez reči se posmatrali.

Onda Nestor prvi progovori:

— Hajde da ih onda podelimo, kao što smo se dogovorili.

— Sedam nije deljivo sa dva — primeti Konan. — Hajde da bacimo novčić.

Pobednik će dobiti sedam dragulja, a onaj drugi može da bira šta će uzeti od ostalog blaga. Da li ti to odgovara?

Konan uze jedan novčić sa gomile koja je obeležavala mesto gde je nekada stajao sanduk. Iako je u toku svoje lopovske karijere imao prilike da vidi razne vrste novca, ovaj mu je bio potpuno nepoznat. Jedna strana je imala jedan lik, ali, da li se radilo o ljudskom, đavolskom liku ili liku sove, nije mogao da razabere. Druga strana je bila prekrivena simbolima, istim kao na oltaru.

Konan pokaza novčić Nestoru, baci ga u vazduh, uhvati ga i pokopi zglob leve ruke dlanom desne. Onda ispruži ruku ka Nestoru, ne otkrivajući novčić.

— Glava — reče Gunderman.

Konan otkri novčić. Nestor pogleda i promumla: — Tako mi lštar! Ti si pobedio. Pridrži mi baklju za trenutak.

Konan, na oprezu, očekujući neki podli potez, ipak prihvati baklju.

Međutim, Nestor je samo odvezao uzicu svog plašta i raširio ga po prašnjavom podu. Onda je počeo da trpa pregršti zlata i dragog kamenja na ogrtač.

— Nemoj da se pretovariš. Onda nećeš moći da trčiš. Još nismo na sigurnom, a i put do Šadizara je dug.

— Moći ću ja — odgovori Nestor.

Prikupio je krajeve plašta, prebacio improvizovanu torbu preko ramena i ispružio ruku da uzme svoju baklju.

Konan priđe oltaru. Uzimao je velike, zelene dragulje i stavljao ih u kožnu torbicu koja mu je visila o ramenu.

Kada je uklonio svih sedam dragulja sa oltara, zastao je i zagledao se u zmiju od žada.

— Ovo će moći dobro da se proda — primetio je.

Pružio je ruku, dohvatio statuicu i gurnuo je u torbu, zajedno sa ostalim draguljima.

— Zašto ne uzmeš zlata i drugih dragulja, ostalo je? — upita Nestor. — Ja više ne mogu da ponesem.

— Ti si pokupio najbolje komade — reče Konan. — Uostalom, više mi nije potrebno, čoveče, ovim draguljima ću moći da kupim kraljevstvo! Ili vojvodstvo i onoliko vina koliko mogu da popijem i žena...

Iznenadni zvuk natera pljačkaše da se okrenu i izbezumljeno obazru oko sebe. Duž zidova, sedam mumificiranih ratnika je oživljavalo. Glave im se uspraviše, usta zatvoriše, a vazduh zašišta u prastarim, suvim plućima. Kada ustadoše uzeše svoje halebarde i koplja.

Zglobovi im zaškripaše kao zarđale šarke.

— Beži! — povika Nestor bacivši baklju na najbližeg diva i izvukavši svoj mač.

Baklja pogodi diva u grudi, pade na pod i ugasi se. Pošto su mu obe ruke bile slobodne, Konan je zadržao svoju baklju dok je izvlačio mač. Svetlo je slabašno treperilo i odbijalo se od patinom presvučenih oklopa divova koji se ustremiše na njih.

Konan izbeže udarac halebardom i odbi udarac kopljem.

Između njega i vrata, Nestor se upustio u borbu sa divom koji je krenuo tamo da im prepreči prolaz. Gunderman je odbio napad i uzvratio snažnim udarcem u protivnikovu butinu. Sečivo se zarilo u metu, ali ne dovoljno.

Izgledalo je kao da je udarilo u drvo. Div se ipak zateturao i Nestor ponovo napade. Koplje drugog diva okrznu njegov ulubljeni oklop.

Divovi su se kretali polako. To je spasilo lovce na blago u prvom napadu džinovskih ratnika. Skaćući, izmičući i vrteći se, Konan je izbegavao udarce koji bi ga onesvešćenog bacili na pod. Njegov mač se zabadao u suvo, drvenasto meso njihovih protivnika. Udarci od kojih bi običan čovek ostao bez glave samo su usporavali ova stvorenja iz drugog vremena. Zamahnuo je mačem kao sekirom, i najzad odsekao šaku jednom divu. On ispusti koplje.

Izbegao je udarac drugog koplja i svom snagom zamahnuo ka zglavku divove noge. Sečivo skoro odseče divovo stopalo i on tresnu o pod.

— Napolje! — povikao je Konan preskočivši telo na prašnjavom podu.

Brzo istrčашe iz odaje kroz razvaljena vrata i pojuriše kroz hodnike i druge odaje. U jednom momentu Konan pomisli da su zalutali, ali tada spazi tračak svetlosti. Istrčашe na trg kroz glavne vratnice palate. Za sobom su čuli zveckanje metala i bat nogu. Iznad njihovih glava nebo je bledeo, a zvezde se gasile.

— Kreni ka zidu — zadihano dobaci Nestor. — Čini mi se da ćemo im pobeći.

Kada su stigli na drugu stranu trga, Konan se osvrnu.

— Vidi! — povikao je.

Jedan za drugim, divovi su izlazili iz palate. I kako su izlazili na svetlost dana koji se rađao, padali su na pločnik i pretvarali se u prah, ostavljajući za sobom kacige sa perjanicama, oklope sa krljuštima i ostalu opremu u gomili na zemlji.

— Eto, i to je gotovo — reče Nestor. — Ali, kako ćemo ući u Šadizar?

Uhapsiće nas. Već će uveliko biti dan kada tamo stignemo.

Konan se nasmeši.

— Postoji jedan način da se uđe unutra za koji samo mi lopovi znamo. Blizu severoistočnog ugla zida ima jedna grupa drveća. Ako malo pročeprkaš među rastinjem koje pokriva zid, naći ćeš neku vrstu odvodne cevi, pretpostavljam za odvod vode posle velikih kiša. Ranije je bila zatvorena gvozdenom rešetkom, ali ona je istrulila. Ako nisi mnogo debeo, možeš da se provučeš kroz nju. Izaći ćeš na jednom placu gde ljudi bacaju otpatke iz kuća koje su srušene.

— Odlično — reče Nestor. — Ja ću...

Potmula tutnjava ga prekide usred rečenice. Tle se dizalo i spuštalo, treslo i podrhtavalo, tako da ga je potres oborio, a Simerijanca naterao da posrne.

— Pazi! povika Konan.

Dok je Nestor pokušavao da ustane, Konan ga zgrabi za mišicu i odvuče do sredine trga. Samo što je to uradio, zid odližnje zgrade se sruši na trg, baš tamo gde su njih dvojica maločas stajali. Siloviti tresak se izgubio u grmljavini koju je stvarao zemljotres.

— Bežimo odavde! — vikao je Nestor.

Vodeći se mesecom koji je već bio na zalasku, njih dvojica potrčашe ulicama Larše. Svuda oko njih zidovi i stubovi su se ljuljali, rušili i

padali. Buka je bila zaglušujuća. Dizali su se oblaci prašine. Begunci počеше da kašlju.

Konan se zaustavi u mestu i odskoči unazad kako bi izbegao zid hrama koji se rušio. Zateturao se kada su novi potresi uzdrмали tle pod njegovim nogama.

Uspentrao se uz gomile novih ruševina. Kao luđak je skočio da bi izbegao stub koji se rušio. Parčići kamena i cigala su ga udarali; jedan kamen mu je načinio duboku posekotinu duž brade. Jedno drugo parče mu je okrznulo cevanicu i on počе da kune dozivajući bogove svih zemalja koje je obišao.

Najzad je stigao do gradskih zidina. To više i nisu bile zidine već gomila kamenja.

Hramljući, kašljući i isprekidano dišući, Konan se uspe uz gomilu kamenja i osvrnu bacivši pogled za sobom. Nestor više nije bio sa njim. Gunderman je verovatno zatrpan pod nekim zidom koji se srušio. Napeto, je osluškiavao ali nije čuo nikakav poziv u pomoć.

Tutnjava tla koje se treslo bila je sve slabija, a zgrade su prestale da se ruše.

Mesečina je obasjavala ogromni oblak prašine koji je prekrivao grad. A onda se podiže lagani jutarnji povetarac i rastera prašinu.

Sedeći na vrhu gomile kamenja Konan je gledao u ono što je ostalo od Larše. Grad je potpuno promenio izgled. Nijedna zgrada više nije stajala uspravno. Čak je i monolitna palata od crnog bazalta u kojoj su našli blago bila pretvorena u gomilu razbijenih kamenih blokova. Konan odustade od pomisli da se jednog dana vrati i pokupi ostatak blaga iz palate. Čitava vojska radnika bi prvo morala da raščisti ruševine.

Cela Larša se pretvorila u gomilu kamenja i cigala. Koliko je mogao da vidi pri svetlosti praskozorja, u gradu se ništa nije kretalo. Samo se još poneki kamen kotrljao.

Konan opipa svoju torbu i okrete lice ka zapadu, ka Šadizaru. Iza njega, izlazeće sunce upre jedan bleštavi zrak u njegova široka pleća.

Naredne večeri, Konan uđe u svoju omiljenu krčmu, kod Abuleta u Molu.

Zadimljena prostorija niske tavanice je zaudarala na znoj i kiselo vino. Za krcatim stolovima lopovi i ubice su pili pivo i vino, kockali se,

prepirali, pevali, svađali se i galamili. Veče bi bilo dosadno u ovoj krčmi ako bar jedan gost ne bi bio ubijen u tuči.

Preletevši pogledom po prostoriji, Konan spazi svoju draganu kako sedi sama za jednim manjim stolom i pije. Bila je to Semiramida, čvrsto građena crnokosa žena, nekoliko godina starija od Konana.

— Hej, zdravo, Semiramido! — zagrme Konan i progura se do nje. — Imam nešto da ti pokažem! Abulete! Donesi bokal najboljeg vina! Večeras sam imao sreće!

Da je Konan bio stariji, opreznost bi ga sprečila da se javno hvali svojim plenom, a još manje da ga pokazuje. Međutim, on priđe Semiramidinom stolu i izvrnu kožnu torbu u kojoj su se nalazili zeleni dragulji.

Dragulji popodaše iz torbe na vinom isprskan sto. Istog časa se pretovriše u fini zeleni prah koji je svetlucao pri svetlosti sveća.

Konan ispusti torbu. Stajao je širom otvorenih usta od zaprepašćenja.

Prilazeći pijanci počеше da se smeju.

— Kroma i Mananana mi! — jedva izusti Simerijanac. — Ovoga puta sam, čini mi se, bio isuviše pametan i to me je skupo koštalo.

Onda se prisetio zmije od žada koja je još uvek bila u torbi.

— Ipak, imam bar nešto čime ću platiti nekoliko dobrih terevenki, ako ništa drugo.

Povedena radoznalošću, Semiramida uze torbu sa stola. A onda je naglo ispusti uz krik.

— Nešto... nešto živo je unutra! — vikala je.

— Šta... — zausti Konan, ali ga vika sa vrata prekide.

— To je on! Uхватite ga!

Debeli sudi ja je ušao u krčmu u pratnji jedne grupe vojnika, noćnih staražara, naoružanih halebardama. Ostali gosti učutaše i zagledaše se u prazno, kao da nikada nisu ni čuli za Konana niti za ostale sumnjive Abuletove goste.

Sudija se uputi ka Konanovom stolu. Isukavši mač, Simerijanac okrete leđa zidu. Njegove plave oči su opasno sevale, a beli zubi mu bleštali pri svetlosti sveća.

— Uхватite me, psi, ako možete! — režao je. — Nisam učinio ništa protivno vašim glupim zakonima!

— Uzmi torbu i beži odavde. — došapnuo je Semiramidi. — Ako me uhvate, tvoja je.

— Ja... plašim je se — promrmlja žena.

— Oho! — podrugljivo se zacereka sudija i priđe bliže. — Ništa, je li? Ništa osim što si do kože pljačkao naše najbolje građane! Dokaza ima toliko da bi bar stotinu puta mogao da budeš pogubljen! A onda si pobio Nestorove vojnike i ubedio ga da ti se pridruži u pljački ruševina Larše, a? Našli smo ga večeras, pijanog, kako se hvali svojim podvigom. Taj nevaljalac nam je umakao, ali ti nećeš!

Dok su stražari okruživali Konana, uperivši svoje halebarde u njegove grudi, sudija je primetio torbu na stolu.

— Šta je ovo, tvoj novi plen? Videćemo...

Debeljko zavuče ruku u torbu i poče da pretura po njoj. Već sledećeg trenutka oči mu se raširiše. On kriknu. Naglim trzajem je izvukao ruku iz torbe.

Zmija boje zelenog žada omotala mu se oko zgloba i zarila zube u šaku.

Krici užasa i zaprepašćenja počеше da odjekuju krčmom. Jedan stražar uzmače i pade preko stola, razbijajući vrčeve i prosipajući piće. Drugi istupi da prihvati sudiju kada je posrnuo i pao. Treći je odbacio svoju halebardu i vrišteći izjurio napolje.

Panika je obuzela goste. Neki se zaglaviše na vratima, pokušavajući da izađu napolje. Dvojica počеше borbu noževima, dok se jedan lopov, boreći se sa jednim čuvarom, baci na pod i poče da se valja. Neko je preturio jednu sveću; ubrzo zatim i druga je bila ugašena, tako da je prostoriju jedva osvetljavala zemljana lampa iznad šanka.

U polumraku, Konan zgrabi Semiramidu za ruku i podiže je na noge.

Udarajući upamćenu rulju mačem pljoštimice probio se kroz gužvu oko vrata.

Kada su se našli na ulici, potrčaše u noć.

— Posle ovoga, grad će biti isuviše vruć za mene — izusti Konan. —Odlazim. Zbogom, Semiramido.

— Zar nećeš da provedeš poslednju noć sa mnom?

— Ovoga puta ne. Moram da nađem onu hulju Nestora. Da se budala nije izbrbljala, ne bi me tako brzo našli. Kod njega je mnogo

blaga, jedva da sam može da ga nosi, a meni nije ostalo ništa. Možda će mi poći za rukom da ga ubedim da mi da polovinu; ako ne... — ne završi Konan rečenicu, već pogladi oštricu mača.

Semiramida uzdahnu.

— Dokle god sam živa, kod mene ćeš imati sklonište u Šadizaru. A sada, poljubi me za rastanak.

Njih dvoje se kratko zagriše. A onda Konan nestade, kao senka u noći.

Na korintijskom putu koji vodi iz Šadizara na zapad, na tri strelometa od gradskih zidina, nalazi se Ninusova fontana. Prema legendi, Ninus je bio bogati trgovac koji se razboleo od neke neizlečive bolesti. Neko božanstvo ga je posetilo u snovima i reklo mu da će ozdraviti ukoliko sagradi fontanu na putu koji vodi u Šadizar sa zapada, kako bi putnici mogli da se umiju i ugase žeđ pre nego što uđu u grad. Ninus je sagradio fontanu, ali priča ne pominje da li je i ozdravio.

Pola sata pošto je pobegao iz Abuletove krčme, Konan nađe Nestora kako sedi na ivici Ninusove fontane.

— Kako si prošao sa svojih sedam dragulja bez premca? — upita Nestor.

Konan mu ispriča šta se desilo sa njegovim delom plena.

— Pošto, zahvaljujući tvom brbljivom jeziku, moram da napustim Šadizar, a nemam više ništa od blaga, pravedno bi bilo da podelimo tvoj deo.

Nestor se kratko nasmeja, ali u njegovom smehu nije bilo veselosti.

— Moj deo? Momče, evo ti polovine od onoga što mi je ostalo.

Nestor iz pojasa izvadi dva zlatna novčića i baci jedan Konanu.

— Ipak ti nešto dugujem što si me odvuкао od onog zida koji se rušio.

— Šta se s tobom desilo?

Kada su me stražari opkolili u krčmi, uspeo sam da prevrnem sto i onespособim nekolicinu. Onda sam zgrabio kamenčiće u mom plaštu, prebacio ga preko ramena i potrčao ka vratima. Jednog, koji je pokušao da me zaustavi, posekao sam; ali, drugi mi zaseče plašt. Pre nego što sam se i osvestio, sve zlato i drago kamenje popadalo je na pod i svi, stražari, sudija i gosti baciše se u gomilu da bi zgrabili nešto.

Nestor raširi ogrtač i pokaza dugački prorez u njemu.

— Shvativši da mi sve to blago neće mnogo dobra doneti ako mi glava bude krasila neki šiljak na Zapadnim vratima, reših da nestanem dok se još moglo.

Kada sam izašao iz grada, zavirio sam u plašt. Našao sam samo ova dva novčića koji su se zadržali u naboru. Sa zadovoljstvom ću ti dati jedan.

Konan je smrknuto stajao nekoliko trenutaka. A onda mu se usne razvukoše u osmeh. Potom mu dubok smeh zatutnja u grlu; zabacio je glavu i grohoto se nasmejao.

Nestor se isceri.

— Raduje me što vidiš i veseliju stranu. Ali, posle ovoga, ne verujem da je Šadizar siguran za nas.

— Kuda si pošao? — upita Konan.

— Krenuo bih na istok da tražim neku vojničku službu u Turanu. Priča se da kralj Jildiz zapošljava borce koji treba da od njegove razuzdane horde stvore pravu vojsku. Pođi sa mnom, momče. Ti si stvoren za vojnika.

Konan odmahnu glavom.

— To nije za mene. Ne bih mogao da marširam napred i nazad celog dana na vežbalištu, dok neki uobraženi starešina viče: »Napred, marš! Koplja, na gotovs!« Čuo sam da je na zapadu bogat plen; mogu tamo da pokušam.

— Dobro. Onda, neka te čuvaju tvoji varvarski bogovi — reče Nestor. — Ako se predomisliš, potraži me u kasarnama Agrapura. Zbogom!

— Zbogom! — otpozdravi Konan.

Ne rekavši više ni reči, Simerijanac zakorači na korintijski drum i ubrzo se izgubi u daljini.

BOŽANSTVO U ZDELI

Konanove neverovatne avanture u Slonovoj kuli i među ruševinama Larše rađaju kod njega averziju prema vradžbinama Istoka. On beži na severozapad kroz Korintiju u Nemediju, drugu po moći hiborijsku kraljevinu posle Akvilonije. U gradu Numaliji on nastavlja svoju lopovsku karijeru.

Čuvar Arus steže svoj luk drhtavim rukama i oseti kako mu lepljivi znoj izbija kroz kožu dok je zurio u odvratni leš koji je ležao opružen na uglačanom podu pod njegovim nogama. Nije nimalo prijatno sresti se sa smrću na pustom mestu u ponoć.

Čuvar je stajao usred širokog hodnika osvetljenog ogromnim svećama, postavljenim u niše duž zidova. Između niša, zid je bio prekriven draperijama od crnog pliša koje su bile razdvojene štitovima i ukrštenim oružjem fantastične izrade. Tu i tamo su bile postavljene statue nepoznatih božanstava, likovi isklesani od kamena ili izrezbareni u retkom drvetu, ili izliveni od bronzе, gvožđa i srebra.

Arus zadrhta. Nikako nije uspeo da se navikne na ovo mesto, iako je već nekoliko meseci tu radio kao noćni čuvar. Zdanje je bilo fantastično, veliki muzej i kuća starina, koje su ljudi nazivali Hram Kalijana Publika. Tu su se nalazili retki predmeti iz celog sveta. Sada je, u samoći ponoći, Arus stajao u velikom, tihom hodniku i zurio u ispruženi leš bogatog i moćnog vlasnika Hrama.

Čak je i njegovom ograničenom umu palo u oči da je taj čovek izgledao nekako čudno drugačiji nego kada se vozio palijanskim drumom u svojim pozlaćenim kočijama, arogantan i nadmen, dok su mu tamne oči svetlucale magnetnom vitalnošću. Ljudi koji su mrzeli Kalijana Publika jedva bi ga sada prepoznali kako leži kao razbijeno bure sala, sa upola strgnutom bogatom haljinom i iskrivljenom ljubičastom tunikom. Lice mu je bilo skoro crno, oči iskolačene, a jezik isplažen. Debele ruke je raširio, kao da se predaje. Na prstima je svetlucalo skupoceno prstenje.

— Zašto li mu nisu skinuli prstenje? — mrmljao je nelagodno čuvar.

Istog časa se skamenio, dlačice na vratu mu se nakostrešiše. Iza plišanog tamnog zastora koji je sakrivao jedna od brojnih vrata koja

su vodila u hodnik, pojavi se neka prilika.

Arus ugleda visokog, snažno građenog mladića, gotovo nagog. Koža mu je bila tamna od sunca koje ju je peklo u dalekim pustarama i Arus nervozno prelete pogledom po njegovim širokim ramenima, masivnim grudima i snažnim rukama. Jedan jedini pogled na smrknuto lice širokog čela bio mu je dovoljan da shvati da pred njim ne stoji Nemedijanac. Pod bujnom, nemirnom crnom kosom blistao je par opasnih plavih očiju. Dugi mač mu je visio u kožnim koricama o pojasu.

Arus oseti kako mu se koža ježi. Napeto je pipkao svoj luk, noseći se mišlju da bez ikakvog razgovora odapne strelu u neznančevo telo. Ali, plašio se onoga što bi moglo da se desi ako ga ne ubije prvim hicem.

Stranac pogleda telo na podu, više radoznalo nego iznenađeno.

— Zašto si ga ubio? — nervozno upita Arus.

Mladić zavrte čupavom glavom.

— Nisam ga ja ubio — odgovorio je na nemedijanskom jeziku sa varvarskim akcentom. — Ko je to?

— Kalijan Publiko — odvрати Arus i izmače se.

Iskrica zanimanja blesnu u čudljivim plavim očima.

— Vlasnik ove kuće?

— Da — izusti Arus i primače se zidu.

Zgrabio je debeli plišani konopac koji je tu visio i snažno ga cimnuo. Na ulici glasno odjeknu lupanje zvona kojim se pozivala straža.

Stranac se trže.

— Zašto si to uradio? — upitao je. — Sada se doći čuvar.

— Ja sam čuvar, razbojniče! — odvрати Arus skupivši hrabrost. — Ostani gde si. Ne mrdaj ili ću te ustreliti!

Prstom je dotakao okidač na samostrelu; zlokobna četvorostrana glava strele je bila uperena u neznančeve široke grudi. Stranac se namršti, a lice mu se još više smrači. Nije pokazivao strah, već je izgledalo kao da okleva, razmišlja da li da poslušna ili pokuša da pobegne. Arus obliznu usne. Gledao je kako se u strančevim očima odslikava borba između opreznosti i ubilačkih namera.

Tada je začuo tresak vrata i pomešane glasove, pa glasno odahnu s olakšanjem. Stranac se ukoči i zabrinutim pogledom iznenađene

grabljivice pogleda šestoricu ljudi koji su ulazili u hodnik. Svi osim jednog su na sebi imali crvene tunike numalijske policije. Bili su opasani kratkim, pravim mačevima i nosili su halebarde — oružje duge drške, pola koplje, pola sekira.

— Kakva su to đavolska posla? — uzviknu čovek koji je prvi ušao i čije su ga hladne sive oči, oštre crte lica, kao i civilna odeća, izdvajali od njegovih kršnih pratilaca.

— Mitre mi, Demetrio! — uzviknu Arus. — Sreća me baš prati večeras.

Nisam se ni nadao da će straža tako brzo odgovoriti na moj poziv, a kamoli da ćeš ti biti s njima!

— Išao sam u obilazak sa Dionom — odgovori Demetrio.

— Baš smo prolazili pored Hrama kada je zvono odjeknulo. Ali, ko je ovo!

Ištare mi! Gospodar Hrama lično!

— Niko drugi — složi se Arus. — I to mučki ubijen. Moja dužnost je da cele noći, bez prestanka, obilzim zgradu, pošto je, kao što znaš, ovde nagomilano silno blago. Kalijan Publiko je imao bogate mušterije, učenjake, prinčeve i imućne kolekcionare retkih predmeta. I tako, pre svega nekoliko časaka, pokušao sam da otvorim vrata koja vode na trem i video da su samo zatvorena, ali ne i zaključana. Vrata imaju rezu koja se otvara sa obe strane, ali i veliku bravu koja se otključava samo sa spoljne strane. Samo je Kalijan Publiko imao ključ za tu bravu, i to baš ovaj koji mu visi o pojasu.

— Znao sam da nešto nije u redu, pošto je Kalijan uvek zaključavao ta vrata kada je zatvarao Hram, a ja ga nisam video još od časa kada je u sumrak krenuo ka svojoj vili u predgrađu. Ja imam ključ za rezu; kada sam ušao našao sam njegovo telo. Nisam ga ni dirnuo.

— Tako — reče Demetrio, a njegovo oštro oko ispitivački osmotri stranca.

— A ko je ovo?

— Ubica, bez sumnje — uzviknu Arus. — Ušao je na ona tamo vrata.

Izgleda da je neki varvarin sa severa, možda Hiperborejac ili Bosonijac.

— Ko si ti? — upita Demetrio.

— Ja sam Konan, Simerijanac — odgovori varvarin.

— Da li si ti ubio ovog čoveka?
Simerijanac zavrte glavom.

— Odgovori mi! — prodera se ispitivač.
Plave oči gnevno blesnuše.

— Nisam pas da mi se tako obraćaš!

— O, momak je drzak — podrugnu se Demetrioov pratilac, krupan čovek sa obeležjima prefekta policije. — Nezavisno pseto! Brzo ću ga ja naučiti pameti.

Slušaj, ti! Govori! Zašto si ubio...

— Trenutak, Dione — naredi Demetrio. — Momče, ja sam starešina Istražnog saveta grada Numaliije. Bolje bi bilo da mi kažeš šta tražiš ovde i, ako nisi ubica, da mi to dokažeš.

Simerijanac je oklevao. I dalje nije pokazivao strah, već samo zbunjenost koju pokazuje svaki varvarin kada se suoči sa složenošću civilizovanih sistema čije mu je funkcionisanje potpuno strano i tajanstveno.

— Dok on razmišlja — skresa Demetrio skrenuvši se Arusu — reci mi da li si video Kalijana Publika kako večeras odlazi iz Hrama?

— Ne, gospodine. Ali, obično već ode kući pre nego što ja dođem u obilazak. Velika vrata su bila zaključana i reza navučena.

— Da li je mogao ponovo da uđe u zgradu, a da ga ne vidiš?

— To je moguće, ali malo verovatno. Da je došao iz svoje vile, sigurno bi došao svojom kočijom. Ko je ikada čuo da Kalijan Publika drugačije putuje?

Čak i da sam bio na drugoj strani Hrama, čuo bih kloparanje točkova kočije na kaldrmi. A tako nešto nisam čuo.

— Kunem se da je tako. Probam sva vrata nekoliko puta u toku noći. Vrata su bila spolja zaključana do pre jedno pola sata. Tada sam ih poslednji put probao pre nego što sam otkrio da su otključana.

— Nisi čuo nikakvu viku niti znakove borbe?

— Ne, gospodine. Ali, to nije nimalo čudno, pošto su zidovi Hrama tako debeli da ne propuštaju nikakav zvuk.

— Zašto gubimo vreme sa ovolikim pitanjima i nagađanjima — pobuni se kršni prefekt. — Evo našeg čoveka, u to nema sumnje. Odvedimo ga u Sud.

Izvući ću mu priznanje, makar morao i kosti da mu smrvim.

Demetrio pogleda varvarina.

— Da li si razumeo šta je rekao? — upitao je. — Šta imaš da kažeš na to?

— Reći ću samo da prvi koji me takne može da se nada da će se brzo sresti sa svojim precima u paklu — procedi Simerijanac kroz svoje čvrste zube, a oči mu zaiskriše vatrom gneva.

— Zašto si onda došao ovamo? — pitao je Demetrio.

— Došao sam da kradem — smrknuto odgovori varvarin.

— Šta?

Konan je opet oklevao.

— Hranu.

— Lažeš! — uzviknu Demetrio. — Dobro znaš da ovde nema hrane. Reci mi istinu ili...

Simerijanac sputi ruku na dršku mača. Taj pokret je bio toliko ispunjen pretnjom koliko i tigrovi iskeženi zubi.

— Zadrži pretnje za kukavice koje te se plaše — zarezao je. — Ja nisam Nemedijanac odrastao u gradu da pognem glavu pred tvojim plaćenim psima. I bolje sam ljude ubio za mnogo manju stvar.

Dion otvori usta da opsuje od besa, pa ih zatvori ne izustivši ni reči. Stražari premestiše svoje halebarde ne skidajući pogled sa Demetrija, u očekivanju njegove komande. Zanemeli od iznenađenja što se neko usudio da tako prkosi svemoćnoj policiji, očekivali su da im naredi da ščepaju varvarina. Ali, Demetrio nije ništa naredio. Arus je gledao čas jednog čas drugog i pitao se šta se dešava u oštrom umu iza lica jastreba na koga je inkvizitor podsećao. Možda se plašio da razbudi varvarsku mahnitost Simerijanca, a možda i nije verovao da je ovaj ubica.

— Nisam te optužio za ubistvo Kalijana — oštro je rekao Demetrio.

— Ali, moraš priznati da sve upućuje na to. Kako si ušao u Hram?

— Sakrio sam se u senku stovarišta iza ove zgrade — gundajući odgovori Konan. — Kada je ovo pseto — on prstom pokaza na Arusa — zašlo za ugao, pritrčao sam zidu i popeo se...

— To je laž! — umeša se Arus. — Niko ne može da se popne uz ravan zid!

— Zar nikada nisi video Simerijanca kako se penje uz vertikalnu stenu? — upita Demetrio. — Osim toga, ja vodim ovu istragu. Nastavi, Konane.

— Ugao je ukrašen reljefom — reče Simerijanac. — Lako mi je bilo da se popnem. Bio sam na krovu pre nego što se ovo pseto ponovo pojavilo sa te strane. Našao sam kapak na krovu koji je bio pričvršćen jednom gvozdenom šipkom koja je išla celom njegovom dužinom i zaključavala se iznutra. Presekao sam šipku na pola...

Setivši se debljine šipke, Avus glasno uzdahnu i odmače se od varvarina koji se rasejano namršti na njega i nastavi: — Ušao sam kroz ta vrata u jednu prostoriju. Nisam se zadržavao, već sam krenuo pravo ka stepenicama...

— Otkuda si znao gde su stepenice? Samo je Kalijanovim slugama i bogatim mušterijama bilo dozvoljeno da se popnu u gornje odaje.

Konan je tvrdoglavo ćutao.

— Šta si uradio pošto si stigao do stepenica? — pitao je Demetrio.

— Sišao sam — promrmlja Simerijanac. — Vodile su u odaju iza onih vrata pod zavesom. Kada sam sišao dole, čuo sam kako se otvaraju neka druga vrata.

Provirio sam i ugledao ovo pseto kako stoji iznad leša.

— Zašto si izašao iz skrovišta?

— Zato što sam prvo pomislio da je i on lopov koji je došao da ukrade ono...

— Simerijanac iznenada zamuče.

— Ono što si ti došao da ukradeš! — dovrši Demetrio Konanovu misao. — Nisi se zadržavao u gornjim odajama gde se nalazi najskupocenija roba. Neko ko dobro poznaje ovaj Hram te je poslao da ukradeš jednu određenu stvar!

— I da ubije Kalijana Publika! — uzviknu Dion. — Tako mi Mitre, imamo ga! Uhvatite ga, ljudi! Dobićemo priznanje još pre jutra!

Izustivši neku psovku na stranom jeziku, Konan se izmače i isuka svoj oštri mač takvom žestinom da je on zazviždao.

— Nazad, ako cenite svoje pseće živote! — zarežao je. — Zato što mučite trgovce i skidate i tucete bludnice da bi ih naterali da progovore, nemojte misliti da ćete moći da spustite svoje šape na jednog brđanina! Poigraj se sa svojim lukom, čuvaru, i ja ću ti proburaziti stomak svojom petom!

— Čekajte! — uzviknu Demetrio. — Smiri svoje pse čuvare, Dione. Još uvek nisam ubeđen da je ovaj čovek ubica.

Demetrio se naže ka Dionu i šapnu mu nešto u uvo što Arus nije mogao da čuje, ali je pomislio da se radi o planu kako da Konana liše mača.

— U redu — nevoljno reče Dion. — Na mesta, ljudi, ali ne skidajte oči sa njega.

— Daj mi tvoj mač — reče Demetrio Konanu.

— Uzmi ga ako smeš! — ponovo zarezha Konan.

Inkvizitor sleže ramenima.

— U redu. Ali, ne pokušavaj da pobegneš. Ljudi sa samostrelima motre na ovu kuću sa ulice.

Varvarin spusti mač, mada je i dalje bio na oprezu. Demetrio opet baci pogled na leš.

— Zadavljen — promrmljao je. — Zašto bi ga zadavio ako je udarac mačem mnogo brži i sigurniji? Ovi Simerijanci se rađaju sa mačem u ruci, kako se priča; nikada nisam čuo da je neko od njih ubio čoveka na ovaj način.

— Možda je tako uradio da otkloni sumnju — primeti Dion.

— Možda.

Demetrio iskusnim rukama opipa telo.

— Mrtav je sigurno već pola sata. Ako Konan govori istinu, ne verujem da bi imao vremena da ga ubije pre nego što je Arus ušao. Istina, možda i laže.

Možda je ušao unutra mnogo ranije.

— Preskočio sam preko zida pošto je Arus poslednji put obišao zgradu — promumla Konan.

— To ti kažeš.

Demetrio je razgledao vrat mrtvog čoveka. Bio je potpuno smrvljen i ljubičaste boje. Glava je visila o slomljenoj kičmi. Demetrio sumnjičavo zavrte glavom.

— Zašto bi ubica koristio konopac deblji od ljudske ruke? I kakva je to snaga ovako smrvila vrat?

On se podiže i priđe najbližim vratima u hodniku.

— Evo jedne biste koja je srušena iz svog ležišta blizu vrata — primetio je.

— A i vrata su izgrebana i draperija preko njih pokidana... Ubica mora da je napao Kalijana Publika u toj sobi. Možda se otrgao od ubice ili ga povukao za sobom dok je bežao. U svakom slučaju, uspeo je da se dotetura do hodnika gde ga je ubica stigao i ubio.

— A ako ovaj nevernik nije ubica, gde je onda pravi? — pitao je prefekt.

— Simerijanac još uvek nije van sumnje — opomenu ga inkvizitor.
— Ali, pretražićemo tu odaju...

Rekavši to, on naglo zastade i oslušnu. Sa ulice je dopirao zvuk točkova kočije koja se približavala. Već sledećeg trenutka, zvuk je nestao.

— Dione! — dreknu inkvizitor. — Pošalji dvojicu ljudi da nađu tu kočiju.

Neka dovedu vozača ovamo.

— Sudeći prema zvuku — umeša se Arus, koji je poznavao sve zvuke sa ulice — rekao bih da se kočija zaustavila ispred Promerove kuće, prekoputa radnje trgovca svilom.

— Ko je Promero? — upita Demetrio.

— Glavni pisar Kalijana Publika.

— Dovedite i njega — reče Demetrio.

Dvojica stražara odmarširaše napolje. Demetrio je i dalje ispitivao leš; Dion i ostali policajci su gledali Konana koji je stajao malo dalje sa isukanim mačem, podsećajući na bronzanu statuu koja je oličavala opasnost. Uskoro se začu bat koraka u neposrednoj blizini i dva stražara umarširaše u hodnik vodeći jednog snažno građenog čoveka tamne boje kože sa kožnom kacigom na glavi i odevenog u dugu tuniku vozača kočija, sa bičem u ruci, kao i jednog sitnog, strašljivog čovečuljka tipičnog za klasu koja je, uzdigavši se iz redova zanatlija, opskrbljavala bogate trgovce glavnim pomoćnicima. čovečuljak ustuknu uz krik kada je video šta leži na podu.

— O, znao sam da će se iz ovoga izroditi samo zlo — zacvileo je.

Demetrio mu se obrati:

— Ti si Promero, glavni pisar, pretpostavljam. A ti?

— Ja sam Enaro, vozač Kalijana Publika.

— Nisi baš preterano ožalošćen ovim prizorom — primeti Demetrio.
Tamne oči sevnuše.

— Zašto bih bio ožalošćen? Neko je učinio ono što sam ja žudeo da uradim, ali nisam smeo.

— Tako! — promrmlja inkvizitor. — Ti si slobodan čovek, zar ne?

Enarove oči se ispuniše gorčinom dok je pomerao svoju tuniku da bi pokazao žig roba dužnika na svom ramenu.

— Da li si znao da će se tvoj gospodar vratiti ovamo večeras?.

— Ne. Kao i obično, doterao sam kočiju večeras pred Hram. On je ušao i ja sam krenuo put njegove vile. Međutim, pre nego što smo izašli na Palijanski drum, naredio mi je da okrenem i vratim ga nazad. Bio je veoma uznemiren.

— Da li si ga vratio u Hram?

— Ne. Naredio mi je da se zaustavim ispred Promerove kuće. Tu mi je rekao da idem i naredio da se vratim po njega odmah posle ponoći.

— Kada je to, otprilike, bilo?

— Odmah po sumraku. Ulice su bile skoro puste.

— I šta si ti onda uradio?

— Vratio sam se u prostorije za robove gde sam ostao dok nije došlo vreme da pođem Promerovoj kući. Odvezao sam se pravo tamo. Vaši ljudi su me zgrabili dok sam na vratima razgovarao sa Promerom.

— Znaš li zašto je Kalijan išao Promerovoj kući?

— Nikada nije razgovarao sa robovima o svojim poslovima.

Demetrio se obrati Promeru.

— Šti ti znaš o tome?

— Ništa — odvrati pisar cvokoćući.

— Da li je Kalijan Publico došao tvojoj kući kao što vozač tvrdi?

— Jeste, gospodine.

— Koliko se dugo zadržao?

— Veoma kratko. A onda je otišao.

— Da li je iz tvoje kuće otišao u Hram?

— Ne znam! — uzviknu pisar.

— Zašto je dolazio tvojoj kući?

— Trebalo je da razgovaramo o poslovima.

— Lažeš — reče Demetrio. — Zašto je dolazio tvojoj kući?

— Ne znam! Ništa ja ne znam! — histeričnim glasom reče Promero.
— Ja ništa s tim nisam imao...

— Nateraj ga da govori, Dione — naredi Demetrio.

Dion to jedva dočeka i daje znak jednom svom čoveku koji, divlje se cereći, priđe dvojici zarobljenika.

— Znaš li ti ko sam ja? — zareža isturivši glavu ka nemoćnoj žrtvi.

— Ti si Posthumo — zlovoljno reče pisar. — Ti si izbio oko jednoj devojci u sudnici zato što nije htela da osumnjiči svog ljubavnika.

— Ja uvek postignem ono što hoću! — zaurla stražar.

Vene na njegovom debelom vratu iskočiše, a lice mu se zajapuri kada je zgrabio jadnog pisara za kragnu i zategao je, tako da je skoro pridavio nesrećnika.

— Govori, pacove! — zarežao je — Odgovori inkvizitoru!

— O, Mitra, smiluj mi se! vrisnuo je nesrećnik. — Kunem se...

Posthumo ga raspali svom snagom, prvo po jednom obrazu, a onda i po drugom, pa ga baci na pod i precizno šutnu.

— Milost! — jaukao je čovek. — Reći ću, sve ću reći...

— Onda ustani, pseto! — zagrme Posthumo. — Nemoj da ležiš i civiliš!

Dion hitro pogleda Konana da vidi da li je i on zadivljen ovim prizorom.

— Vidiš li šta se dešava sa onima koji pokušavaju da prevare policiju?

Konan pljunu u stranu iskazujući time svoj prezir.

— On je slabić i budala — zarežao je. — Neka me samo neko od vas takne, rasuću mu utrobu po podu.

— Hoćeš li sada da govoriš? — umorno upita Demetrio.

— Ono što znam — poče plačnim glasom pisar. — Kalijan je došao u moju kuću ubrzo pošto sam i sam stigao. Otišao sam iz Hrama u isto vreme kada i on.

Otpustio je svog vozača. Zapretio je da će me otpustiti ako ikome ispričam o ovome. Ja sam siromah čovek, moja gospodo, bez prijatelja i veza. Ako izgubim posao kod njega, umreću od gladi.

— Šta se to mene tiče? — primeti Demetrio. — Koliko se dugo zadržao u tvojoj kući?

— Rekao bih da je sedeo sve do pola sata do ponoći. Onda je pošao, rekavši mi da ide u Hram i da će se vratiti pošto ovde obavi neka posla.

— Šta je to nameravao ovde da uradi?

Promero je oklevao, ali mu jedan pogled na iscereno Posthumovo lice odveza jezik.

— Hteo je da pogleda nešto u Hramu.

— Ali, zašto je dolazio ovamo sam, tako tajanstveno?

— Zato što ta stvar nije pripadala njemu. Stigla je u zoru, sa karavanom sa juga. Ljudi iz karavana nisu ništa o tome znali, osim da su im je poverili ljudi iz karavana koji je putovao iz Stigije i da je bila namenjena Karantu iz Hanumara, svešteniku Ibisa. Vođi karavana su ti isti ljudi dobro platili da je direktno preda Karantu, ali je taj razbojnik hteo da krene pravo u Akviloniju putem na kome Hanumar ne leži. Zato je zamolio da je ostavi u Hramu dok Karant ne pošalje po nju.

Kalijan se složio i rekao mu da će lično poslati slugu da obavesti Karanta o tome. Ali, kada su ti ljudi otišli, i ja podsetio Kalijana na glasnika, on mi je zabranio da o tome govorim. Onda je seo i zagledao se u predmet koji su ti ljudi ostavili.

— A šta je to bilo?

— Neka vrsta sarkofaga koja se može naći u drevnim grobnicama Stigije.

Ali, ovaj je bio okruglog oblika, kao pokrivena metalna zdela. Izgledalo je kao da je načinjena od bakra, ali je bila znatno tvrđa. U nju su bili utisnuti hijeroglifi kakvi se nalaze na drevnim menhirima u južnoj Stigiji. Poklopac je bio pričvršćen za zdelu izrezbarenim bakarnim trakama.

— Šta je bilo unutra?

— Ljudi iz karavana nisu znali. Samo su rekli da su im oni koji su im dali taj predmet rekli da se radi o starini neprocenjive vrednosti koja je nađena u grobnicama daleko ispod piramida i da se šalje Karantu »iz ljubavi koju pošiljalac oseća za sveštenika Ibisa«. Kalijan Publiko je smatrao da se u njoj nalazi dijadema kraljeva-divova, naroda koji je živeo u toj zemlji mraka pre nego što su tamo stigli preci Stigijaca. Pokazao mi je jednu šaru urezanu na poklopcu za koju se kleo da predstavlja dijademu koju su, prema legendi, nosili čudovišni kraljevi.

Odlučio je da otvori zdelu i vidi šta se u njoj nalazi Ponašao se kao luđak kad god bi pomislio na dijademu iz legendi koja je ukrašena draguljima za koje je samo ta drevna rasa znala. Jedan takav dragulj je vredeo više nego svi dragulji modernog sveta.

Upozorio sam ga da to ne čini. Ali, nešto pre ponoći, otišao je sam u Hram, skrivajući se u senci dok čuvar nije otišao na drugu stranu zgrade, a onda je ušao posluživši se svojim ključem. Pratio sam ga pogledom iz senke radnje svilarskog trgovca sve dok nije ušao unutra, a onda sam se vratio kući. Ukoliko se u zdeli nalazila dijadema, ili bilo šta drugo od neprocenjive vrednosti, nameravao je da to sakrije negde u Hramu, a onda neopažen izađe napolje.

Potom bi, ujutro, podigao veliku dreku kako su lopovi orobili njegov Hram i odneli Karantov poklon. Niko ne bi znao za njegov poduhvat osim vozača i mene. Mi bismo, naravno, ćutali kao zaliveni.

— Ali, šta je sa čuvarem? — primeti Demetrio.

— Kalijan nije nameravao da ga čuvar vidi; hteo je da ga žrtvuje kao saučesnika lopova — odgovori Promero.

Arus proguta knedlu i preblede.

— Gde je taj sarkofag? — upita Demetrio.

Promero pokaza prstom.

— Tako, znači! U istoj sobi u kojoj je Kalijan bio napadnut!

Promero počeo da krši svoje mršave ruke.

— Zašto bi iko iz Stigije poslao poklon Karantu? Drevna božanstva i čudne munje su i ranije putovali karavanima, ali, ko to u Stigiji toliko voli sveštenika Ibisa, kada tamo još uvek obožavaju vrhovnog đavola, Seta, koji se svija među grobnicama u tami? Bog Ibis ratuje sa Setom od praskozorja čovečanstva, a Karant se celog života borio protiv Setovih sveštenika. Nešto mračno, podmuklo se krije ovde.

— Pokaži nam sarkofag — naredi Demetrio.

Oklevajući, Promero ih povede.

Svi pođoše za njim, čak i Konan, koji se nije obazirao na poglede stražara, već je glumio radoznalost. Prošli su pored pokidanih draperija i ušli u odaju koja je bila slabije osvetljena od hodnika. Vrata sa obe strane su vodila u druge prostorije, a njeni zidovi su bili ukrašeni fantastičnim likovima čudnih zemalja i dalekih naroda.

Promero odjednom uzviknu: — Gledajte! Zdela! Otvorena je — i prazna!

Nasred prostorije stajala je čudna zdela cilindričnog oblika i crne boje, gotovo metar visoka i približno toliko široka. Teški, izrezbareni poklopac je ležao na podu, a pored njega čekić i dleto. Demetrio zaviri unutra, zagleda se na časak u nejasne hijerogliffe, a onda se obrati Konanu.

— Ovo si hteo da ukradeš?

Varvarin zavrte glavom.

— Kako jedan čovek može to da odnese?

— Trake su presečene ovim dletom — razmišljao je Demetrio. — I to nabrzo. Evo tragova promašenih udaraca čekićem u metal. Možemo pretpostaviti da je Kalijan otvorio zdelu. Neko je bio skriven u blizini, najverovatnije iza draperije na vratima. Kada je Kalijan otvorio zdelu, ubica je skočio na njega.

— Ovo nisu čista posla — drhtavim glasom primeti pisar. — Stvar je isuviše stara da bi bila sveta. Ko je ikada video takav metal? Izgleda da je tvrdi od akvilonskog čelika, pa ipak je zarđao i pojedena na nekim mestima. A vidite ovde, na poklopcu — pokaza Promero drhtavim prstom. — Šta li je ovo?

Demetrio se naže da bi bolje pogledao izrezbarenu šaru.

— Rekao bih da predstavlja nekakvu krunu — promrmljao je.

— Ne! — uzviknu Promero. — Upozorio sam Kalijana, ali on mi nije verovao! To je krljuštava zmija savijena u klupko sa repom u ustima. To je znak Seta, Stare zmije, boga Stigijaca! Ova zdela je isuviše stara za ljudski svet. To je relikvija iz vremena kada je Set hodao zemljom u ljudskom obličju. Možda je rasa koju je on začeo polagala kosti svojih kraljeva u ovakve posude!

— I ti hoćeš da nas ubediš da su te trule kosti ustale, zadavile Kalijana Publika i odšetale?

— Ne bih rekao da je u ovu zdelu sahranjen čovek — prošaputa pisar. — Koji bi čovek tu mogao da legne?

Demetrio opsova.

— Ako Konan nije ubica, onda se zločinac još uvek nalazi u ovoj zgradi.

Dion i Arus će ostati sa mnom, kao i sva tri zarobljenika. Ostali neka pretraže kuću! Ubica je, ako je uspeo da pobegne pre nego što je Arus našao telo, mogao da ode samo onim putem kojim je Konan došao. U tom slučaju, varvarin ga je video.

— Nisam video nikoga osim ovog psa — zareža Konan i pokaza na Arusa.

— Naravno da nisi, pošto si ti ubica — reče Dion. — Samo gubimo vreme, ali pretražićemo kuću forme radi. A ako ne nađemo nikoga, obećavam ti da ćeš goreti na lomači. Seti se zakona, moj crnokosi divljaku: Ako ubiješ zanatliju, ideš u rudnik; za ubistvo trgovca visiš; a za ubistvo vlastelina goriš!

Konan iskezi zube u znak odgovora. Policajci otpočeše pretres. Oni koji su ostali u odaji sa zdelom čuli su ih kako trupkaju uz i niz stepenice, pomeraju predmete, otvaraju vrata i dovikuju se iz sobe u sobu.

— Konane, znaš li šta znači ako nikoga ne nađu? — upita Demetrio.

— Ja ga nisam ubio — obrecnu se Simerijanac. — Da je pokušao da me zaustavi, rascopao bih mu lobanju; ovako, naišao sam samo na njegov leš.

— Ipak, neko te je poslao ovamo da kradeš — nastavi Demetrio. — Pošto ćutiš, umešan si u ovo ubistvo. Samo činjenica da si ovde je dovoljna da odeš u rudnike, bilo da priznaš krivicu ili ne. Ali, ako ispričaš celu priču, možeš da se spaseš lomače.

— Pa — promrmlja varvarin mrzovoljno. — Došao sam da ukradem zamorijanski dijamantski pehar. Jedan čovek mi je dao plan Hrama i rekao gde ću naći pehar. Čuvaju ga u onoj odaji — reče Konan pokazavši rukom — u podu ispod bronzanog šemitskog božanstva.

— To je tačno — umeša se Promero. — Mislio sam da samo nekoliko ljudi zna za to skrovište.

— Da si uspeo da ukradeš pehar, da li bi ga odneo čoveku koji te je unajmio? — podrugljivo upita Dion.

Ponovo blesnu gnev u varvarinovim očima.

— Ja nisam pseto — promrmlja. — Ja držim reč.

— Ko te je poslao ovamo? — upita Demetrio, ali Konan je uporno ćutao.

Stražari se ubrzo vratili.

— Niko se ne krije u ovoj kući — rekoše gotovo u glas. — Prevrnuli smo celu zgradu. Našli smo kapak kroz koji je varvarin ušao i presečenu šipku. Da je neko pobegao tim putem, videli bi ga naši ljudi. Osim toga, morao bi da nagomila nameštaj kako bi iznutra dohvatio kapak, a to nije učinjeno. A možda je izašao i na glavna vrata pre nego što je Arus stigao do te strane?

— Možda, ali nije — reče Demetrio. — Reza je bila navučena sa unutrašnje strane, a ključevi koji otvaraju rezu nalaze se samo kod Arusa i o pojasu Kalijana Publika.

— Čini mi se da sam video konopac koji je ubica upotrebio — reče drugi stražar.

— Gde je, budalo? — uzviknu Dion.

— U odaji do ove — odgovori stražar. — Debeo, crni kabl obavijen oko jednog mermernog stuba. Nisam mogao da ga dohvatim.

Poveo ih je u sobu punu mermernih kipova i pokazao rukom ka jednom visokom stubu. A onda stade i izbulji se.

— Nema ga više! — uzviknuo je.

— Nikada nije ni bio tu — podrugnu se Dion.

— Mitre mi, jeste! Bio je obavijen oko stuba odmah iznad ovog izgraviranog lišća. Gore je tako mračno da nisam mogao da vidim, ali konopac je bio tamo.

— Pijan si — reče Demetrio. — Isuviše je visoko, a niko ne može da se uspne uz tako gladak stub.

— Možda može Simerijanac — primeti neko.

— Možda. Recimo da je Konan zadavio Kalijana, vezao konopac oko stuba, prešao hodnik i sakrio se u sobi gde su stepenice. Kako je onda mogao da skloni konopac pošto si ga ti video? Konan je sve vreme bio s nama odkako je Arus našao leš. Ne, kažem vam, Konan nije počinio ovo ubistvo. Verujem da je pravi ubica ubio Kalijana kako bi se dočepao onoga što je bilo u zdeli i sada se krije na nekom skrovitom mestu u Hramu. Ako ga ne nađemo, moraćemo da otpušimo varvarina kako bismo zadovoljili pravdu. Ali, gde je Promero?

Brzo se vratiše u hodnik u kojem je ležalo nepomično telo. Dion pozva Promera koji istog časa izađe iz odaje u kojoj je stajala zdela. Drhtao je, a lice mu je bilo mrtvački bledo.

— Šta ti je, čoveče? — ljutito upita Demetrio.

— Našao sam jedan simbol na dnu zdele — cvokoćući izu sti Promero. — Ne radi se o nekom drevnom hijeroglifu, već o simbolu koji je skoro urezan! To je znak Tot-Amona, stigijskog čarobnjaka, Karantovog smrtnog neprijatelja!

Mora da je našao ovu zdelu u nekoj jezivoj pećini ispod prokletih piramida!

Bogovi starog doba nisu umirali kao što umiru ljudi. Oni su padali u dubok san, a njihovi sledbenici su ih zatvarali u sarkofage, kako strana ruka ne bi mogla da prekine njihov san! Tot-Amon je poslao smrt Karantu, a Kalijanova pohlepa je oslobodila taj užas — koji se krije tu negde, oko nas, i možda se još ovog časa sprema da nas napadne!

— Glupane jedan! — uzviknu Dion i tresnu Promera preko usta. — Pa, Demetrio — reče obrativši se inkvizitoru — ne vidim zašto sada ne bih uhapsio ovog varvarina...

— Gledajte! — iznenada povika Simerijanac gledajući u vrata koja su vodila u odaju sa kipovima. — Video sam nešto u onoj sobi. Prešlo je preko poda kao senka.

— Bah — podrugnu se Posthumo. — Pretražili smo tu odaju...

— On je video nešto! — povikao je Promero paničnim glasom. — Ovo mesto je proketo! Nešto je izašlo iz sarkofaga i ubilo Kalijana Publika! Sakrilo se tamo gde čovek ne može da se sakrije i sada vreba u onoj odaji!

Zgrabio je Diona za rukav.

— Pretražite tu sobu još jednom, gospodine!

Dok se prefekt oslobađao paničnog stiska izbezumljenog pisara, Posthumo reče:

— Sam ćeš je pretražiti, pisaru!

Zgrabivši ga za kragnu i pojas, on ponese užasnutog čoveka ka vratima i baci ga unutra. Čovek ošamućen pade na pod.

— Dosta! — prodera se Dion motreći ćutljivog Simerijanca. Prefekt podiže ruku i atmosfera se ispuni električitetom. Ali, u tom času, pojava čuvara koji je vukao jednu vitku, bogato odevenu priliku, prekide napetost.

— Šunjao se iza Hrama — reče čuvar i zastade očekujući pohvalu.

Umesto pohvale, dobi grdnju.

— Odmah pusti tog čoveka, ćorava budalo! — povikao je prefekt.
— Zar ne poznaješ Aztrijasa Petanija, guvernerovog nećaka?

Posramljeni stražar se izmače u stranu, a kočoperni mladi plemić brižljivo ispravi nabore na svom vezenom rukavu.

— Nemoj se izvinjavati, dobri Dione — šuškvim glasom reče mladić. — Sve to spada u rok službe, znam. Vraćao sam se sa jedne terevenke i to pešice, kako bi mi se glava razbistrila od vinskih isparenja. Ali, šta se to desilo? Mitre mi, pa to je ubistvo!

— Jeste ubistvo, gospodaru — potvrdi prefekt. — Ali, imamo i osumnjičenog koji će, iako Demetrio nije sasvim siguran, nesumnjivo završiti na lomači.

— Taj divljak opasno izgleda — promrmlja mladi plemić. — Kako se uopšte može i posumnjati u njegovu krivicu? Nikada ranije nisam video takvog razbojnika.

— O, jesi, jesi, ti napirlitano pseto — zareža Simerijanac. — Video si kada si me unajmio da ukradem zamorijanski pehar za tebe. Terevenka, a? Čekao si u senci da ti donesem plen. Ne bih otkrio tvoje ime da si bio pošten. Sada reci ovim psima da si me video kako se penjem uza onaj zid kada je čuvar obavio poslednji obilazak, tako da će im biti jasno da nisam imao vremena da ubijem ovu debelu svinju pre nego što je Arus ušao i otkrio leš.

Demetrio upitno pogleda Aztrijasa koji ne promeni boju.

— Ukoliko je istina ono što kaže, gospodine — reče inkvizitor — skida se sumnja sa njega da je počinio ubistvo, a mi ćemo lako zataškati pokušaj krađe.

Simerijanac zaslužuje deset godina teškog rada zbog provale; ali, dovoljna je vaša reč da izvedemo kao da je pobegao, što niko osim nas ovde neće znati.

Shvatam vas, niste vi prvi mladi plemić koji mora da pribegne ovakvim sredstvima da bi platio kockarske dugove i slično, ali možete računati na našu diskreciju.

Konan pogleda mladog plemića, ali on sleže ramenima i prikri zev nežnom, bledom šakom.

— Ne poznajem ga — odgovorio je. — Lud je što tvrdi da sam ga ja platio.

Neka dobije ono što zaslužuje. Deluje snažno, pa će mu rad u rudnicma prijati.

Konan zinu od iznenađenja, a oči mu zaiskrše od besa. Stražari se uspraviše i čvrsto stegoše svoje halebarde; ali, brzo su se opustili kada je on oborio glavu kao da se miri sa sudbinom. Arus nije bio siguran da li ih mladić posmatra ispod gustih, crnih obrva ili ne.

Simerijanac je napao bez upozorenja, kao kobra. Njegov mač blesnu pri svetlosti sveća. Aztrijas vrisnu, ali kratko. Njegov glava polete sa ramena u potoku krvi. Na licu mu se zauvek sledila maska užasa.

Demetrio izvuče bodež i krete napred da zada udarac. Hitar kao mačka, Konan se okrete i uperi mač ka inkvizitorovom trbuhu. Demetrio se instinktivno izmače, jedva izbegavši smrt. Mač mu se ipak zari u butinu, okrznu kost i prođe na drugu stranu. Demetrio se skljoka na kolena uzviknuvši od bola.

Konan ni za tren nije zastao. Halebarda koju je Dion podigao, zaustavila je Konanov mač da mu ne raspoluti glavu. Ipak, mač je skliznuo niz dršku halebarde i odsekao prefektovo uvo. Zaslepljujuća brzina kojom se varvarin kretao paralizovala je policiju. Polovina bi bila posečena pre nego što bi uspeli da uzvrate udarac da kršni Posthumo, više srećom nego veštinom, nije uspeo da zgrabi Simerijanca i blokira mu ruku u kojoj je držao mač. Konan istog časa podiže levu ruku ka stražarevoj glavi i Posthumo pade u stranu, vrišteći i držeći šaku na krvavoj i praznoj duplji u kojoj mu je do maločas bilo oko.

Konan izmače naletima halebardi. Skokom se izvuče iz kruga neprijatelja, pa se nađe na mestu gde je Arus zatezao svoj samostrel. Snažni udarac nogom u stomak obori Arusa na zemlju. Konan spusti nogu na njegova usta. Čuvar vrisnu kroz polomljene zube, pljujući krvavu penu.

A onda se svi ukopaše u mestu kada se zgradom razleže užasni krik koji je dopirao iz odaje u koju je Posthumo bacio Promera. Plišane draperije se razvukoše i pisar se, teturajući, pojavi na vratima potresan snažnim, prigušenim jecajima, dok su mu suze tekle niz blede lice i kapale sa širom otvorenih usta kao u idiota.

Svi su zapanjeno buljili u njega: Konan sa svojim uzdignutim mačem, policajci sa svojim halebardama, Demetrio koji se valjao na

sofi pokušavajući da zaustavi krv koja je šikljala iz ogromne rane na nozi, Dion sa šakom na onome što mu je ostalo od uva, Arus plačući i izbacujući komadiće polomljenih zuba. Čak je i Posthumus prestao da urla i zažmiri na oko koje mu je ostalo.

Zanoseći se Promero, izađe u hodnik i pade pred njih, cerekajući se luđačkim smehom:

— Bog ima dugu ruku, ha, ha, ha! O, prokleta dugu ruku!

A onda, zgrčivši se snažno, pade, prazno se cereći na tamnu tavanicu.

— Mrtav je — prošapta Dion glasom punim strahopoštovanja, zaboravljajući svoju ranu i varvarina koji je pored njega stajao sa isukanim krvavim mačem.

Dion se naže nad pisarevo telo, a onda se uspravi, iskolačenih sitnih očiju.

— Nije ranjen. Mitrinog mi imena, šta se nalazi u toj odaji?

Onda ih sve obuze užas i oni vrišteći potrčaše ka spoljnim vratima. Stražari su, odbacivši svoje halebarde, naleteli na već zakrčena vrata i počeli da grebu i guraju izbezumljenu masu. Ubrzo su provalili kroz vrata kao luđaci. Arus pođe za njima, onda i poluslepi Posthumus koji se teturao za svojim drugovima, cičeći kao svinja i moleći ih da ga ne ostave. Bio je među poslednjima, ali su ovi uspeli da ga obore i izgaze, derući se od straha. Puzio je za njima. Pridružio mu se Demetrio, hramljući i stežući butinu iz koje je liptala krv. Policajci, vozač kočija, čuvar i starešine, ranjeni ili nepovređeni, izleteli su na ulicu vrišteći i tako upaničili policajce koji su sa ulice motrili na kuću, pa se i oni razbežaše, ne pitajući za razlog uzbune.

Konan je stajao usred širokog hodnika potpuno sam, ako se izuzmu tri leša na podu. Varvarin čvršće steže dršku svog mača i uđe u odaju užasa. Svuda su visile bogate svilene tapiserije. Svileni jastuci i divani su bili razmešteni po sobi, u nemarnoj raskoši. Iznad teškog, pozlaćenog paravana, jedno lice je posmatralo Simerijanca.

Konan je sa čuđenjem gledao hladnu, klasičnu lepotu tog lika. Nešto slično nikada nije video među ljudima. Ni slabost, ni milost, niti svirepost, niti ljubaznost, niti bilo koja druga ljudska emocija se nisu videli na tom licu. Ono je moglo biti i mermerna maska nekog drevnog božanstva koju je isklesala ruka majstora, ali je lice

pokazivalo znake života — života hladnog i čudnog, onakvog kakvog Simerijanac nikada nije upoznao niti ie mogao da razume.

Kroz glavu mu je proletelo da bi i mermerno telo iza paravana isto tako bilo savršeno; moralo je biti savršeno, mislio je, pošto je bilo tako neljudski lepo.

Ali, jedino je video fino izvajano lice koje se ljuljalo na jednu i drugu stranu.

Pune usne se otvoriše i izgovoriše jednu jedinu reč, bogatim, vibrirajućim tonom koji je podsećao na zvuk zlatnih zvona u hramovima nestalim u džunglama Kitaja. Jezik mu je bio nepoznat, odavno zaboravljen usponom ljudskih kraljevina, ali je Konan osećao da znači »dođi«.

I Simerijanac dođe, očajnički skočivši i zamahnuvši svojim mačem. Prelepa glava se odvoji od tela, pade na pod sa jedne strane paravana i otkotrlja malo dalje, a onda se potpuno umiri.

I tek tada se Konanu naježi koža. Paravan se zatrese i podiže pod uticajem neke sile iza njega. Video je i čuo ljude kada umiru, ali nikada nije čuo nijedno ljudsko biće da ispušta takve zvuke u samrtnom ropcu. Nešto je lupalo, treskalo.

Paravan se opet potresao, zaljuljao, nagnuo i pao Konanu pred noge uz jak, metalni zvuk. Konan pogleda iza srušenog paravana.

I tada ugleda sav užas koji se tu krio. Dao se u bekstvo. Nije se zaustavljao sve dok tornjevi Numalije ne izbledeše pri jutarnjoj svetlosti. Pomisao na Seta, kao i na Setovu decu koja su nekada vladala planetom i koja su sada spavala u svojim mračnim pećinama ispod crnih piramida bila mu je kao košmar. Iza pozlaćenog paravana nije ležalo ljudsko telo — samo sjajni, bezglavi trup divovske zmije.

BITANGE U KUĆI

Donekle razočaran nemogućnošću da izbegne natprirodne prepreke u redovnom obavljanju svog poziva, a i svestan da mu u Nemediji gori tle pod nogama, Konan se vraća na jug, u Korintiju, gde nastavlja da se bavi nezakonitim prisvajanjem tuđe imovine. U to vreme ima već devetnaest godina, tvrdi je i iskusniji, čak i oprezniji nego kada se prvi put pojavio u južnim kraljevinama.

»Jedan pobeže, jedan se od života rastavi, jedan zaspao u zlatnoj postelji«. —Stari stih

1.

Prilikom jedne dvorske svečanosti, Nabonidus, Crveni sveštenik, koji je bio istinski vladalac tog grada, dotaknu Murila, mladog plemića, po ramenu. Murilo se okrete i nađe se oči u oči sa sveštenikom i njegovim tajanstvenim pogledom čije je značenje trebalo da rastumači. Ni jedan ni drugi nisu izgovorili ni reč, ali se Nabonidus nakloni i pruži Murilu jednu zlatnu kutijicu. Znajući da Nabonidus nikada ne čini ništa bez razloga, mladi plemić iskoristi prvu priliku da se izvini i ode u svoju sobu. Čim je ušao u sobu, otvori kutijicu. U njoj nađe ljudsko uvo koje je odmah prepoznao po jedinstvenom ožiljku. Oblio ga je znoj.

Više se nije dvoumio u pogledu značenja pogleda Crvenog sveštenika.

I pored namirisanih crnih uvojaka i gizdavog odela, Murilo, nije bio slabić koji bi bez borbe spustio glavu na panj. Nije znao da li se Nabonidus jednostavno poigrava s njim ili mu pruža priliku da ode u dobrovoljno izgnanstvo. Ali činjenica da je još uvek bio živ i slobodan govorila je da pred sobom ima još nekoliko časova, verovatno za meditaciju. Međutim, njemu meditacija nije bila potrebna da donese od luku; njemu je trebalo nekakvo oruđe. A sudbina je obezbedila to oruđe, delujući po krčmama i burdeljima sirotinjske četvrti u času kada je mladi plemić drhtao i razmišljao u onom delu grada gde se nalaze palate od slonovače i ljubičastog mermera u kojima živi aristokratija.

U hramu sveštenika Anua koji se nalazio na samoj granici sirotinjske četvrti, odvijale su se i druge rabote pored molitvi. Sveštenik je bio debeo, a radio je istovremeno i kao primalac ukradenih stvari i špijun za policiju. Posao mu je cvetao, pošto je četvrt sa kojom se graničio hram bila Lavirint, splet blatnjavih, krivudavih uličica i prljavih jazbina koje su posećivali najodvažniji lopovi u kraljevini. Najhrabriji od svih bili su jedan Gunderman, dezertar iz redova plaćeničke vojske, i divlji Simerijanac. Krivicom sveštenika Anua, Gunderman je uhvaćen i obešen na pijačnom trgu. Ali, Simerijanac je pobegao i, saznajući tajnim kanalima za sveštenikovu prevaru, jedne noći se uvukao u Anuov hram i odsekao svešteniku glavu. Taj događaj je uznemirio grad, ali potraga za

ubicom je ostala bez rezultata sve dok ga jedna žena nije odala vlastima. Dovala je kapetana straže i njegove ljude do tajne odaje u kojoj je on ležao pijan.

Prenuvši se iz pijanstva kada su ga zgrabili, ubica je raščerečio kapetana, probio se kroz gomilu njegovih ljudi i sigurno bi utekao da mu piće nije pomutilo svest. Zbunjen i gotovo slep, promašio je otvorena vrata i tako snažno udario glavom u kameni zid da se onesvestio. Kada je došao sebi, nalazio se u najjačoj tamnici u gradu, prikovan za zid lancima koje čak ni njegove varvarske mišice nisu mogle da prekinu.

I u tu ćeliju dođe Murilo, maskiran i zamotan u širok, crn ogrtač.

Simerijanac ga je zagledao sa interesovanjem, verujući da je on dželat koji je došao da ga pogubi. Murilo ga je odmah razuverio, ali je i njegov pogled bio pun interesovanja za varvarina. Čak i pri mutnoj svetlosti tamnice i sa udovima sputanim debelim lancima, primitivna snaga tog čoveka je bila očigledna.

Njegovo snažno telo i mišićavi udovi spajali su snagu grizlija sa brzinom pantera. Ispod guste, crne kose, njegove plave oči su sijale neukrotivim divljaštvom.

— Da li bi hteo da živiš? — upita Murilo.

Varvarin promumla nešto u znak potvrde, a novo interesovanje zaiskri u njegovim očima.

— Ako organizujem tvoje bekstvo, da li ćeš mi učiniti jednu uslugu? — upita plemić.

Simerijanac ne reče ništa, ali je napregnuta pažnja njegovog pogleda bila dovoljna za odgovor.

— Hoću da ubiješ jednog čoveka umesto mene.

— Koga?

Murilov glas se pretvori u šapat. — Nabonidusa, kraljevog sveštenika.

Simerijanac nije pokazao ni iznenađenje ni pometenost. Kao varvarin, nije osećao nikakav strah niti poštovanje prema vlastima koje civilizacija usađuje u čoveku. Niti je pitao zašto je Murilo došao njemu, kada su van zatvora krčme bile pune ubica.

— Kada bi trebalo da pobegnem? — upita on.

— Za jedan sat. U ovom delu tamnice postoji samo jedan stražar noću. A on se može potkupiti. Već je potkupljen. I tako, evo ključeva od tvojih okova.

Skinuću ti lance, a kada prođe jedan sat, čuvar po imenu Atikus će otključati vrata tvoje ćelije. Vezaćeš ga komadima koje si otkinuo od svoje tunike, tako da će vlasti pomisliti da te je neko spolja izvukao i neće sumnjati u njega. Odmah kreni u kuću Crvenog sveštenika i ubij ga.

Potom idi u Pacovsku jazbinu gde će te čekati jedan čovek sa kesom zlata i konjem. S tim možeš da pobegneš iz grada i napustiš zemlju.

— Onda mi skini ove proklete okove — zatraži Simerijanac. — I neka mi stražar donese hranu. Kroma mi, celog dana sam jeo samo bajati hleb i pio običnu vodu, tako da sam iznemogao od gladi.

— Biće kako tražiš. Ali, zapamti — ne smeš da pobegneš pre nego što ja stignem kući.

Oslobođen lanaca, varvarin je ustao i ispružio svoje snažne ruke, ogromne u slabom osvetljenju tamnice. Murilo se još jednom uverio da Simerijanac ima najviše šansi. Još jednom ponovivši uputstva, on izađe iz zatvora, prethodno rekavši Atikusu da zatvoreniku odnese komad pečenja i vrč piva. Znao je da tom stražaru može da veruje, ne samo zbog novca koji mu je dao, već i zbog izvesnih podataka koje je imao o njemu.

Kada se vratio u svoju odaju, Murilo je nadvladao svoja strahovanja.

Nabonidus će ga napasti preko kralja, u to je bio siguran. A pošto kraljevska straža još nije pokucala na njegova vrata, bilo je izvesno da sveštenik još ništa nije rekao kralju. Bez sumnje će sutra o tome govoriti — ako bude živ.

Murilo je verovao da ga Simerijanac neće prevariti. Ali, da li će biti u stanju da izvrši zadatak, trebalo je videti. I ranije je bilo pokušaja da se Crveni sveštenik smakne, ali su ljudi koji su to pokušavali poumivali na jeziv i neobjašnjiv način. Niko od njih nije posedovao vučje nagone koje je posedovao varvarin. Onog časa kada je Murilo, prevrćući u rukama zlatnu kutijicu sa odsečenim uvrnom, svojim tajnim kanalima saznao da je Simerijanac uhvaćen, video je rešenje svog problema.

Pošto se našao u svojoj sobi, ispio je zdravicu tom čoveku čije je ime bilo Konan. I dok je on pio, jedan njegov doušnik dođe da ga obavesti kako je Atikus uhapšen i bačen u tamnicu. Simerijanac nije uspeo da pobjegne.

Murilo oseti kako mu se ledi krv i žilama. Bio je uveren da je u ovaj nagli preokret Nabonidus umešao svoje prste, te ga obuze neka čudna opsesija da je Crveni sveštenik više od ljudskog bića — čarobnjak koji čita misli svojih žrtava i vuče konce na čijim krajevima one igraju kao marionete. Očajanje rodi gnev.

Opasavši mač ispod crnog ogrtača, on izađe iz kuće kroz tajni prolaz i pohita napuštenim ulicama. Ponoć je odbila u času kada je stigao do Nabonidusove kuće koja se uzdizala pred njim usred ograđenog vrta koji ju je delio od susednih poseda.

Zid je bio visok, ali ne i nepremostiv. Nabonidus nije imao mnogo poverenja u obične prepreke od kamena. Trebalo se plašiti onoga što je unutar tih zidina.

Šta je to bilo, Murilo nije tačno znao. Znao je da tu mora da bude neki ogromni krvoločni pas koji tumara vrtom i koji je u nekoliko navrata raščerečio uljeze, kao što lovački pas rastrgne zeca. Šta bi drugo tu još moglo biti, nije ni hteo da misli. Ljudi kojima je bilo dozvoljeno da uđu u kuću poslom, prčali su da je Nabonidus živeo u raskošno opremljenim prostorijama, ali jednostavno, sa malim brojem slugu. I zaista, svi oni su govorili da su videli samo jednog visokog, ćutljivog čoveka po imenu Joka. Za vreme tih poseta, čuli su da se još neko, najverovatnije rob, kreće po kući, ali tu osobu nikada nisu videli. Ipak, najveća tajna te tajanstvene kuće bio je sam Nabonidus koga su njegov talenat za spletku i poznavanje međunarodne politike učinili najmoćnijim čovekom u kraljevini.

Narod, kancelar i kralj pokorno su ga slušali.

Murilo se uzvera uza zid i prebaci preko njega, skočivši u vrt pun senki i lelujavog rastinja. Nisu se videla svetla ni na jednom prozoru na kući. Oni su predstavljali još tamnije kvadrate u tami. Mladi plemić se oprezno ali tiho prikrade zgradi. Očekivao je da se svakog časa razlegne režanje džinovskog psa i da vidi njegovo snažno telo kako u napadu leti kroz vazduh. Pitao se da li bi njegov mač mogao da se suprotstavi takvom napadu, ali nije oklevao. Bilo mu je svejedno da li će umreti pod zubima zveri ili sekirom dželata.

Sapleo se o nešto veliko i mekano. Nagnuvši se bliže, pri slaboj svetlosti zvezda razazna neko mlitavo telo na zemlji. Bio je to pas koji je čuvao vrt. Bio je mrtav. Vrat mu je bio polomljen i videli su se tragovi nečega što je ličilo na ogromne zube. Murilo je pretpostavljao da tako nešto čovek nije mogao da uradi. Zver je naletela na čudovište krvoločnije od sebe. Murilo je nervozno osmotrio mračne žbunove i rastinje; a onda, slegnuvši ramenima, priđe samoj kući.

Prva vrata koja je dotakao nisu bila zaključana. Kročio je oprezno, sa mačem u ruci, i našao se u dugom, mračnom hodniku koji je osvetljavao neki izvor svetlosti iza draperija na drugom kraju hodnika. U celoj kući je vladala grobna tišina. Murilo krete duž hodnika i zastade da proverii kroz draperije. Iza njih je bila jedna osvetljena odaja preko čijih su prozora zavese bile tako gusto navučene da ni zračak svetlosti nije mogao da se probije. Odaja je bila prazna, bar što se ticalo ljudi. Ipak, u njoj se nešto užasno nalazilo. Usred polomljenog nameštaja i pokidanih draperija, što je govorilo o teškoj borbi, ležalo je jedno ljudsko telo. Telo je ležalo na stomaku, ali mu je glava bila tako iskrivljena da je brada počivala na ramenu. Crte lica su bile tako zgrčene da su predstavljale nakazni osmeh koji kao da se rugao užasnutom plemiću.

I prvi put te večeri, Murilova odlučnost kao da je izgubila na snazi. Bacio je jedan nesigurni pogled u pravcu odakle je došao. A onda ga pomisao na panj i dželatovu sekiru ponovo ohrabri i on krete dalje, trudeći se da izbegne iscereni užas koji je ležao nasred sobe. Iako ga nikada ranije nije video, znao je, sudeći prema opisu koji su mu drugi preneli, da se radi o Joki, Nabonidusovom mrzovoljnom slugi.

Provirio je kroz zavesu koja je služila umesto vrata i ugledao široku prostoriju kružnog oblika opasanu galerijom negde na sredini između uglačanog poda i visoke tavanice. Ova prostorija je bila opremljena kao da je za kralja. Na sredini je stajao izrezbaren sto od mahagonija prepun posuda sa vinom i najboljim pečenjima. U tom času Murilo se ukoči. U stolici sa visokim naslonom, leđima okrenuta nje mu, sedela je jedna prilika čija odeća mu se učini poznatom. Primetio je ruku pokrivenu crvenim rukavom kako počiva na naslonu; glava, pokrivena poznatom crvenom kapuljačom ogrtača, bila je povijena

napred, kao da je osoba bila u dubokoj meditaciji. Upravo tako je viđao Nabonidusa stotinu puta na kraljevskom dvoru.

Proklinjajući ubrzane otkucaje svog srca, mladi plemić skoro nečujno stupi u odaju isukanog mača i u stavu spremnom za napad. Njegova žrtva se nije ni pomerila, niti je izgledalo da je čula njegov dolazak. Da li je Crveni sveštenik zaspao ili je to samo leš sedeo na stolici? Samo jedan korak ga je delao od neprijatelja, kada čovek na stolici iznenada ustade i okrete se ka njemu.

Murilo preblede kao na samrti. Mač mu ispade iz ruke i zazveča na uglačanom podu. Njegov užasnuti krik se prolomi odajom; odmah zatim pad ljudskog tela tupo odjeknu. I onda je još jednom zavladała potpuna tišina u kući Crvenog sveštenika.

2.

Ubrzo pošto je Murilo napustio tamnicu u kojoj je Konan Simerijanac bio zatvoren, Atikus donese zatvoreniku ogromni poslužavnik na kome se, između ostalog, nalazio goveđi but i vrč piva. Konan se baci na hranu, a Atikus pođe da još jednom obiđe sve ćelije, kako bi se uverio da je sve u redu i da niko ne može da vidi Konanovo bekstvo. I dok je bio zaokupljen time, jedno odeljenje vojnika umaršira u zatvor i uhapsi ga. Murilo se prevario kada je pomislio da je to hapšenje bilo znak da je plan o Konanovom bekstvu otkriven. Radilo se o sasvim drugoj stvari; Atikus je postao neoprezan u svojim mahinacijama sa podzemljem, tako da ga je sada stigla kazna za neki od ranijih grehova.

Drugi tamničar ga zameni, jedno pouzdano, ispravno stvorenje koga ni ogromne sume novca ne bi mogle da podmire da zanemari svoju dužnost. Bio je nemaštovit, ali je svom poslu pridavao isuviše značaja.

Pošto su Atikusa odveli kako bi ga i zvanično optužili pred sudijom, novi tamničar pođe u rutinski obilazak ćelija. Kada je prošao pored Konanove ćelije, njegovo osećanje mere je bilo toliko šokirano i revoltirano kada je video jednog zatvorenika kako proždire poslednje komade mesa sa ogromne kosti. Još više se izbezumio kada je video da taj zatvorenik čak nije ni u okovima. Pošto se veoma potresao, načinio je grešku što je u ćeliju ušao sam, ne pozivajući stražare iz drugih delova zatvora. To mu je bila prva i poslednja greška u toku službe. Konan mu je razmrskao lobanju goveđom kosti, uzeo mu nož i ključeve i neometano izašao napolje. Kao što mu je Murilo i rekao, noću je u tom delu zatvora bio samo jedan čuvar. Simerijanac napusti zatvor pomoću ključeva koje je uzeo i nađe se na ulici, slobodan kao i da je Murilov plan uspeo.

U senci zatvorskih zidova, Konan zastade da odluči šta će da čini.

Mahinalno je pomislio da sada, pošto je sam pobegao, ne duguje Murilu ništa; ipak, mladi plemić je uklonio njegove okove i sredio da mu pošalju hranu, bez čega bi njegovo bekstvo bilo nemoguće. Konan zaključuje da nešto ipak duguje Murilu, pa pošto je bio od one vrste ljudi koji su uslugu vraćali uslugom, odluči da ispuni obećanje

koje je dao mladom plemiću. Ali, pre toga je imao da obavi neke privatne poslove.

Odbacio je svoju poderanu tuniku i krenuo kroz noć skoro nag. Koračajući, opipavao je nož koji je uzeo od tamničara; bilo je to ubistveno oružje sa dvoseklom oštricom, dugo nekih četrdesetak centimetara. Pažljivo je išao uličicama i zasenčenim trgovima dok nije stigao u četvrt u koju se uputio — u Lavirint. Kretao se sigurnim korakom kroz splet uličica gde je poznavao gotovo svaki kut. I zaista, to je bio pravi lavirint mračnih uličica, zatvorenih dvorišta i zaobilaznih staza; tajanstvenih zvukova i smrada. Ulice nisu bile popločane; blato i prljavština su, pomešani, činili mesto neprijatnim, nepodnošljivim. Za kanalizaciju se tu nije znalo; otpaci su se bacali na ulicu i pravili smrdljive gomile i bare. Ako se nije stupalo uz najveći oprez, prolazniku bi moglo da se desi da upadne u gadne lokve duboke do pasa. Nije bilo čudno ni naići na leš sa prerezanim grkljanom ili razbijene glave. Pošteni svet se klonio Lavirinta i to sa dobrim razlogom.

Konan stiže do svog odredišta baš u času kada je odatle odlazila osoba koju je žarko želeo da sretne. Kada se Konan ušunjao u dvorište, devojka koja ga je otkucala policiji upravo se opraštala od svog novog ljubavnika u sobi na spratu.

Pošto su se njena vrata zatvorila za njim, mladi čovek pipajući krete niz škripave stepenice, zaokupljen svojim mislima koje su se, kao i kod većine stanovnika Lavirinta, odnosile na nezakonito sticanje imovine. Na pola puta niz stepenice, iznenada zastade, a kosa mu se diže na glavi. Neka nejasna prilika je čučala u mraku pred njim, a jedan par očiju je blistao kao oči životinje u lovu.

Skoro životinjsko režanje je bilo poslednje što je čuo u životu, pošto se čudovište bacilo na njega, a oštro sečivo mu rasporilo trbuh. Iznenadeno je jauknuo i beživotno se skljojao na stepenice.

Varvarin je za trenutak stajao nad njim kao zao duh, dok su mu oči sijale u polumraku. Znao je da je neko čuo taj jauk, ali ljudi u Lavirintu su vodili računa da gledaju svoja posla. Samrtnički ropac na nekom mračnom stepeništu nije bio ništa neobično. Neko će izaći da vidi šta se desilo, ali tek posle izvesnog vremena.

Konan se pope uz stepenice i zastade pred vratima koja je odranije znao.

Vrata su bila zatvorena iznutra, ali njegova oštrica prođe između ivice vrata i brave i podiže rezu. Ušao je unutra, zatvorio vrata za sobom i pogledao devojkicu koja ga je odala policiji.

Cura je sedela na neurednom krevetu prekrštenih nogu i odevena u ogrtač.

Prebledela je i pogledala ga kao da vidi duha. Čula je jauk na stepeništu i sada je zurila u njegov krvavi nož. Ali, isuviše je bila zaokupljena strahom za sopstveni život da bi imala vremena da tuguje nad mrtvim ljubavnikom. Počela je da ga moli da joj poštedi život. Konan joj nije odgovarao; samo je stajao i posmatrao je svojim užarenim očima, prevlačeći oštricu svog noža preko žuljevitog palca.

Najzad je pošao kroz sobu. Ona se šćućurila uza zid, uplakanim očima moleći za milost. Grubom šakom je zgrabi za plave uvojke i svuče sa kreveta.

Vrativši nož u korice, on uze svoju izbezumljenu zarobljenicu pod mišku i priđe prozoru. Kao i kod većine kuća tog tipa, i ovde je isturena ivica išla duž celog sprata, sačinjena od mnoštva prozorskih ivica. Konan nogom otvori prozor i izađe na prozorsku ivicu. Da je neko od stanara bio budan, mogao je da vidi jednu bizarnu scenu. Jedan čovek je oprezno koračao ivicom noseći pod miškom polunagu devojkicu koja se otimala. Međutim, njihovo čuđenje ne bi bilo ništa veće od devojčinog.

Kada je stigao do željenog mesta, Konan zastade i slobodnom rukom se uhvati za zid. U samoj zgradi se iznenada začu žagor, što je bio znak da je neko najzad pronašao leš. Njegova zarobljenica je jecala i otimala se, a onda sa novim žarom počela da ga moli za milost. Konan baci pogled na blato i prljavštinu; načas je oslušnuo galamu iz kuće, a i devojčine molbe. Onda je baci ravno u septičku jamu. Uživao je gledajući je kako se praćaka i slušajući prostakluge pune otrova koje mu je upućivala. Čak se i grohotom nasmejao. A onda se uspravio, oslušnuo sve veću graju koja je dopirala iz kuće i rešio da ubije Nabonidusa.

3.

Zveket metala je probudio Murila. On zastenja i ošamućeno se uspravi u sedeći položaj. Oko njega je vladala potpuna tišina i mrkli mrak. Za trenutak se užasnu od pomisli da je možda oslepeo. A onda se seti šta se sve desilo i kosa mu se naježi. Pipkajući oko sebe, on otkri da sedi na podu od ravno spojenih kamenih blokova. Pipajući dalje, saznao je da je i zid od istog materijala. Ustao je oslonio se o zid, uzalud pokušavajući da se orijentiše. Bilo je očigledno da se nalazi u nekoj vrsti zatvora, ali gde i koliko dugo, to nije znao. Kao kroz maglu se prisećao metalnog zveketa, pa se pitao da li su se to gvozdene vrata njegove tamnice zatvorila za njim, ili je time najavljen ulazak dželata.

Na tu pomisao se strese i pipkajući krete duž zida. Svakog časa je očekivao da naiđe na susedni zid, ali je ubrzo shvatio da ide kroz neki hodnik. Držao se zida, plašeći se da ne upadne u neku rupu ili klopku. Iznenada naiđe na nešto.

Ni prst pred sobom nije video, ali ga neko podsvesno čulo upozori. Stao je u mestu. Pred njim je, bez ikakve sumnje, čučalo neko živo biće.

Poverovao je da će mu srce stati kada mu se jedan glas sa varvarskim naglaskom obrati:

— Murilo? Jesi li to ti?

— Konane!

Gotovo se onesvestivši od olakšanja, Murilo poče da pipa po mraku. Najzad uhvati Konana za ogromna, mišićava ramena.

— Dobro je što sam te prepoznao — promumla varvarin. — Samo što te nisam rasporio kao ugojenu svinju.

— Gde smo to mi, u ime Mitre?

— U podrumu ispod kuće Crvenog sveštenika. Ali, zašto...

— Koliko je sati?

— Skoro je prošla ponoć.

Murilo zavrte glavom pokušavajući da razbistri svoju pomućenu svest.

— Šta ti tražiš ovde? — upita Simerijanac.

— Došao sam da ubijem Nabonidusa. Čuo sam da su promenili stražara u zatvoru...

— I jesu — promumla Konan. — Razbio sam glavu novom tamničaru i izašao napolje. Odavno je već trebalo da stignem ovamo, ali sam prethodno morao da posvršavam neke privatne poslove. Pa, hoćemo li Nabonidusu?

Murailo zadrhta.

— Konane, mi smo u kući đavola! Došao sam da potražim neprijatelja, ali u ljudskom obličju; naišao sam na dlakavog đavola iz pakla!

Konan progunđa nešto neodređeno. Neustrašiv kao ranjeni tigar kada su u pitanju bili protivnici u ljudskom obličju, poznavao je sva sujeverna strahovanja jednog primitivca.

— Ušao sam u kuću — prošaputa Murilo, kao da su se u tami krile brojne uši koje prisluškuju. — U spoljnom vrtu sam nabasao na Nabonidusovog psa, iskasapljenog. U kući sam našao Joku, Nabonidusovog slugu. Neko mu je slomio vrat. A onda sam i samog Nabonidusa video kako sedi na svojoj stolici, odeven u svoju uobičajenu odeću. U prvi mah sam pomislio da je i on mrtav.

Prikrao sam se da ga proburazim mačem. Međutim, on je ustao i okrenuo se ka meni. Bože!

Sećanje na taj užas odjednom oduze moć govora mladom plemiću, kao da je ponovo proživljavao tu scenu.

— Konane — najzad mu se obratio šapatom. — Preda mnom nije stajao čovek! Stasom i stavom nije se razlikovao od čoveka, ali mi se ispod crvene kapuljače sveštenika cerilo jedno lice iz košmarnih snova! Bilo je pokriveno crnim dlakama ispod kojih su dva mala, svinjska oka sevala crvenim sjajem; nos mu je bio spljeskan, sa ogromnim, raširenim nozdrvama; mlitave usne su bile razvučene tako da su otkrivale žute zube koji su bili nalik psećim. Ruke koje su provirivale ispod crvenih rukava bile su deformisane i takođe pokrivenne crnim dlakama. Sve sam to video u jednom času, a onda me je obuzeo užas; izgubio sam svest i pao.

— Šta je bilo posle? — nelagodno promrmlja Simerijanac.

— Tek sam maločas došao sebi; čudovište mora da me je bacilo u ovaj podrum. Konane, i ranije sam se pitao da li je Nabonidus samo čovek! Ali, on je demon — vukodlak! Danju među ljudima hoda u ljudskom obličju, a noću se vraća svom pravom obliku.

— To je očigledno — složi se Konan. — Svi znaju da postoje ljudi koji po volji mogu da uzmu obličje vuka. Ali, zašto li je ubio svoje sluge?

— Ko može da razume đavoljev mozak? — glasio je Murilov odgovor. — Međutim, naš prvi zadatak je da nađemo načina da odemo odavde. Ljudsko oružje ne može da naudi vukodlaku. Kako si ušao ovamo?

— Kroz kanalizaciju. Računao sam da će neko da čuva vrt. Kanalizacija je povezana sa jednim tunelom koji vodi u ovaj podrum. Nadao sam se da ću naći neka nezaključana vrata koja vode u kuću.

— Onda, možemo i da pobegnemo istim putem! — uzviknu Murilo. — Neka ide Nabonidus do đavola! Samo da se izvučemo iz ovog zmijskog legla!

Rizikovaćemo da naiđemo na kraljevsku gardu ili da pobegnemo iz grada. Ti kreni prvi!

— Ne vredi — promumla Simerijanac. — Prolaz za kanalizaciju je blokiran.

Kada sam ušao u tunel, gvozdena rešetka se sručila sa tavanice. Da se nisam kretao brzinom munje, oštri vrhovi rešetke bi me prikovali za pod kao crva.

Kada sam pokušao da je podignem, nije se ni pomerila. Čak je ni slon ne bi pomerio. I nažalost, ništa krupnije od zeca ne bi moglo da se provuče između rešetaka.

Murilo opsova, a jedna zamišljena ledena ruka mu pređe duž kičme. Trebalo je da zna da Nabonidus čuva sve ulaze u kuću. Da Konan nije posedovao neverovatnu brzinu divlje životinje, teška metalna rešetka bi ga proburazila.

Verovatno je svojim ulaskom u tunel aktivirao neku skrivenu rezu koja je oslobodila rešetku. Sada su obojica bili zarobljenici.

— Preostaje nam samo jedno — reče Murilo koji se obilno znojio. — Treba da potražimo neki drugi izlaz; verovatno svaka vrata kriju neku zamku, ali nemamo drugog izbora.

Varvarin promrmlja da se slaže. Počeše da opipavaju zidove hodnika. U tom času, Murilu nešto pade na pamet.

— Kako si me prepoznao u ovom mraku? — upita iznenada.

— Nisam zaboravio parfem koji si imao u kosi kada si došao u zatvor —objasni Konan. — Ponovo sam ga osetio malopre kada sam čučao u mraku.

Murilo prinese jedan pramen svoje crne kose nozdrvama; iako je miris bio previše slab za njegova civilizovana čula, varvarin ga je osetio. Tek tada je shvatio koliko su varvarinova čula razvijena.

Ruka mu se instiktivno spusti ka koricama mača, ali su one bile prazne. On opsova. U tom času primetiše slabašno svetlo u daljini, a kada su naišli na jednu krivinu u hodniku, videli su da odande dopire neko sivo svetlo. Zajedno su provirili iza krivine. Naslonivši se na svoga druga, Murilo oseti kako se njegovo ogromno telo ukoči. I mladi plemić je video telo jednog polunagog čoveka kako leži nasred hodnika iza krivine, slabo osvetljeno svetlošću koju je zračio veliki srebrni disk na suprotnom zidu. Murilu se, na neki čudan način, ispružena prilika činila poznatom. Iako je lice nepomičnog čoveka bilo okrenuto ka podu, Murila obuzeše neke neobjašnjive i monstrozne slutnje. Dajući rukom znak Simerijancu da ga sledi, on se približi i naže nad telo. Savladavši izvesno gađenje, on zgrabi telo i okrete ga na leđa. Istog trenu, on s nevericom opsova; Simerijanac skoro zarezha od iznenađenja.

— Nabonidus! Crveni sveštenik! — uzviknu Murilo, a u glavi mu se zavrte od takvog obrta. — Onda... ko... šta?

Sveštenik zastenja i pomeri se. Brzinom mačke, Konan se naže nad njim i zamahnu nožem u pravcu njegovog srca. Murilo ga uhvati za ruku.

— Čekaj! Nemoj još da ga ubijaš!

— Zašto da ne? — upita Simerijanac. — Odbacio je svoj oblik vukodlaka i sada spava. Hoćeš li da ga probudiš da nas rastrgne?

— Ne, čekaj! — zadržao ga je Murilo, pokušavajući da svoje smušene misli dovede u red. — Vidi! On ne spava. Vidiš li ovu veliku plavu modricu na njegovoj obrijanoj slepoočnici? Neko ga je onesvestio. Možda ovde leži satima?

— Koliko se ja sećam, zakleo si se da si ga gore video u obličju čudovišta —primeti Konan.

— I jesam! Ili je... ah, dolazi svesti! Odmakni nož, Konane; ovde ima neka tajna, mnogo mračnija nego što sam i mislio. Moram da popričam sa ovim sveštenikom pre nego što ga ubijemo.

Nabonidus polako podiže ruku i spusti je na modru slepoočnicu, promrmlja nešto i otvori oči. Za trenutak su izgledale prazno, kao da u njima nema života; a onda naglo ožive. On sede, buljeći u dvojicu zaverenika. Ma šta da je privremeno uspavalo njegov oštri um, on je sada ponovo funkcionisao istom žestinom. Brzo pogleda oko sebe, a onda zaustavi pogled na Murilovom licu.

— Činite čast mojoj sirotinjskoj kući, mladi gospodine — hladno se nasmejao, bacivši pogled na Konana koji je stajao iza mladog plemića. — Vidim, doveo si i plaćenog ubicu. Zar tvoj mač nije bio dovoljan da prekineš život moje skromne ličnosti?

— Dosta s tom pričom! — nestrpljivo se obrecnu Murilo. — Koliko dugo ovde ležiš?

— Čudno pitanje postavljaš čoveku koji samo što se osvestio — odvratila sveštenik. — Ne znam koliko je sada sati. Ali sećam se da je bilo skoro ponoć kada sam bio napadnut.

— Pa ko se to onda gore preobukao u tvoju odeću? — upita Murilo.

— Sigurno je Tak — odgovori Nabonidus, pažljivo opipavajući svoje modrice. — Da, to je sigurno Tak. Kažeš, u mojoj odeći? Pseto jedno!

Konan se nestrpljivo premesti s noge na nogu i promrmlja nešto na svom jeziku. Nabonidus ga opet pogleda.

— Nož tvog ubice žudi za mojim srcem, Murilo — reče on. — Mislio sam da ćeš biti dovoljno pametan da shvatiš moje upozorenje i napustiš grad.

— Kako sam mogao da znam da će mi to biti dopušteno? — uzvratila Murilo.

— U svakom slučaju, moj interes leži ovde.

— U dobrom si društvu — promrmlja Nabonidus. — Već neko vreme sumnjam u tebe. Zato sam se i pobrinuo da onaj ljigavi dvorski sekretar nestane.

Pre nego što je umro, ispričao mi je mnoge stvari. Između ostalog, odao mi je ime jednog plemića koji ga je podmitio da krade za njega državne tajne koje je plemić prodavao protivničkim snagama. Zar se ne stidiš, Murilo, ti beloruki lopove?

— Imam mnogo manje razloga da se stidim nego ti, pljačkašu lešinarskog srca — uzvratila Murilo. — Ti izrabljuješ celu kraljevinu iz

lične gramzivosti; a pod maskom nezainteresovanog državnika varaš kralja, osiromašuješ bogate, ugnjetavaš siromašne i žrtvuješ budućnost cele nacije svojoj nemilosrdnoj ambiciji. Nisi ništa drugo do debeli krmak sa njuškom u valovu. Ti si veći lopov od mene. Ovaj Simerijanac je najpošteniji od nas trojice, pošto javno krade i ubija.

— Dobro, slažem se, sva trojica smo bitange — složi se Nabonidus. — A šta sada? Moj život ?

— Kada sam ugledao uvo sekretara koji je nestao, znao sam da sam propao — naglo reče Murilo. — Verovao sam da ćeš se pozvati na kraljevsku vlast. Da li sam u pravu?

— Tako je — odgovori sveštenik. — Dvorskog sekretara nije teško ukloniti, ali ti si daleko istaknutija ličnost. Nameravao sam da ujutro ispričam kralju jednu šalu o tebi.

— Šalu koja bi me koštala glave — promrmlja Murilo. — To znači da kralj još ne zna za moje poduhvate u inostranstvu?

— Za sada ne — uzdahnu Nabonidus. — A sada, pošto vidim da tvoj prijatelj ima nož, plašim se da tu šalu nikada neću ispričati.

— Trebalo bi da znaš kako se izlazi iz ove pacovske jazbine — reče Murilo.

— Recimo da pristanem da ti poštedim život. Hoćeš li nam tada pomoći da pobegnemo odavde? Hoćeš li se zakleti da ćeš ćutati o mom lopovluku?

— Kada je jedan sveštenik održao reč? — pobuni se Konan, shvativši u kom pravcu teče razgovor. — Daj da mu prerežem grkljan; hoću da vidim kakve mu je boje krv. U Lavirintu kažu da mu je srce crno, tako da i krv mora da mu je crna...

— Ćuti — prošaputa Murilo. — Ako nam ne pokaže kako da izađemo iz ovog podruma, ostaćemo dok ne istrunemo. Pa, Naboniduse, šta kažeš?

— Šta kaže vuk sa nogom u zamci? — nasmeja se sveštenik. — Ja sam u tvojoj vlasti, a ako želimo da pobegnemo, moramo da pomognemo jedni drugima. Kunem se, ako preživimo ovu avanturu, zaboraviću sve tvoje malverzacije. Kunem se dušom Mitre!

— Zadovoljan sam — promrmlja Murilo. — Čak ni Crveni sveštenik ne bi prekršio tu zakletvu. A sada, da vidimo kako ćemo odavde. Ovaj moj prijatelj je ušao ovamo kroz tunel, ali je jedna rešetka

spuštena za njim, tako da je blokirala prolaz. Možeš li odavde da aktiviraš njeno podizanje?

— Ne iz ovog podruma — odgovori sveštenik. — Kontrolna poluga se nalazi u prostoriji iznad tunela. Postoji samo još jedan način da se izađe iz podruma. Pokazaću vam ga. Ali, reci mi, kako si ti dospao ovamo?

Murilo mu ispriča. Nabonidus klimnu glavom, a onda ustade. Hramljući, pošao je niz hodnik ka udaljenom srebrnom disku. Tu se hodnik širio u jednu prostranu odaju. Što su se više približavali, svetla je bilo sve više, ali je ono i dalje samo zračilo mutnom, sivom bojom. U blizini diska su videli uske stepenice koje su vodile gore.

— To je drugi izlaz — reče Nabonidus. — Ne verujem da su vrata zaključana. Ali, verujem da onaj koji se usudi da prođe kroz ta vrata, bolje da prvo sebi prereže grkljan. Pogledajte u disk.

Ono što im je izgledalo kao srebrni disk, bilo je u stvari ogromno ogledalo uzidano u zid. Neki složeni sistem bakarnih cevi strčao je iz zida iznad ogledala i savijao se ka njemu pod pravim uglom. Kada je bacio pogled kroz cevi, Murilo vide zadivljujući splet manjih ogledala. Onda je usredsredio pažnju na veliko ogledalo na zidu. Uzviknu od iznenađenja. Provirivši preko njegovog ramena, Konan nešto promumla.

Izgledalo je kao da gledaju kroz jedan široki prozor u dobro osvetljenu prostoriju. Na zidovima su bila široka ogledala između kojih su bile pliškane draperije; tu su bili i svileni divani, stolice od abonosa i slonovače i vrata sa zastorima koja su vodila iza odaje. Ispred jednih vrata bez zastora sedelo je ogromno biće crne boje koje je groteskno odudaralo od raskoši odaje.

Murilo oseti kako mu se krv ponovo leđi u žilama. Automatski se odmače od ogledala, dok Konan gurnu glavu napred tako da je bradom skoro dodirivao površinu ogledala. Mumlao je neku pretnju ili prkos na svom varvarskom jeziku.

— Za ime Mitre, Naboniduse! — uzviknu Murilo potresen. — Što je to?

— To je Tak — odgovori sveštenik gledajući svoju slepoočnicu. — Neki bi ga nazvali majmunom, ali se on toliko razlikuje od pravog majmuna koliko se razlikuje i od pravog čoveka. Njegov narod živi daleko na istoku, u planinama koje oivičavaju istočnu granicu

Zamore. Nema ih mnogo; ali, ako im se ne zatre seme, verujem da će postati ljudska bića za nekih stotinu hiljada godina. Oni se nalaze u razvojnoj fazi; nisu ni majmuni, kao što su to bili njihovi daleki preci, niti su ljudi, kao što njihovi daleki potomci mogu da budu. Žive na visokim liticama skoro nepristupačnih planina. Ne znaju za vatru, niti za izradu skloništa, odeće, niti za oružje. Ipak, imaju nekakav jezik koji se uglavnom sastoji od mumljanja i coktanja.

Uzeo sam Taka kada je bio još mladunče. Učio je ono što sam mu pokazivao daleko brže i bolje nego bilo koja prava životinja. On je istovremeno bio i moj telohranitelj i sluga. Ali, zaboravio sam da on nikada neće dozvoliti, pošto je delimično bio ljudsko biće, da postane samo moja senka, kao što bi to bila prava životinja. Izgleda da je njegov polurazvijeni mozak zadržao utiske mržnje, odvratnosti i neke vrste životinjske ambicije.

U svakom slučaju, napao me je kada sam to najmanje očekivao. Prošle noći je odjednom poludeo. Njegovi postupci su pokazivali sve znake životinjske ludosti, mada sada znam da je sve to urađeno posle dugog i lukavog planiranja.

— Čuo sam zvuke borbe u bašti i pošao da vidim šta se dešava. Verovao sam da si to ti i da te moj pas čuvar napada — kada se Tak odjednom pojavio iz grmlja, sav krvav. Pre nego što sam i pomislio šta hoće, on je skočio na mene uz jedan užasni krik i onesvestio me udarcem. Šta se posle zbililo, ne sećam se. Ali, pretpostavljam da je, sledeći neki hir svog poluljudskog mozga, skinuo moj ogrtač i bacio me živog u ovaj podrum. Ne znam zašto. Mora da je ubio psa, a onda i Joku pošto je mene onesvestio. Kažeš da si video njegov leš, gore u kući.

Joka bi mi došao u pomoć. Taka je oduvek mrzeo.

Murilo je zurio u odraz tog bića u ogledalu. Ono je sa čudovišnim strpljenjem sedelo pred zatvorenim vratima. Zadrhtao je kada je video ogromne crne šake prekrivene gustom, crnom dlakom koja je podsećala na krzno. Telo mu je bilo debelo, široko i povijeno. Neprirodno široka ramena su pocepala crvenu odeću pa je Murilo mogao i na tim ramenima da vidi gustu crnu dlaku.

Lice koje je virilo ispod crvene kapuljače bilo je potpuno životinjsko, a ipak je Murilo shvatio da je Nabonidus govorio istinu kada je rekao

da Tak nije u potpunosti životinja. Nešto u njegovim crvenim, mutnim očima, nešto u njegovoj nezgrapnoj pojavi, u njegovom celokupnom izgledu, govorilo je da se razlikuje od životinje. To čudovišno telo je nosilo mozak i dušu koji su upravo bili u fazi prelaska na nešto jedva ljudsko. Murilo je doživeo šok kada je prepoznao neku užasnu srodnost između svoje vrste i tog čudovišta, pa mu se smučilo od pomisli kroz kakve je sve čudovišne faze prošlo čovečanstvo na svom dugom i napornom putu.

— On nas sigurno vidi — promrmlja Konan. — Zašto li nas ne napada?

Lako bi mogao da razbije ovaj prozor.

Murilo tada shvati da Konan misli da gledaju kroz prozor. U stvari, gledali su u ogledalo.

— On nas ne vidi — odgovori sveštenik — Mi gledamo u odaju iznad nas.

Vrata koja Tak čuva nalaze se na vrhu ovih stepenica. Radi se samo o rasporedu ogledala. Vidiš li ona ogledala na zidovima? Ona prenose odraz te odaje u ove cevi kroz koje ga prenose druga ogledala sve dok se, najzad, odraz sobe ne pojavi na ovom velikom ogledalu.

Murilo pomisli kako se sveštenik nalazi nekoliko vekova ispred svoje generacije kada je mogao da napravi nešto ovako. Ali, Konan to objasni magijom i više nije lupao glvu.

— Napravio sam ovaj podrum i kao sklonište, ali i kao tamnicu — pričao je sveštenik. — Bilo je trenutaka kada sam se ovde krio i pomoću ovih ogledala posmatrao kako smrt stiže one koji su me potražili sa zlim namerama.

— Ali, zašto Tak motri na ta vrata? — upita Murilo.

— Mora da je čuo pad rešetke u tunelu. Ona je povezana sa zvonima u gornjim odajama. On zna da je neko u podrumu i čeka ga da se popne gore. O, kako je dobro naučio lekcije koje sam mu davao. Video je šta se dešava sa ljudima koji prođu kroz ta vrata kada ja povučem konopac koji visi na onom tamo zidu, pa sada čeka priliku da me oponaša.

— I, dok on čeka, šta ćemo mi da radimo? — upita Murilo.

— Ne možemo ništa osim da ga gledamo. Sve dok je on u toj sobi, mi ne smemo da se popnemo gore. On ima snagu pravog gorile i može lako da nas raskomada. Ali, ovoga puta ne mora da napreže mišiće; ako otvorimo ova vrata, jedino što treba da uradi je da povuče taj konopac i tako nas pošalje u večnost.

— Kako?

— Dogovorili smo se da vam pomognem da pobegnute, a ne da vam otkrivam svoje tajne — reče sveštenik.

Murilo htjede nešto da kaže, ali se onda iznenada ukoči. Jedna ruka je razvukla zavese koje su pokrivala jedna vrata. Zatim se kroz otvor provuče i jedno mrko lice čije se blistave oči preteći zaustaviše na prilici u crvenoj odeći.

— Petreus! — prošišta Nabonidus. — Mitre mi, večeras je pravi skup lešinara!

Lice je i dalje virilo kroz otvor između zavesa. Preko ramena uljeza pojaviše se i druga lica — tamna, mršava, lica koja su blistala opasnim sjajem.

— Šta će oni ovde? — promrmlja Murilo, nesvesno spuštajući glas, mada je znao da ga ne mogu čuti.

— Šta? Šta bi Petreus i njegovi odvažni mladi nacionalisti radili u kući Crvenog sveštenika — nasmeja se Nabonidus. — Vidi kako krvožedno bulje u priliku za koju misle da je njihov arhineprijatelj. I oni čine istu grešku kao i ti.

Biće interesantno gledati njihovu reakciju kada uvide da su se prevarili.

Murilo ne odgovori ništa. Čitava ova afera je imala neki nestvarni karakter.

Osećao se kao da posmatra lutkarsku predstavu, ili da je duh bez tela, koji bezlično prati akcije živih a niko ga ne vidi niti misli da je tu.

Video je kako Petreus stavlja prst na usta u znak upozorenja i klima glavom ka svojim drugovima zaverenicima. Mladi plemić nije znao da li je Tak osetio prisustvo uljeza ili ne. Položaj čoveka-majmuna se nije promenio, već je i dalje sedeo leđima okrenut vratima kroz koja su sada uljezi ulazili.

— Ovi imaju istu nameru kao ti — šaputao je Nabonidus Murilu u uvo. — Razlika je u tome što je njihov razlog patriotske prirode, a ti si

to smerao iz sebičnih pobuda. Sada je moj pas mrtav i lako je ući u kuću. O, kakva je ovo prilika da se oslobodim opasnosti koju oni predstavljaju, i to zauvek! Da sedim tamo gde sedi Tak... jedan skok do zida... povlačenje konopca...

Petreus lako koraknu jednom nogom preko praga; njegovi drugovi su mu bili za petama, sa blistavim noževima u rukama. Tak iznenada ustade i okrete se ka njima. Neočekivani užas koji je izazivala njegova pojava tamo gde su očekivali da vide omrznuti ali poznati Nabonidusov lik, potpuno im pokida nerve, baš kao što se i Murilo desilo. Petreus se zatetura unazad uz vrisak i povuče svoje drugove za sobom. Oni se sapletoše i posrnuše. Premostivši razdaljinu jednim dugačkim, grotesknim skokom, Tak uhvati i cimnu debeli plišani knopac koji je visio blizu vrata.

Istog časa se zavese razmakoše do kraja, ostavljajući vrata otkrivena, a nešto se spusti uz laki zvižduk i srebrnasti odsjaj.

— Setio se! — razdragano povika Nabonidus. — To stvorenje je polučovek!

Video je kako sam ja to radio! Sada se setio! Gledajte sada, gledajte!

Murilo tada vide da se preko vrata spustila teška staklena ploča. Kroz nju je video bleđa lica zaverenika. Petreus ispruži ruke kao da hoće da se odbrani od Taka, a onda, sudeći prema njegovoj mimici, reče nešto svojim drugovima.

Sada su zavese bile razmaknute. Trojica u podrumu su mogli da prate sve što se dešavalo u toj maloj, staklom omeđenoj prostoriji u kojoj su nacionalisti bili zatvoreni. Potpuno izbezumljeni, oni se baciše na vrata kroz koja su ušli, ali se iznenada zaustaviše, kao da su naišli na neki nevidljivi zid.

— Povlačenjem konopca, prostorija se automatski zatvara — objasni Nabonidus. — Sve je vrlo jednostavno. Staklene ploče se nalaze u prorezima iznad vrata. Povlačenjem konopca, pomera se opruga koja ih drži. Ploče se spuštaju i užljebljuju u pod, a mogu se podići samo sa spoljne strane. Staklo je nesalomljivo; ni buzdovan ga ne može razbiti.

Zarobljeni ljudi su već bili histerični od straha. Očajnički su trčali od jednih do drugih vrata, uzalud kidisali na kristalne zidove i preteći

mahali pesnicama ka ravnodušnoj prilici koja je čučala izvan njihovog domašaja. Onda jedan od njih zabaci glavu, pogleda nagore i sudeći prema izrazu njegovog lica poče da vrišti. Pokazivao je ka tavanici.

— Spuštanje ploča je oslobodilo oblake smrti — reče Crveni sveštenik i luđački se nasmeja. — Prah sivog lotosa iz Močvara mrtvih, iz zemlje Kitaja.

Na sredini tavanice visio je jedan buket zlatnih pupoljaka; oni se otvoriše kao latice velike ruže i ispustiše oblak sive izmaglice koji ubrzo ispuni celu odaju. Istog časa scena se promeni od histerične u luđačku i užasnu.

Zarobljenici počеше da posrću i vrte se u krug kao pizanci. Pena im je kapala sa usana koje su se krivile kao da se jezivo cerekaju. Kao poludeli baciše se jedan na drugoga, napadajući noževima i zubima, sekući, kidajući, ubijajući jedni druge u toj luđačkoj klanici. Murilo je sa gađenjem gledao taj prizor. Bio je srećan što ne može da čuje krike i urlike koji mora da su odzvanjali tom odajom. Kao slike bačene na zaklon, sve se odvijalo bez zvuka.

Izvan odaje užasa, Tak je skakako gore-dole, u svom primitivnom oduševljenju, dižući rutave ruke visoko u vazduh. Kraj Murilovog ramena, Nabonidus se smeja kao vrag;

— Ah, odličan udarac, Petreuse! Gotovo da si mu rasporio trbuh! A evo i tebi, moj patriotski prijatelju! Tako! Svi su popadali, a živi razdiru mrtve svojim balavim zubima.

Murilo zadrhta. Iza njega, Simerijanac nešto opsova na svom nepoznatom jeziku. Samo je smrt mogla da se vidi u odaji sa sivom izmaglicom; raskomadani, posečeni i osakaćeni, zaverenici su ležali u krvavoj gomili otvorenih usta, lica umrljanih krvlju i očiju koje su prazno gledale u tavanicu gde se siva izmaglica polako razređivala.

Povijen kao džinovski gnom, Tak priđe zidu na kome je visio konopac i uvrnu ga u stranu.

— Sada otvara ona spoljna vrata — objasni Nabonidus. Tako mi Mitre, on je više čovek nego što sam mogao i da pomislim! Vidite, izmaglica ne staje iz odaje i rasipa se. On čeka, za svaki slučaj. Sada podiže drugu ploču. Oprezan je.

Zna za prokletstvo sivog lotosa koje donosi ludilo i smrt. Mitre mi! Murilo se trže na ovaj iznenadni uzvik.

— Naša jedina prilika! — ponovo je uzviknuo Nabonidus. — Ako izađe iz gornje odaje na nekoliko trenutaka, možda možemo da ustrčimo uz ove stepenice.

Iznenada osetivši neku napetost, posmatrali su kako čudovište prolazi kroz vrata i nestaje. Kada su se staklene ploče podigle, zavese su ponovo pale, tako da su sada skrivale odaju smrti.

— Moramo da pokušamo! — uzviknuo je Nabonidus. — Možda sada uklanja leševe. Video je kako ja to radim. Brzo! Pođite za mnom uz ove stepenice!

Potrčao je ka stepenicama, pa onda uz njih takvom brzinom da je Murilo ostao bez reči. Mladi plemić i varvarin su bili baš uz njega, tako da su čuli kada je glasno uzdahnuo od olakšanja otvorivši vrata. Uleteli su u prostranu odaju koju su mogli da vide pomoću ogledala iz podruma. Taka nigde nije bilo.

— On je u odaji sa leševima! — uzviknu Murilo. — Zašto da ga ne zarobimo kao što je on zarobio njih?

— Ne, ne! — povika Nabonidus, a lice mu čudno preblede. — Ne znam da li je zaista tamo. Može da se pojavi pre nego što stignemo do konopca! Pođite za mnom u hodnik; moram da dođem do svojih odaja i uzmem oružje kojim ću ga uništiti. Ovaj hodnik je jedini izlaz iz ove odaje koji nema neku zamku.

Brzo su pošli za njim kroz vrata prekrivena zavesom na suprotnoj strani od odaje smrti i začas se našli u jednom hodniku iz koga se ulazilo u razne prostorije. Užurbano, Nabonidus pokuša da otvori jedna, pa druga vrata na svakoj strani. Sva su bila zaključana, kao i vrata na suprotnom kraju hodnika.

— Bože moj! — uzviknu Crveni sveštenik i nasloni se na zid. Lice mu je poprimilo pepeljastu boju. — Vrata su zaključana, a Tak mi je uzeo sve ključeve. Ipak smo uhvaćeni u zamku.

Murilo je gledao u sveštenika. Nikada ga nije video ovako potresenog.

— Ta zver me je uplašila — rekao je. — Da ste ga videli kako rastrže ljude kao što sam ja video — pa, neka nam je Mitra u pomoći, moramo se boriti protiv njega sa onim što su nam bogovi podarili. Hajdemo!

Poveo ih je nazad ka zastrtim vratima i provirio baš u času kada je Tak izlazio iz odaje smrti. Bilo je očigledno da je zver-čovjek nešto sumnjao.

Njegove male, priljubljene uši su se pomerale; ljutito je gledao oko sebe, i prišavši najbližim vratima, pocepao zavesu da vidi šta ima iza nje.

Nabonidus zatvori zavesu, tresući se kao list na vetru. Zgrabio je Konana za ramena.

— Čoveče, da li se usuđuješ da se svojim nožem suprostaviš njegovim zubima?

Simerijančeve oči mu ljutito odgovoriše.

— Brzo! — prošaputa Crveni sveštenik, gurnuvši ga iza zavesu, uza sam zid.

— Pošto će nas ionako brzo naći, bolje bi bilo da ga privučemo nama. Kada projuri pored tebe, pokušaj da mu zariješ nož u leđa. A ti, Murilo, pokaži mu se; a onda beži niz hodnik. Mitra zna, nikakve šanse nemamo ako se upustimo u borbu prsa u prsa sa njim. Ali, u svakom slučaju smo propali!

Murilo oseti kako mu se krv ledi u žilama, ali se ohrabri i izađe napolje.

Istog trena, Tak, koji je bio na drugom kraju odaje, okrete se i pojuri ka njemu.

Crvena kapuljača mu je pala i otkrila crnu glavu nepravilnog oblika; crne ruke i crvena odeća su bili isprskani krvlju. Podsećao je na crveno-crni košmar. Trčao je kroz sobu, iskeženih zuba.

Murilo se okrete i pojuri u hodnik. Ali, mada je bio izuzetno brz, zver mu je bila za petama. A onda, kada je čudovište protrčalo pored zavesu, jedna ogromna prilika iskoči odande i baci se zveri na ramena, istovremeno zarivši nož u njegova široka leđa. Tak jezivo vrisnu kada ga udarac obori s nogu.

Zajedno padoše na pod. Borba je odmah počela.

Murilo ugleda kako varvarin steže čoveka-majmuna nogama oko grudi i pokušava da zadrži taj položaj dok ga istovremeno neprekidno ubada svojim dugim nožem. Tak je nastojao da se otrgne od ovog neprijatelja, da ga privuče svojim ogromnim zubima koji su bili gladni mesa. U kovitlacu udaraca i crvenih krpica, njih dvojica su

se valjali po podu, okrećući se tako brzo da se Murilo nije usuđivao da upotrebi stolicu koju je zgrabio, plašeći se da ne udari Simerijanca. Video je kako, uprkos iznenadnom napadu i širokim haljinama koje su mu sputavale pokrete, Tak polako postaje nadmoćniji, zahvaljujući svojoj nadljudskoj, sirovoj snazi. Simerijanac je bio sve bliži njegovim zubima.

Čovek-majmun je zadobio toliko udaraca i uboda da bi dvanaestorica ljudi već pala. Konanov nož se zarivao u njegove grudi, ramena i debeli vrat; krv mu je šikljala iz desetak rana. Ali, Takova nadljudska vitalnost je izgleda bila takva da je mogao da preživi i ubije Simerijanca, a posle i njegove pratiocice.

Sam Konan se borio kao divlja zver. Crni nokti čudovišta i strašni zagrljaj njegovih deformisanih ruku grebli su mu kožu, dok su iskeženi zubi posezali za njegovim grlom. A onda Murilo, spazivši da je borba malo izgubila u žestini, skoči i svom snagom zamahnu stolicom. Stolica je samo okrznula Takovu tvrdu glavu; ali, ošamućena zver je načas olabavila svoj stisak i Konan iskoristi taj trenutak da mu zarije nož do drške u srce.

Snažno se zgrčivši, čovek-majmun se zagleda u tavanicu, a onda se opusti.

Njegove žestoke oči se zastakliše, a udovi zadrhtaše i ukočiše.

Konan teško ustade, brišući znoj i krv sa očiju. Krv je kapala sa njegovog noža i prstiju i slivala mu se niz butine, ruke i grudi. Murilo htjede da ga pridrži, ali ga varvarin nestrpljivo odgurnu.

— Kada više ne budem mogao sam da stojim, biće mi čas da umrem —promrmljao je razbijenim usnama. — Ali, vrč vina bi mi i te kako prijao.

Nabonidus je zurio u nepomičnu priliku kao da ne može da veru je sopstvenim očima. Crno, dlakavo, užasno čudovište je ležalo, groteskno u pocepanoj crvenoj odori. Ali, bilo je više čovek nego zver. Čak i takvo, imalo je neki neodređeni i užasni patos.

I Simerijanac je to osetio.

— Noćas sam ubio čoveka. Ubrojaću ga među poglavice čije sam duše poslao u mrak, a moje žene će pevati o njemu.

Nabonidus se saže i podiže gomilu ključeva koji su visili na zlatnom lancu.

Ispali su sa Takovog pojasa. Dajući rukom znak drugoj dvojici da pođu za njim, on ih odvede do jedne odaje, otključa vrata i uvede ih unutra. Prostorija je bila osvetljena kao sve druge. Crveni sveštenik uze bokal sa stola i napuni pehare od kristala. Dok su Konan i Murilo žedno ispijali vino, on promrmlja: — Kakva noć! Skoro će zora. Šta ćete vi, prijatelji?

— Previću Konanove rane, ako hoćeš da mi doneseš zavoje — reče Murilo.

Nabonidus klimnu glavom i pođe ka vratima koja su vodila u hodnik.

Nešto u njegovoj pognutoj glavi nateralo je Murila da budno motri na njega.

Kod vrata, Crveni sveštenik se naglo okrete. Njegovo lice je pretrpelo promenu.

Oči su mu gorele nekadašnjom vatrom, a usne se nečujno smejale.

— Svi smo bitange! — podrugljivo je uzviknuo. — Ali, nismo svi budale. Ti si budala, Murilo!

— Šta hoćeš da kažeš? — upita mladi plemić i koraknu napred.

— Natrag! — strogo naredi Nabonidus. — Još jedan korak, i razneću te.

Murilo ustuknu. Crveni sveštenik zgrabi debelo plišano uže koje je visilo među draperijama, kraj samih vrata.

— Kakva je sad ovo prevara? — uzviknu Murilo. — Zakleo si se...

— Zakleo sam se da kralju neću ispričati šalu u vezi s tobom! Nisam se zakleo da sam neću završiti s tobom ako mi se ukaže prilika. Zar misliš da bih propustio ovakvu priliku? Pod normalnim okolnostima, ne bih se usudio da te sam ubijem, bez kraljevog odobrenja, ali ovako niko neće saznati. Naći ćeš se u jami sa kiselinom zajedno sa Takom i mladim nacionalistima, a niko ništa neće znati. Kakva je ovo noć bila! Iako sam izgubio svoje verne slugе, ipak sam se oslobodio opasnih neprijatelja. Nazad! Ja sam prešao prag, tako da me ne možeš stići pre nego što povučem ovo uže i pošaljem te u pakao. Ovoga puta se ne radi o sivom lotosu, već o nečem isto tako efikasnom. Skoro svaka odaja u mojoj kući je zamka. I tako, Murilo, ma kolika da si budala...

Isuviše brzo da oko vidi, Konan zgrabi jednu stolicu i hitnu je. Nabonidus instinktivno podiže ruku ka glavi, ali kasno. Stolica mu je

smrvila lobanju.

Zatetura se i pade licem na pod. Ubrzo se oko njegove glave stvorila lokva krvi.

— Ipak mu je krv crvena — promrmlja Konan.

Murilo drhtavom rukom skloni kosu sa oznojenog čela i osloni se o sto.

— Svanulo je — reče najzad. — Hajdemo odavde pre nego što upadnemo u neku novu nepriliku. Ako uspemo da se prebacimo preko spoljnog zida, neće nas povezati sa onim što se noćas ovde desilo. Neka policija izmisli nešto.

Bacio je pogled na telo Crvenog sveštenika koje se već kupalo u krvi.

— Ipak je i on bio budala. Da nije zastao da nam se naruga, lako je mogao da nam dođe glave.

— Otišao je putem kojim i sve bitange, pre ili kasnije, moraju da krenu — mirno reče Konan. — Rado bih opelješio kuću, ali mi se čini da je bolje da odmah pođemo.

Tada su izašli u vrt jedva osvetljen svetlošću praskozorja.

Sadržaj

Predgovor

OBRAČUN U GROBNICI

1. Crvene oči

2. Vrata u steni

3. Biće na prestolu

4. Kada mrtvaci hodaju

5. Dvoboj sa mrtvacem

6. Konanov mač

SLONOVA KULA

1.

2.

3.

DVORANA MRTVIH

BOŽANSTVO U ZDELI

BITANGE U KUĆI

1.

2.

3.